

Na osnovu člana. 104. stav 1. alineja 8. Zakona o zdravstvenom osiguranju («Službene novine Federacije BiH», br. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11 i 36/18), člana 3. Pravilnika o obračunu sredstava u zdravstvu, („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/03 i 43/04), Upravni odbor Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH, na 108. sjednici, održanoj dana, 22.07.2021.godine, donosi:

ODLUKU

O usvajanju Obračuna sredstava u zdravstvu Federacije BiH, za 2020.godinu

I

Usvaja se Obračun sredstava u zdravstvu Federacije BiH za 2020. godinu.

II

Odluka sa Obračunom sredstava u zdravstvu Federacije BiH za 2020.godinu, dostavit će se na razmatranje i usvajanje Vladi i Parlamentu Federacije BiH, putem Federalnog ministarstva zdravstva.

III

Za izvršenje ove Odluke obvezuje se direktor Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH;

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja;

Broj: 02/IV-01-1- 2420-1/21
Sarajevo, 22.07.2021.godine

Predsjednik Upravnog odbora

Snježana Bodnaruk.dipl.prav.

**Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja
Federacije Bosne i Hercegovine**

**Obračun sredstava u zdravstvu u
Federaciji Bosne i Hercegovine za 2020. godinu**

Sarajevo, srpanj 2021. godine

PREDGOVOR

Suglasno nadležnostima temeljenim na Zakonu o zdravstvenom osiguranju i Pravilniku o obračunu sredstava u zdravstvu, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine izradio je Obračun sredstava u zdravstvu Federacije Bosne i Hercegovine, za 2020. godinu.

U ovom obračunu prezentirani su konsolidirani podaci o ostvarenim sredstvima i potrošnji u zdravstvenom sektoru Federacije BiH, a koji uključuju podatke o ostvarenim i utrošenim sredstvima u zavodima zdravstvenog osiguranja i zdravstvenim ustanovama u javnom i privatnom sektoru u 2020. godini sa usporednim podacima za 2019. godinu.

Pored podataka i pokazatelja o poslovanju zdravstvenog sektora u 2020. godini, obuhvaćeni su i ključni zdravstveno-financijski indikatori za razdoblje od 2008-2020. godine koji omogućavaju cjelovito sagledavanje postojećeg stanja u zdravstvu Federacije BiH, te projekciju i planiranje daljnjeg razvoja zdravstva na razini Federacije BiH i svakog kantona/županije pojedinačno.

Prezentirani i analizirani podaci i pokazatelji o stanju i poslovanju zdravstvenog sektora, nadležnim organima vlasti mogu služiti kao osnova za utvrđivanje zdravstvene politike u Federaciji BiH, a drugim korisnicima i široj javnosti pružaju se značajne informacije o tijekovima "zdravstvenog novca" koje izdvajaju građani za zdravstvenu zaštitu, te problemima sa kojima se suočavaju institucije u oblasti zdravstva u osiguranju prava građana na zdravstvenu zaštitu.

Ravnateljica

Doc.dr.sc.Vlatka Martinović, dr.med., s.r.

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Ciljevi Obračuna sredstava u zdravstvu.....	3
3. Metodologija izrade Obračuna sredstava u zdravstvu	5
4. Opće karakteristike stanja u zdravstvu, prema podacima iz Obračuna sredstava za 2020. godinu	6
5. Obračun sredstava u zdravstvu za 2020. godinu.....	18
5.1. Ukupno ostvarena sredstva u zdravstvu FBiH u 2020. godini.....	19
5.2. Ukupna potrošnja u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini.....	24
5.3. Financijsko stanje zdravstvenog sektora u 2020. godini	30
6. Sažetak	38
7. Zaključci i preporuke	47
8. Priloci	51
9. Tablice za objavu.....	52

1. Uvod

Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Federalni zavod osiguranja i reosiguranja) je, suglasno odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH" br. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11 i 36/18) i odredbama Pravilnika o obračunu sredstava u zdravstvu ("Službene novine Federacije BiH" br. 26/03 i 43/04), izradio Obračun sredstava u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2020. godinu (u daljnjem tekstu: Obračun sredstava u zdravstvu).

U Obračunu sredstava u zdravstvu iskazani su konsolidirani podaci o ukupno ostvarenim i utrošenim sredstvima u zdravstvenom sektoru Federacije BiH u 2020. godini sa usporednim podacima za 2019. godinu.

U ukupno ostvarenim sredstvima, posebice su prikazani podaci o ostvarenim sredstvima iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja i sredstvima ostvarenim izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja u zdravstvenim ustanovama u javnom i privatnom sektoru.

Konsolidirani obračun sredstava u zdravstvu za razinu Federacije BiH je urađen na temelju obračuna sredstava u zdravstvu kant./župan. u Federaciji BiH, te obračuna sredstava za Federalni zavod osiguranja i reosiguranja i federalnih zdravstvenih ustanova javno-zdravstvene djelatnosti. Obračune sredstava u zdravstvu na razini kant./župan. izradili su kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja. Obračuni sredstava u zdravstvu za razinu kant./župan. sadrže konsolidirane podatke o ostvarenim i utrošenim sredstvima u kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja i u zdravstvenim ustanovama u javnom i privatnom sektoru.

Pored podataka o ostvarenim i utrošenim sredstvima u zdravstvenom sektoru, prikazani su i podaci o broju osiguranika i osiguranih osoba po kategorijama osiguranja, pokazatelji o iskazanom financijskom rezultatu, investicijskim ulaganjima, stanju stalnih sredstava, broju i strukturi uposlenih, a od 2013. godine uključeni su i podaci o broju dana bolovanja po ključnim osnovama. U svezi ukupnog broja dana bolovanja potrebno je napomenuti da isti daju samo okvirnu sliku obzirom da se podaci o bolovanju do 42 dana, koji inače padaju na teret poslodavca, teško prikupljaju, odnosno ove evidencije se ne vode od strane skoro svih poslodavaca, pa podaci o ukupnom broju dana bolovanja nisu potpuni.

Prema podacima iz Obračuna izvode se i u posebnom pregledu iskazuju osnovni zdravstveno-financijski indikatori koji od značaja ne samo za Federaciju BiH, nego služe za praćenje i komparaciju sa istim međunarodnim indikatorima, a posebice sa zemljama Europske unije. Osnovni zdravstveno-financijski indikatori se usklađuju sa indikatorima utvrđenim u Nacionalnim zdravstvenim računima (NHA). U ovom obračunu su iskazani slijedeći zdravstveno-financijski indikatori:

- ukupna zdravstvena potrošnja kao % GDP;
- ukupna zdravstvena potrošnja po stanovniku;
- potrošnja na teret sredstava obvezatnog zdravstvenog osiguranja kao % ukupne zdravstvene potrošnje;
- prosječna potrošnja na teret sredstava obvezatnog zdravstvenog osiguranja po osiguranoj osobi;
- potrošnja u javnom sektoru kao % ukupne zdravstvene potrošnje;
- bolnička potrošnja kao % ukupne zdravstvene potrošnje;
- farmaceutska potrošnja kao % ukupne zdravstvene potrošnje;
- farmaceutska potrošnja po osiguranoj osobi i stanovniku;
- plaće i druga osobna primanja u zdravstvenim ustanovama kao % ukupne zdravstvene potrošnje;
- amortizacija kao % ukupne zdravstvene potrošnje;
- troškovi poslovanja Federalnog i kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja kao % ukupne zdravstvene potrošnje i dr.

Sukladno uputi za izradu Obračuna sredstava u zdravstvu Federacije BiH za 2020. godinu, rok za izradu ovog dokumenta je 31.05.2021. godine.

Međutim, epidemija virusa korona i u 2021. godini dovela je do toga da su u pojedinim kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja kant./župan. koordinatori, koji rade na poslovima izrade Obračuna sredstava u zdravstvu za 2020. godinu, bili na bolovanju, što je posljedično dovelo do kašnjenja Obračuna za 2020. godinu za razinu kant./župan.. Također, privatni sektor u zdravstvu je sa zakašnjenjem dostavljao kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja podatke za 2020. godinu što je kant./župan. koordinatore dodatno produžilo vrijeme za kontrolu dostavljenih podataka i izradu Obračuna za 2020. godinu za razinu kant./župan..

Zbog prethodno navedenih objektivnih činjenica i razloga, Obračun sredstava u zdravstvu na razini Federacije BiH za 2020. godinu izrađen je sa zakašnjenjem.

Cilj je, svake godine, da ovaj dokument bude što točniji i potpuniji podacima, posebice podacima privatnog sektora čiji obuhvat Obračunom nikada nije bio 100% jer, i pored propisane zakonske obveze, dio privatnog sektora ne dostavlja kompletne podatke ili ih uopće ne dostavlja.

Obračun sredstava u zdravstvu Federacije BiH je značajan dokument koji, između ostalog, služi kao kvalitetna polazna osnova za donošenje zdravstvenih politika na razini kant./župan. i Federacije BiH, služi za izradu raznih analiza u zdravstvu kant./župan. i Federacije BiH, predstavlja temelj za izračun paušala po zemljama sa kojima Bosna i Hercegovina ima zaključene ugovore, tj. sporazume o socijalnom osiguranju po kojem temelju svi zavodi zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH ostvaruju značajne prihode od ino organa itd.

2. Ciljevi Obračuna sredstava u zdravstvu

Izrada Obračuna sredstava u zdravstvu ima za cilj da:

- prezentira sveobuhvatne statističke podatke i pokazatelje o stanju u zdravstvenom sektoru Federacije BiH, koji će služiti kao osnova za utvrđivanje i provedbu zdravstvene politike u oblasti zdravstvene zaštite stanovništva u Federaciji BiH, odnosno u oblasti zdravstvenog osiguranja, kao i za donošenje odluka u organima vlasti u Federaciji BiH, u kant./župan., organima upravljanja u federalnom i kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja, zdravstvenim ustanovama i drugim institucijama;
- obezbijedi transparentnost u svim tokovima prikupljanja i korištenja sredstava za zdravstvenu zaštitu kao osnove za postizanje pravičnosti, održivosti i efikasnosti sustava zdravstvene zaštite i sustava zdravstvenog osiguranja;
- osigura pravovremeno, istinito i potpuno informiranje javnosti o stanju u oblasti zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

Pored navedenih generalnih ciljeva, podaci iz Obračuna sredstava u zdravstvu služe kao osnova za utvrđivanje visine paušalnih naknada u provedbi međunarodnih sporazuma o socijalnom osiguranju, te kao osnova za izradu Nacionalnih zdravstvenih računa za Federaciju BiH (u daljnjem tekstu: NHA). Zbog toga je veoma važno da se Obračunom obuhvate podaci iz svih ustanova u zdravstvenom sektoru uključujući i privatni sektor.

U Smjernicama za razvoj NHA u BiH (u daljnjem tekstu: Smjernice), koje su izrađene u okviru Projekta "Reforma javnog zdravstva" financiranog od EU u razdoblju 2012-2013. godine, posebnom odredbom je propisano da će već od 2014. godine izvještavanje NHA biti redovita statistička obveza svih europskih država.

Prema Smjernicama, NHA za BiH se sastoji od nacionalnih zdravstvenih računa entiteta FBiH i RS, te Brčko Distrikta, a u prikupljanju podataka i izradi sudjeluju nadležne institucije BiH, FBiH, RS i Brčko Distrikta (MCP BiH, Agencija za lijekova i medicinska sredstva BiH, entitetske agencije za statistiku, entitetska ministarstva financija, entitetska ministarstva zdravstva, entitetski zavodi zdravstvenog osiguranja, zavodi/institut za javno zdravstvo, zavodi za statistiku i zavod za programiranje.

Smjernicama je definirana procedura prikupljanja i diseminacije podataka za entitete i Brčko Distrikt. Ministarstvo civilnih poslova BiH i Agencija za statistiku BiH objedinjuju podatke o NHA entiteta i Brčko distrikta i kompiliraju podatke u NHA za razinu BiH. NHA za BiH se, u definiranim rokovima, obvezatno dostavlja Eurostatu i Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, a na vlastiti zahtjev i ostalim međunarodnim organizacijama (MMF, Svjetska banka, EIB, EBRD i dr.), koje podatke iz NHA koriste kao jedini validan izvor podataka za oblast zdravstva jedne države.

Izvještavanje NHA je u zemljama članicama EU regulirano posebnim propisima iz područja statistike javnog zdravstva (EU Official Journal, 31.12.2008354/77) kojima se propisuje pravni okvir za područje zdravstvene statistike.

Od uspostave okvira za izradu i izrade Obračuna sredstava u zdravstvu u Federaciji BiH, kao kontinuiran problem jeste nepotpun obuhvat privatnog sektora podacima o ostvarenim prihodima i iskazanim rashodima, što se negativno odražava na kakvoću ukupnih podataka o prihodima i rashodima na razini sektora zdravstva u Federaciji BiH.

S tim u svezi, potrebno je istaći da je Zakonom o evidencijama u zdravstvu FBiH ("Sl. novine FBiH" br.37/12) propisana vrsta, sadržaj i način vođenja evidencija u oblasti zdravstva koje su u obavezi voditi zdravstvene ustanove u javnom i privatnom sektoru, zavodi zdravstvenog osiguranja u FBiH, te druga pravna i fizičke osobe koje u okviru obavljanja svoje djelatnosti obavljaju i poslove u svezi sa zdravstvenim osiguranjem sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju FBiH.

Zakonom o evidencijama u zdravstvu je također propisano da nadzor nad provedbom ovog zakona, kao i propisa donesenih na temelju ovog zakona vrši nadležne institucije u FBiH.

Imajući u vidu navedene zakonske obveze, za očekivati je u idućem razdoblju više odgovornosti od strane zdravstvenih ustanova u javnom i privatnom sektoru po pitanju vođenja zdravstvenih evidencija i dostave podataka, ali i od nadležnih institucija po pitanju kontrole i poduzimanja postupaka za one ustanove koje te propise ne štiju. Ukoliko u suprotnom ne bude pozitivnih efekata u smislu dostave potpunih i točnih podataka od privatnog zdravstvenog sektora u Federaciji BiH potrebno je o istom izvijestiti nadležne institucije.

Podaci iz Obračuna sredstava u zdravstvu Federacije BiH imaju višestruku važnost i služe:

- kod utvrđivanja paušalnih naknada troškova zdravstvene zaštite po međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju. Pošto kroz ovaj Obračun nije u cjelosti obuhvaćen privatni sektor jer 9% privatnog sektora nije dostavilo podatke, visina ostvarenih sredstava i potrošnja u privatnom sektoru je iskazana u manjem iznosu od stvarnog, a to će se neminovno odraziti na visini prosječne potrošnje po osiguranoj osobi što je osnovica za obračun paušalnih naknada i po tom temelju će biti oštećeni kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja za dio prihoda koje ostvaruju od paušalnih naknada od ino-nositelja osiguranja
- kao osnova za utvrđivanje vrijednosti boda za primjenu Tarife zdravstvenih usluga, kao i izradu programa zdravstvene zaštite u svrhu ugovaranja između nadležnih zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova
- kod izrade kalkulacija i visine cijena zdravstvenih usluga iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja
- za izradu Nacionalnih zdravstvenih računa (NHA) Federacije BiH, čija izrada je propisana Smjernicama za razvoj NHA u BiH, suglasno propisima EU kojima se regulira pravni okvir za područje zdravstvene statistike
- za monitoring i evaluaciju u zdravstvu Federacije BiH koje koristi resorno Federalno ministarstvo zdravstva na temelju indikatora koji se izvode iz podataka prezentiranih u Obračunu. Međutim, Federalno ministarstvo zdravstva neće biti u mogućnosti da, na bazi nepotpunih podataka uzrokovanih nedostavljanjem podataka od zdravstvenih ustanova u privatnom sektoru, izvrši adekvatnu ocjenu i analizu stanja u zdravstvu FBiH u svrhu utvrđivanja odgovarajuće zdravstvene politike u FBiH
- za analizu stanja u zdravstvu kant./župan., kao i Federacije BiH u cjelini
- za izradu podataka za ESPROSS projekt u kojem, pored ostalih, sudjeluje i Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH
- kao izvor podataka u cilju davanja odgovora na brojne upite od strane međunarodnih i svjetskih zdravstvenih i financijskih organizacija (WHO, IMF, WB, EIB, EBRD), kao i od strane domaćih medija, raznih udruga pacijenata, itd.

3. Metodologija izrade Obračuna sredstava u zdravstvu

Način prikupljanja, obrade podataka i izrade Obračuna sredstava u zdravstvu propisani su Pravilnikom o obračunu sredstava u zdravstvu ("Sl. novine Federacije BiH", broj: 26/03 i 43/04). Ovim Pravilnikom propisan je sadržaj podataka i izvješća o obračunu sredstava u zdravstvu, rokovi za prikupljanje i obradu podataka, sastavljanje obračuna i izvješća o obračunu sredstava, rokovi za izradu i dostavu Obračuna nadležnim institucijama Federacije BiH na razmatranje i usvajanje.

Svi podaci na temelju kojih se sastavlja Obračun sredstava u zdravstvu, iskazuju se na propisanim jedinstvenim tiskanicama. Na svakoj tiskanici je naznačen izvor podataka kao i ime osobe za unos podataka.

Na temelju Pravilnika o obračunu sredstava u zdravstvu, ravnatelj Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja donosi za svaku godinu posebice Upute kojim se propisuje način unosa podataka u tiskanice i njihova obrada, te način sastavljanja obračuna.

Upute za izradu obračuna se pravodobno, a najdalje do izrade godišnjeg obračuna za godinu za koju se sastavlja i obračun sredstava u zdravstvu, dostavlja kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja, a kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja svim zdravstvenim ustanovama javnim i privatnim na području kant./župan. kojem pripada i kant./župan. zavod zdravstvenog osiguranja.

Kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja prikupljaju podatke od svih zdravstvenih ustanova u javnom i privatnom sektoru na području tog kant./župan. i zajedno sa podacima iz zavoda zdravstvenog osiguranja izrađuju konsolidirani obračun sredstava u zdravstvu za razinu kant./župan..

Konsolidirani obračun sredstava u zdravstvu za razinu Federacije BiH sastavlja Federalni zavod osiguranja i reosiguranja na temelju pojedinačnih obračuna sredstava svih kant./župan., obračuna Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja i obračuna federalnih javno-zdravstvenih ustanova.

Federalni zavod osiguranja i reosiguranja, prije izrade konsolidiranog obračuna za razinu Federacije BiH, vrši računsku kontrolu i provjeru podataka iskazanih u konsolidiranim obračunima za razinu kant./župan. na temelju uvida u izvorne podatke koje dostavljaju zdravstvene ustanove, a u slučaju uočenih greški ili nelogičnosti u iskazanim podacima, vrši ispravku kako bi se obezbijedili točni i pouzdani podaci koji se iskazuju u konsolidiranom obračunu za razinu Federacije BiH. O izvršenim ispravkama obavještava kant./župan. zavode zdravstvenog osiguranja radi usaglašavanja podataka.

Iako se Obračun sredstava u zdravstvu sačinjava od 2002. godine, još uvijek se uočava određeni broj grešaka u obračunima na razini kant./župan. iz razloga što pojedini kant./župan. nemaju u kontinuitetu obučene kadrove za izradu konsolidovanih obračuna na razini kant./župan., ponekad se mijenjaju osobe koje rade na ovim poslovima, a generalno se može konstatirati da posebice od strane privatnog sektora u zdravstvu Federacije BiH nema ozbiljnog pristupa u izradi ovog dokumenta i pored činjenice da se kroz Obračun prezentiraju najznačajniji podaci o poslovanju zdravstvenog sektora.

Obračun sredstava u zdravstvu usvaja Upravno vijeće Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja, a nakon toga se, putem Federalnog ministarstva zdravstva, dostavlja Vladi i Parlamentu Federacije BiH na razmatranje i usvajanje.

Osnovni podaci iz Obračuna sredstava u zdravstvu, a koji se odnose na izvorne prihode i potrošnju zdravstvenog novca kao i obuhvat stanovništva osiguranjem po kategorijama osiguranja, nakon usvajanja na Parlamentu Federacije BiH, se objavljuju kao službeni podaci i isti služe kao osnova za obračun paušala po međunarodnim sporazumima o socijalnom osiguranju.

4. Opće karakteristike stanja u zdravstvu, prema podacima iz Obračuna sredstava za 2020. godinu

Poslovanje zdravstvenog sektora Federacije BiH, kao cjeline, u 2020. godini odvijalo se u otežanim uvjetima zbog epidemije virusa korona. Vlade raznih razina vlasti u Federaciji BiH su, sukladno svojim nadležnostima, donosile razne ekonomske i zdravstvene postupke u cilju suzbijanja daljnjeg širenja epidemije i stabilizacije ekonomije i zdravstvenog sektora.

U tom smislu, potrebno je navesti da je Parlament Federacije BiH usvojio Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica („Sl. novine Federacije BiH“, br.28/12) kojim je predviđeno subvencioniranje doprinosa za obvezna osiguranja, obustava obračuna i plaćanja kamata na javne prihode, ukidanje obveze plaćanja akontacije poreza na dobit, ukidanje obveze plaćanja poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, prekidanje prisilne naplate, uspostava Garancijskog fonda itd. Također, privredni subjekti u Federaciji BiH su bili pogođeni pandemijom, posebice ugostiteljski i turistički sektor, proizvodnja, trgovina i dr., kao i proračuni raznih razina vlasti u Federaciji BiH koji su ostvarili prihode u 2020. godini u manjem iznosu u odnosu na prethodnu godinu.

Tako 2020. godinu karakteriziraju pad brojnih ekonomskih pokazatelja u Federaciji BiH, od čega je značajno spomenuti rast stope nezaposlenosti, pad stope BPD-a Federacije BiH, smanjenje potrošnje gospodarstva i građana, manje ostvarenje javnih prihoda u odnosu na prethodnu godinu, manje ostvarenje prihoda od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje promatrano zbirno na razini Federacije BiH, pad i gubici prihoda od izvoza roba i usluga, povećanje zaduženosti proračuna u cilju financiranja tekuće potrošnje, itd.

Pandemija virusa je, također, dovela do otežanog prikupljanja podataka za Obračun sredstava u zdravstvu za 2020. godinu, samim tim i nužnog prolongiranja izrade ovog dokumenta, s obzirom da su zdravstvene ustanove, posebice iz privatnog sektora, kasnile sa dostavom podataka. Također, koordinatori iz pojedinih kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja, zaduženi za izradu Obračuna sredstava za 2020. godinu za razinu kant./župan., su bili na bolovanju, odnosno izolaciji zbog virusa korona. To je, posljedično, dovelo do objektivnog kašnjenja i prolongiranja izrade ovog dokumenta za razinu Federacije BiH.

Kao pozitivnu činjenicu potrebno je istaći da je Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH kreirao, koristeći isključivo vlastite kapacitete, i stavio u uporabu novi softver za izradu Obračuna sredstava za 2020. godinu koji je korišten prilikom izrade ovog dokumenta i koji je, u suradnji sa kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja, redovito dograđivan i usavršavan. Cilj ovog softvera je da olakša kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja izradu Obračuna sredstava za razinu kant./župan. i za razinu Federacije BiH, i ist će se svake godine nadograđivati kako bi se postiglo njegovo optimalno korištenje od strane svih zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH.

Sustav zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH je, sukladno Ustavu Federacije BiH i zakonskim propisima donešenim na temelju Ustava, koncipiran na načelima podijeljene nadležnosti između federalne i kant./župan. vlasti.

Sukladno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Sl. novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13) i Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Sl. novine Federacije BiH", br. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11 i 36/18), te drugih akata donesenih na temelju ovih zakona, u nadležnosti federalne vlasti je da utvrđuje politiku i donosi zakone, a kant./župan. vlast provodi zakone i utvrđuje, odnosno usklađuje zdravstvenu politiku kant./župan. sa politikom na razini Federacije BiH.

Iako je po Zakonu o zdravstvenom osiguranju sustav obvezatnog zdravstvenog osiguranja zasnovan na načelima solidarnosti i uzajamnosti, a Zakonom o zdravstvenoj zaštiti garantirana jednaka prava na zdravstvenu zaštitu svim osiguranim osobama u Federaciji BiH, prava osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu i druga prava koja proističu iz osnova obvezatnog zdravstvenog osiguranja su po kant./župan. neujednačena, a što je najvećim

dijelom uzrokovano visokim stupnjem decentralizacije zdravstvenog sustava u Federaciji BiH.

Osigurane osobe u svim kant./župan. ne ostvaruju jednaka prava iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja, niti imaju ravnopravan i dostupan pristup svim razinama zdravstvene zaštite i odgovarajućim zdravstvenim ustanovama, posebice po pitanju ostvarivanja prava na usluge iz oblasti tercijarne zdravstvene zaštite.

Nejednakost u pristupu osiguranih osoba zdravstvenoj zaštiti u Federaciji BiH je djelimično umanjena uspostavom i funkcioniranjem federalnog fonda solidarnosti, međutim, zbog manjka finansijskih sredstava i dalje sve osigurane osobe nemaju jednak pristup zdravstvenoj zaštiti. Prava iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja utvrđena su Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava (u daljnjem tekstu: Odluka o osnovnom paketu) koju je donio Parlament Federacije BiH u 2009. godini ("Sl. novine Federacije BiH" broj:21/09). Ova Odluka do danas nije u potpunosti primjenjena u svim kant./župan. iz razloga što je istom, pored propisanih prava na zdravstvenu zaštitu i drugih prava iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja, propisan i niz uvjeta koje je potrebno ispuniti za njenu provedbu u cjelini, a odnose se na slijedeće:

- ujednačavanje minimalnih osnovica i stopa doprinosa za sve kategorije osiguranika u svim kant./župan. (u nadležnosti organa vlasti u kant./župan.);
- usklađivanje liste lijekova na recept u svim kant./župan. sa pozitivnom listom lijekova utvrđenoj na razini Federacije BiH (u nadležnosti organa vlasti u kant./župan.);
- usklađivanje liste ortopedskih i drugih medicinskih pomagala u svim kant./župan. sa istom utvrđenoj na razini Federacije BiH (u nadležnosti organa vlasti u kant./župan.);
- usklađivanje maksimalnog neposrednog učešća osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite u svim kant./župan. sa Odlukom o maksimalnim iznosima utvrđenim na razini Federacije BiH (u nadležnosti organa vlasti u kant./župan.);
- implementacija Jedinственe metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite između zdravstvenih ustanova i nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: Jedinственa metodologija);
- osiguranje nedostatnih sredstava za financiranje osnovnog paketa zdravstvenih prava u svim kant./župan. (iz proračuna Federacije BiH, kant./župan. i općina);
- donošenje Odluke o ravnopravnom financiranju nedostajućeg dijela finansijskih sredstava po kant./župan. za provedbu osnovnog paketa zdravstvenih prava (u nadležnosti Vlade Federacije BiH, na prijedlog federalnog ministra zdravstva).

Na temelju raspoloživih informacija do kraja 2020. godine nisu ujednačene minimalne stope i osnovice u svim kant./župan., kao ni liste lijekova na recept u kant./župan. sa Listom lijekova na razini Federacije BiH.

Usklađivanje maksimalnog neposrednog učešća osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite (u daljnjem tekstu: participacija) sa Odlukom o maksimalnim iznosima utvrđenim na razini Federacije BiH, nije prihvaćeno od strane svih kant./župan.. Neki kant./župan. su umjesto participacije uveli premiju osiguranja koju plaćaju osigurane osobe, odnosno uplatom premije na početku godine osigurane osobe se oslobađaju plaćanja participacije prilikom korištenja zdravstvene zaštite, bez obzira koje usluge i u kojem opsegu koriste u tijeku godine za koju je izvršena uplata premije.

Kant./župan. koji su uveli premiju umjesto participacije smatraju da se premijom osiguravaju ista sredstva koja bi se ostvarila i participacijom s tim što su administrativni troškovi oko naplate premije znatno manji i na taj način se ostvaruju uštede, a pored toga se osigurava i veći stupanj solidarnosti, a što predstavlja jedan od osnovnih načela na kojima je baziran postojeći sustav obvezatnog zdravstvenog osiguranja.

Jedinственa metodologija kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite između zdravstvenih ustanova i nadležnog zavoda

zdravstvenog osiguranja je urađena krajem 2011. godine i objavljena u "Sl.novinama Federacije BiH", br. 34/13, ali se ista u potpunosti ne primjenjuje u svim kant./župan.. Izmjene i dopune Jedinственe metodologije objavljene su u Sl. novinama Federacije BiH br. 11/13.

Do kraja 2020. godine također nisu realizirane ni aktivnosti koje se odnose na osiguranje nedostatnih sredstava iz proračuna Federacije BiH, kant./župan. i općina za financiranje osnovnog paketa zdravstvenih prava u svim kant./župan., te donošenje Odluke o ravnopravnom financiranju nedostajućeg dijela financijskih sredstava po kant./župan. od strane Vlade Federacije BiH iz razloga što se iz federalnog Proračuna nisu osigurala sredstva za ove namjene.

Odlukom o osnovnom paketu zdravstvenih prava je također, utvrđen minimalni opseg prava za neosigurane osobe, a suglasno Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i slobodama koju je naša Država ratificirala. Za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu neosiguranih osoba moraju se osigurati dodatna sredstva iz izvora van obvezatnog zdravstvenog osiguranja po kojem pitanju do sada nisu poduzimane nikakve aktivnosti.

Odlukom o osnovnom paketu utvrđena su prava osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu, kao i druga prava koja se financiraju iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja. Opseg prava uvjetovan je najvećim dijelom visinom sredstava koja se ostvaruju u obvezatnom zdravstvenom osiguranju, a dijelom i politikom kant./župan. po pitanju alokacije sredstava, odnosno načina financiranja. Način financiranja zdravstvene zaštite u dosadašnjem razdoblju reguliran je kant./župan. propisima, a Jedinственom metodologijom su propisani minimalni jedinstveni osnovi za ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite i financiranja iste.

Ukoliko bi se primjenila Jedinственa metodologija u svim kant./župan. to bi moglo doprinijeti ujednačavanju sustava financiranja, a time i ujednačavanju prava osiguranih osoba na ostvarivanje zdravstvene zaštite.

Osigurane osobe, obuhvat stanovništva zdravstvenim osiguranjem, osnovice i stope doprinosa

Prema podacima o ostvarenim sredstvima iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja u kant./župan. vidne su značajne razlike kako u ukupnom iznosu tako i prosječno po osiguranoj osobi.

Prosječni prihodi po osiguranoj osobi u obvezatnom zdravstvenom osiguranju u 2020. godini na razini Federacije BiH su iznosili 707,5 KM što je isto kao u 2019. godini, a po kant./župan. se kreću od 538,7 KM u Srednje-bosanskom kant./župan. do 1.001,5 KM u Kantonu Sarajevo. Ovako izražene razlike u ostvarivanju sredstava neminovno utječu i na razlike u opsegu prava na zdravstvenu zaštitu.

Jednaka prava svih osiguranih osoba u Federaciji BiH su samo djelimično osigurana kroz programe zdravstvene zaštite koja se financira sredstvima federalnog fonda solidarnosti, a pošto se iz federalnog fonda solidarnosti financiraju samo određeni programi zdravstvene zaštite u koje spadaju samo najsloženije i najskuplje zdravstvene usluge i lijekovi, potrebno je poduzimati postupke kojima će se osigurati jednaka ili približno jednaka prava na svim razinama zdravstvene zaštite.

U 2020. godini u Federaciji BiH registrirano je ukupno 1.897.880 osiguranih osoba, od čega 1.301.360 osiguranika (nosilaca osigur.) ili 68,57%, a članova obitelji osiguranika 596.520 ili 31,43%.

Broj osiguranih osoba u 2020. godini je u odnosu na 2019. godinu smanjen za 1,33% ili 25.611 osiguranih osoba, od čega je povećan broj nositelja osiguranja za 5.504 ili 0,4%, a broj članova obitelji osiguranika pokrivenih zdravstvenim osiguranjem smanjen je za 31.155 ili 5%.

Struktura osiguranika prema kategorijama osiguranja izmijenjena je u različitim omjerima u odnosu na 2019. godinu.

Promatrano po kategorijama osiguranika, u 2020. u odnosu na 2019. godinu smanjen je broj osiguranika u kategorijama uposlenih kod poslodavaca za 2,4% ili njih 12.861 KM, invalida i civilnih žrtava rata za 1,6% ili njih 717, poljoprivrednika za 7,8% ili njih 378, ino osiguranika za 0,9% ili njih 293, ostalih osiguranika za 1,5% ili njih 218, i osoba koje same plaćaju doprinos za 3,2% ili njih 128.

Povećanje broja osiguranika u 2020. u odnosu na 2019. godinu bilježi se samo kod umirovljenika i to za 1,4% ili njih 6.089 i kod nezaposlenih za 6,4% ili njih 14.010.

Prema evidencijama kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja, broj uposlenih kod poslodavaca prijavljenih na zdravstveno osiguranje u 2020. u odnosu na 2019. godinu u Federaciji BiH značajno je smanjen i to za 12.861 uposlenih ili 2,4% usljed epidemije virusa korona koja je imala poseban negativan efekt i utjecaj na sva privredna dešavanja u Federaciji BiH od čega posebice na smanjenje zaposlenosti.

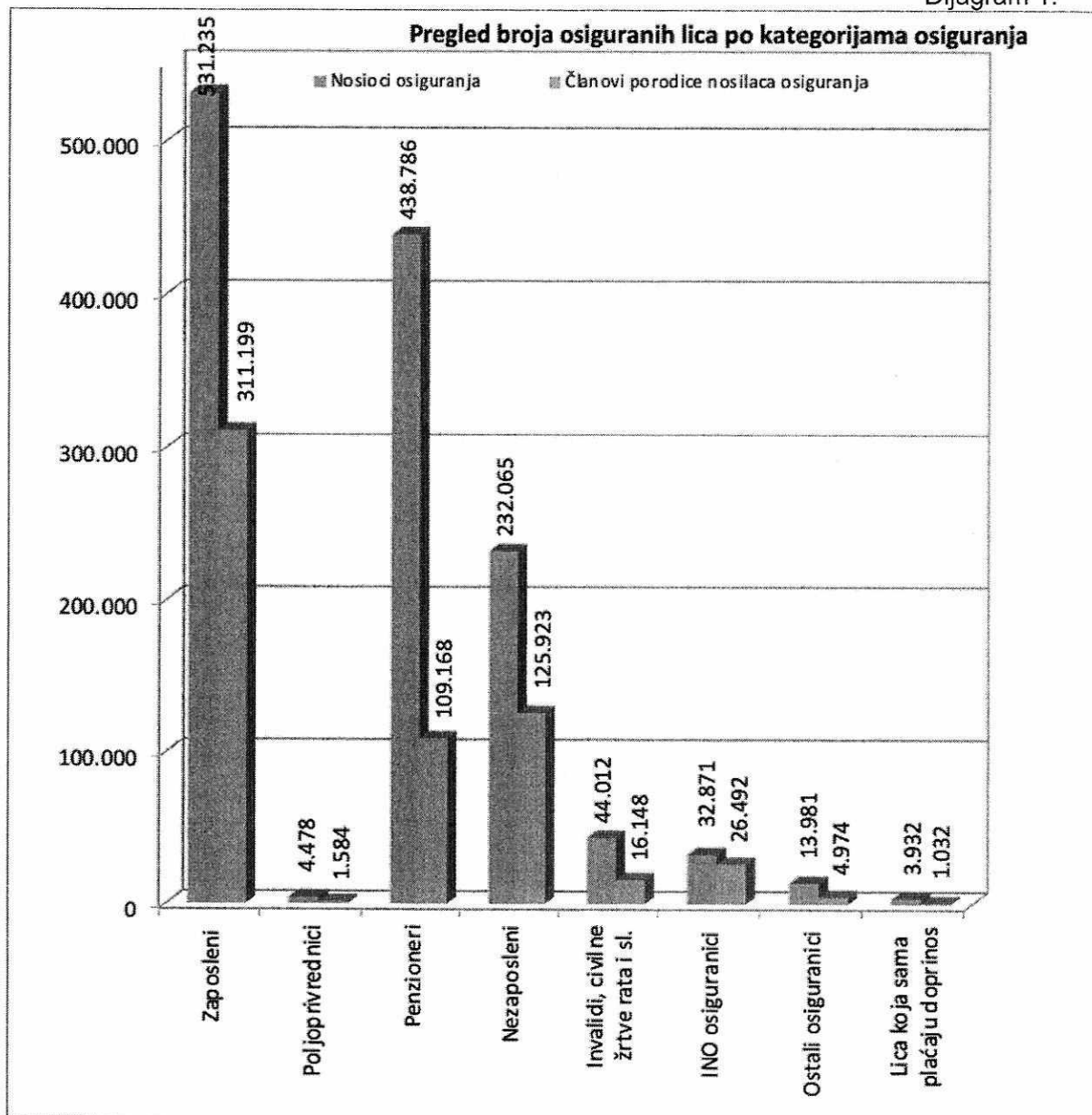
Sa aspekta obezbjeđivanja prihoda od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje iznimno je važno istaći da ova kategorija osiguranika obezbjeđuje 95,43% ukupno ostvarenih sredstava od doprinosa, a sve ostale kategorije osiguranika sudjeluju tek sa 4,57%. Pošto u ukupnom broju osiguranika, osiguranici uposleni kod poslodavaca sudjeluju sa 40,82%, može se zaključiti da uposleni kod poslodavaca obezbjeđuju najvećim dijelom sredstva za zdravstvenu zaštitu i svih ostalih kategorija osiguranika.

Povećanje broja osiguranika u kategoriji umirovljenika nije se značajnije odrazilo na povećanje prihoda od doprinosa za ove kategorije.

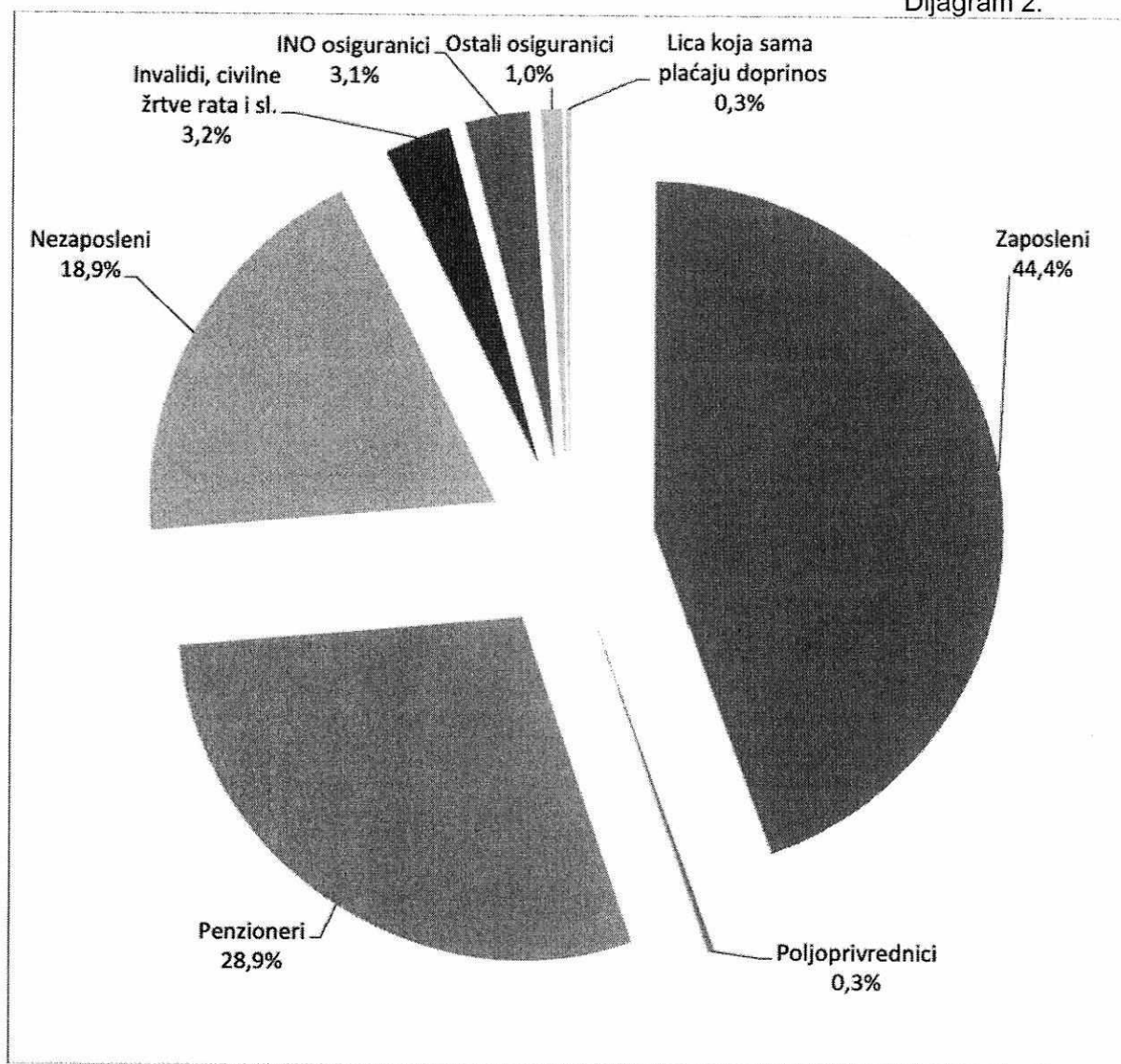
Pregled broja osiguranika i osiguranih osoba u 2020. i 2019. godini prikazan je u Tablici br.2 Privitka.

Na dijagramu br. 1 koji slijedi prikazuje se broj osiguranih osoba u 2020. godini, po kategorijama osiguranja.

Dijagram 1.

Struktura osiguranika i članova obitelji osiguranika u ukupnom broju osiguranih osobe iskazana postotnim učešćem u 2020. godini prikazuje se na Dijagramu br.2 koji slijedi.
Dijagram 2.

Zdravstvenim osiguranjem na razini Federacije BiH u 2020. godini obuhvaćeno je 86,87% stanovništva, što je smanjenje za 0,95% u odnosu na 2019. godinu, zbog smanjenja broja osiguranih osoba za 25.611 i smanjenja broja stanovnika za 5.418.

Obuhvat zdravstvenim osiguranjem, u 2020. godini, po pojedinim kant./župan. je različit. U svim kant./župan., osim Bosansko-podrinjskog i Zapadno-hercegovačkog kant./župan., iskazano je smanjenje obuhvaća osiguranjem u odnosu na 2019. godinu, što je detaljnije prikazano u idućoj Tablici 1.

U tabelarnom pregledu br. 1 koji slijedi, prikazan je broj stanovnika, osiguranih osobe, postotak obuhvata stanovništva osiguranjem, po kant./župan. za 2018., 2019. i 2020. godinu.

Tablica 1

KANTON/ ŽUPANIJA	BROJ STANOVNIKA			BROJ OSIGURANIH OSOBA			% OBUHVAT STANOVNIŠTVA ZDRAVSTVENIM OSIGURANJEM		
	2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.
Unsko-sanski	269.280	267.874	266.535	192.859	185.340	180.675	71,62	69,19	67,79
Posavska	41.721	41.346	40.959	26.404	25.825	25.429	63,29	62,46	62,08
Tuzlanski	440.351	438.811	437.607	419.831	408.196	400.715	95,34	93,02	91,57
Zeničko- dobojski	359.350	358.292	357.275	337.567	333.918	329.846	93,94	93,20	92,32
Bosansko- podrinjski	23.290	23.041	22.778	23.893	25.063	24.903	102,59	108,78	109,33
Srednje- bosanska	250.825	249.879	249.062	210.945	208.231	205.021	84,10	83,33	82,32
Hercegovačko- neretvanska	217.765	216.970	216.248	185.409	182.954	181.407	85,14	84,32	83,89
Zapadno- hercegovačka	93.529	93.385	93.213	81.220	81.239	81.419	86,84	86,99	87,35
Sarajevo	419.414	420.496	421.555	428.051	427.269	423.779	102,06	101,61	100,53
Kanton/Žup. 10	80.708	80.004	79.448	46.270	45.456	44.686	57,33	56,82	56,25
Ukupno	2.196.233	2.190.098	2.184.680	1.952.449	1.923.491	1.897.880	88,90	87,83	86,87

Postotak obuhvata stanovništva zdravstvenim osiguranjem se računa kao omjer broja osiguranih osoba (podaci kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja) i broja stanovnika (podaci Federalnog zavoda za statistiku) i uobičajeno se, prethodnih godina, kretao ispod 100% obuhvaća tj. do maksimalnih 100% obuhvata.

U Bosansko-podrinjskom kantonu i u Kantonu Sarajevo u 2020., kao i u razdoblju 2016-2019. godina, evidentan je veći broj osiguranih osoba u odnosu na broj stanovnika, zbog čega je obuhvat stanovništva zdravstvenim osiguranjem veći od 100%, tj. veći je broj osiguranih osoba od broja stanovnika u navedenim kantonima.

Razlog ovome je što je Federalni zavod za statistiku koristio drukčiji način procjene broja stanovnika u Federaciji BiH. Korišten je tzv. koncept „uobičajenog stanovništva“ koji se koristio prilikom Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH iz 2013. godine, a po kojem se osoba smatra stanovnikom onog mjesta u kojem sama ili sa članovima svog domaćinstva, provodi najveći dio svog vremena, odnosno dnevni odmor, neovisno od toga gdje ima prijavljeno prebivalište.

Pored navedenog, evidentna je fluktuacija stanovništva iz jednog kant./župan. u drugi, a specijalno prema Kantonu Sarajevo zbog dostupnosti zdravstvene zaštite, specijalno tercijarne razine, i većeg opsega prava na pojedine vidove zdravstvene zaštite (lijekovi na recept, ortopedska pomagala i dr.).

Broj stanovnika u Federaciji BiH je u 2020. godini manji za 5.418 ili 0,25% u odnosu na 2019. godinu, a smanjen je i broj osiguranih osoba i to za 25.611 ili 1,33%.

Što se tiče osnovice i stope doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje, iste nisu ujednačene po kant./župan. ni za jednu kategoriju osiguranika, osim za uposlene kod poslodavaca.

Zakonom o doprinosima u Federaciji BiH, osnovice i stope doprinosa za uposlene kod poslodavaca su utvrđene jedinstveno za Federaciju BiH. Po ovom zakonu doprinos za zdravstveno osiguranje obračunava se na bruto plaću uposlenika po stopi od 16,5% (12,5%

na teret uposlenika i 4% na teret poslodavca). Za sve ostale kategorije osiguranika utvrđivanje osnovice i stope doprinosa je u nadležnosti kant./župan. vlasti.

Doprinos za zdravstveno osiguranje umirovljenika uplaćuje se po stopi od 1,2% na iznos isplaćene mirovine u Federaciji BiH, a sukladno aktu Vlade Federacije BiH iz 2004. godine. Federalni zavod PIO/MIO vrši uplatu doprinosa za sve umirovljenike u Federaciji BiH po stopi od 1,2%.

Za sve ostale kategorije osiguranika osnovice i stope doprinosa za zdravstveno osiguranje po kant./župan. su različito utvrđene.

Doprinos za nezaposlene prijavljene kod službi za zapošljavanje se po kant./župan. obračunava na različit način, što je detaljnije prikazano u Tablici broj 3. Privitka.

Doprinos za zdravstveno osiguranje nezaposlenih bi trebalo obračunavati po istom načelu u svim kant./župan. iz razloga što se sredstva koja ostvaruju kant./župan. zavodi za zapošljavanje osiguravaju iz doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti pod jednakim uvjetima u svim kant./župan., jer se obračun doprinosa za nezaposlene vrši po istoj stopi na plaću uposlenih kod poslodavaca.

Osnovice i stope doprinosa za ostale kategorije osiguranika su, također, neujednačene, a utvrđivane su sukladno politici svakog kant./župan. u ovisnosti od stvarnog stanja u pojedinim kant./župan. po temelju veličine populacije, odnosno učešća pojedinih kategorija osiguranika i članova obitelji u ukupnoj strukturi osiguranih osoba, broja uposlenih i visine prosječnih plaća, kao i drugih činioca kojima se mjeri ekonomska moć kant./župan., odnosno kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja i potrebnih sredstava za zdravstvenu zaštitu.

Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava propisana je obveza za nadležne organe vlasti u kant./župan. da usuglase minimalne osnovice i stope doprinosa za zdravstveno osiguranje za one kategorije osiguranika koje su u nadležnosti zakonodavnih tijela kant./župan..

Iz prezentiranih podataka je vidljivo da do kraja 2020. godine stope i osnovice nisu usklađene.

Pregled osnovica i stopa doprinosa, po kant./župan., prikazan je u Tablici broj 3. Privitka.

U svezi naplativosti doprinosa može se, generalno, istaći činjenica da se ista ne može osigurati samo kontrolom nego je potrebno poduzimati i postupke prisilne naplate za one obveznike uplate doprinosa za koje se ustanovi da ne izmiruju ili neredovito izmiruju svoje obveze.

Zdravstvena djelatnost u Federaciji BiH se, suglasno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, provodi kao primarna, specijalističko-konsultativna i bolnička zdravstvena zaštita, te djelatnost javnog zdravstva.

Po novom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, zdravstvena djelatnost obuhvaća i komplementarno obavljanje alternativne medicine od strane zdravstvenih djelatnika na način i pod uvjetima utvrđenim tim zakonom.

Zdravstvena djelatnost se provodi u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru i u privatnoj praksi.

Zdravstvene ustanove (javne i privatne) i obuhvat privatnog sektora Obračunom sredstava u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini

U Federaciji BiH u 2020. godini registrirane su sljedeće zdravstvene ustanove u javnom sektoru:

- 3 sveučilišna klinička centra (Sarajevo, Tuzla i Mostar);
- 7 kant./žup. bolnica (Bihać, Orašje, Zenica, Goražde, Travnik, RMC Mostar i Livno);
- 8 općih bolnica (Sanski Most, Gračanica, Tešanj, Bugojno; Nova Bila, Jajce, Konjic, Prim dr Abdulah Nakaš Sarajevo);
- 2 specijalne bolnice (Psihijatrijska bolnica Sarajevo i Bolnica za TBC Travnik);
- 4 lječilišta (Bihać, Gradačac, Fojnica, Olovo);
- 12 zavoda za specifičnu zdravstvenu zaštitu.
- 80 domova zdravlja, sa organizacijskim jedinicama;
- 11 zavoda za javno zdravstvo (od kojih 1 na razini Federacije i 10 na razini kant./župan.) i
- 1 Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije BiH (Sarajevo).

U momentu izrade ovog dokumenta nije bio dostupan podatak o broju JU ljekarni, sa pripadajućim organizacijskim dijelovima (depoima) u Federaciji BiH za 2020. godinu, i koji se preuzima od Federalnog zavoda za javno zdravstvo.

U privatnom sektoru pružaju se usluge razine opće medicine, stomatologije i specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite u ambulantama i poliklinikama.

U privatnom vlasništvu su registrirane sljedeće bolničke ustanove, i to specijalna bolnica "Medical institute Bayer" Tuzla, privatna zdravstvena ustanova „Plava bolnica“ Tuzla, privatna specijalna bolnica „Dr. Solaković“ Sarajevo, i „Centar za srce KM“ Sarajevo.

Prema podacima dostavljenim iz kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja, u 2020. godini u Federaciji BiH je evidentirano ukupno 1.108 registrirana djelatnika u privatnom sektoru, što je za 120 djelatnika manje nego u 2019. godini.

Od 1.180 ukupno registriranih privatnih djelatnika u Federaciji BiH u 2020. godini, njih 1.008 je dostavilo podatke za Obračun sredstava u zdravstvu za 2020. godinu, odnosno 91% od ukupnog broja registriranih, tj. 100 privatnika nije dostavilo podatke za 2020. godinu.

Tako je u 2020. godini zabilježen obuhvat privatnog sektora u Federaciji BiH od 91% i koji je do sada najveći ikada zabilježen, dok se u prethodnim godinama kretao od 48% do maksimalno 84%. Glavni razlog ovome je najveći ikada zabilježen obuhvat privatnika u Kantonu Sarajevo koji je u 2020. godini iznosio 92%, dok je isti npr. u 2014. godini iznosio tek 43%. Također, ostvarenje 100%-nog obuhvata privatnog sektora u pojedinim kant./župan. doprinijelo je iskazivanju najvećeg obuhvata privatnog sektora u Federaciji BiH.

Nisu poznati razlozi zbog kojih zdravstveni djelatnici u privatnom sektoru ne dostavljaju podatke, posebice zbog činjenice što je privatni sektor izjednačen sa javnim zdravstvenim ustanovama, a što podrazumijeva i zakonske obveze vezane za evidencije i izvještavanje koje uključuju i obveze za dostavu podataka za Obračun sredstava u zdravstvu.

Od ukupnog broja registriranih privatnih djelatnika u Federaciji BiH, podatke za 2020. godinu nije dostavilo njih 100 ili 9%, od kojih najveći broj od 30 se odnosi na Kanton Sarajevo, 25 se odnosi na Srednje-bosanski kant./župan., 21 na Tuzlanski kanton itd.

Napominjemo da je dostavljanje ovih podataka zakonska obveza utvrđena Zakonom o evidencijama u oblasti zdravstva („Sl. novine Federacije BiH“, br. 37/12). Temeljem ovog zakona donijeti su Pravilnik o obliku i sadržaju osnovne medicinske dokumentacije („Sl. novine Federacije BiH“, br. 61/18), Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja individualnih izvještajnih tiskanica i drugih pomoćnih tiskanica za vođenje evidencija („Sl. novine Federacije BiH“, br. 61/18), kao i Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja, kao i obliku i formi zbirnih izvještajnih tiskanica („Sl. novine Federacije BiH“, br. 61/18). Suglasno članku 6. citiranog zakona, zdravstvene ustanove i nositelji privatne prakse kao i druge pravne i fizičke osobe koja u okviru svoje djelatnosti obavljaju poslove iz oblasti zdravstva dužni su

voditi evidencije sukladno ovim zakonom, propisima donesenim na temelju ovog zakona, kao i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Sl.novine Federacije BiH", br. 46/10). Navedeni subjekti smatraju se izvještajnim jedinicama koje su dužne voditi i evidencije iz oblasti zdravstvenog osiguranja i dostavljati ih nadležnom zavodu za zdravstveno osiguranje sukladno ovom zakonu, propisima donesenim na temelju ovog zakona, kao i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o zdravstvenom osiguranju. Kontrolu provedbe ovog zakona obavljaju nadležne zdravstvene inspekcije suglasno čl. 65.-69. citiranog Zakona.

Pregled broja zdravstvenih djelatnika u privatnom sektoru, po kant./župan. i godinama za razdoblje 2018. do 2020. godina, prikazan je u idućoj Tablici 2.

Tablica 2

r. br.	KANTON / ŽUPANIJA	Registrirane privatne zdravstvene ustanove			Privatne zdravstvene ustanove koje su dostavile podatke za obračun			Učešće privatnih zdravstvenih ustanova		
		2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.
1.	UNSKO-SANSKI	122	119	122	111	112	118	91%	94%	97%
2.	POSAVSKA	20	20	23	17	17	19	85%	85%	83%
3.	TUZLANSKI	205	219	189	177	193	168	86%	88%	89%
4.	ZENIČKO-DOBOJSKI	157	155	158	129	138	158	82%	89%	100%
5.	BOSANSKO-PODRINJSKI	5	5	5	5	5	5	100%	100%	100%
6.	SREDNJE-BOSANSKA	107	102	96	74	64	71	69%	63%	74%
7.	HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA	87	84	84	77	66	72	89%	79%	86%
8.	ZAPADNO-HERCEGOVAČKA	53	52	57	49	50	53	92%	96%	93%
9.	SARAJEVO	449	451	354	346	370	324	77%	82%	92%
10.	KANTON/ŽUP. 10	20	21	20	20	21	20	100%	100%	100%
	UKUPNO	1225	1228	1108	1005	1036	1008	82%	84%	91%

Iz podataka prikazanih u Tablici 2., vidljivo je da je postotak djelatnika u privatnom sektoru koji dostavljaju podatke za Obračun različit po kant./župan..

S obzirom da je Obračun sredstava u zdravstvu Federacije BiH dokument u kojem se obrađuju i iskazuju razni podaci, to je veoma značajno osigurati podatke iz kompletnog privatnog sektora, jer se samo tako sa sigurnošću može utvrditi kolika je ukupna zdravstvena potrošnja i kolika su potrebna sredstva da bi se osigurala potpuna zdravstvena zaštita.

I pored utvrđene zakonske obveze i apela upućenih privatnom sektoru, a na temelju spiska privatnih djelatnika koji nisu dostavili podatke, može se zaključiti da se radi o velikom broju specijalističkih djelatnosti u kojima se pružaju složene i skupe zdravstvene usluge, odnosno u kojima se ostvaruju i značajna sredstva, a nisu obuhvaćena u ukupnoj zdravstvenoj potrošnji. Bez potpunih podataka o radu i poslovanju zdravstvenog sektora kao cjeline, uključujući i privatni sektor, nije moguće dati valjanu analizu koja može poslužiti za kreiranje

zdravstvene politike u Federaciji BiH, a posebice po pitanju nabavki i ugovaranja pružanja zdravstvenih usluga.

Financiranje zdravstvene zaštite i drugih prava iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja se po kant./župan. vrši po različitim modelima, a što je uvjetovano visinom sredstava koja ostvaruju zavodi zdravstvenog osiguranja i zdravstvenom politikom na razini kant./župan..

Zakonom o zdravstvenom osiguranju je propisano da mjerila i kriterije za ugovaranje zdravstvene zaštite utvrđuje nadležni kant./župan. organ vlasti na prijedlog kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja, ali Odlukom o osnovnom paketu je propisana obveza donošenja Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za ugovaranje između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova.

Međutim, ugovaranje pružanja usluga zdravstvene zaštite po Jedinstvenoj metodologiji još uvijek se ne primjenjuje u svim kant./župan..

Pojedini kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja su financiranje zdravstvene zaštite vršili na bazi godišnjih programa definiranih sukladno standardima i normativima zdravstvene zaštite, a neki su pružanje usluga zdravstvene zaštite ugovarali sa zdravstvenim ustanovama na temelju paušalno utvrđenog proračuna baziranog na historijskom trošku i to po temelju rada i materijalnih troškova.

Razina i opseg prava osiguranih osoba, kao i dostupnost i kakvoća zdravstvene zaštite je u direktnoj ovisnosti od načina financiranja, te bi bilo nužno uspostaviti jedinstven sustav financiranja u cilju ujednačavanja prava osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu na području cijele Federacije BiH. Zavodi zdravstvenog osiguranja su u 2020. godini zaključivali ugovore o pružanju zdravstvenih usluga uglavnom sa zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru.

Sa zdravstvenim djelatnicima u privatnom sektoru kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja uglavnom su zaključivali ugovore najviše sa privatnim ljekarnama o nabavci i izdavanju lijekova na recept, a manjim dijelom poliklinikama u privatnom vlasništvu i to za pružanje određenih zdravstvenih usluga koje se ne pružaju u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru ili se pružaju neblagovremeno, odnosno sa dužim rokom čekanja.

Cijene zdravstvenih usluga u privatnom sektoru su u većini slučajeva veće nego cijene iz Tarife zdravstvenih usluga po kojima se obračunavaju pružene zdravstvene usluge na teret obvezatnog zdravstvenog osiguranja. I pored toga broj korisnika zdravstvenih usluga koje se pružaju u privatnom sektoru je u stalnom porastu iz razloga što je pružanje zdravstvenih usluga u privatnom sektoru brže, jednostavnije i za pacijenta komfornije.

Tarifa zdravstvenih usluga je zastarjela i mnoge zdravstvene usluge koje su u zadnje vrijeme uvedene u programe zdravstvene zaštite odnosno koje zdravstvene ustanove pružaju, nisu obuhvaćene Tarifom.

Krajem 2014. godine donešena je nova Nomenklatura zdravstvenih usluga koja se primjenjuje od 01.01.2015. godine, a imenovana je radna skupina za utvrđivanje Tarife zdravstvenih usluga po novoj Nomenklaturi. Međutim, Nomenklatura usluga zdravstvene zaštite donesena je bez utvrđenog normativa vremena što je jedan od najznačajnijih elemenata za utvrđivanje cijena zdravstvenih usluga. Od strane Federalnog ministarstva zdravstva imenovana je Radna skupina za praćenje primjene standarda i normativa zdravstvene zaštite, kao i Nomenklature usluga zdravstvene zaštite.

U 2020. godini nastavljene su, sukladno raspoloživim ljudskim kapacitetima, aktivnosti na izradi nove Tarife zdravstvenih usluga u Federaciji BiH.

Zdravstvene ustanove nisu, na zadovoljavajući način, uspostavile sustav evidentiranja i praćenja troškova po vrsti bolesti i vrsti zdravstvenih usluga niti po kategorijama osiguranih osoba, jer većina zdravstvenih ustanova nije ni informatički dostatno opremljena.

Uposleni u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini

U zdravstvenom sektoru Federacije BiH, u 2020. godini bilo je ukupno 34.144 uposlenih što je za 2% ili 674 uposlenih više u odnosu na 2019. godinu.

Od ukupnog broja uposlenih u zdravstvenom sektoru Federacije BiH:

- u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) je 33.273 uposlenika što čini 97,45% ukupnog broja uposlenih u zdravstvenom sektoru Federacije BiH. Od navedenog broja:
 - u javnim zdravstvenim ustanovama je 28.184 uposlenika, što je povećanje od 2,09% ili 576 uposlenika u odnosu na 2019. godinu,
 - u privatnom sektoru 5.089 uposlenika, što je povećanje od 1,7% ili 85 uposlenika u odnosu na 2019. godinu,
- u zavodima zdravstvenog osiguranja (federalnom i kant./župan.) radi 871 uposlenika ili 2,55% od ukupnog broja uposlenih u zdravstvenom sektoru Federacije BiH, što je povećanje za 1,5% ili za 13 uposlenika u odnosu na 2019. godinu.

Od ukupnog broja uposlenih u zdravstvenim ustanovama, uposlenika zdravstvene struke je 25.309 ili 76,06%, a administrativnih, tehničkih i ostalih nemedicinskih djelatnika je 7.964 ili 23,94%.

Broj uposlenih u zdravstvenim ustanovama u 2020. godini je povećan za 2% ili 661 uposlenika u odnosu na 2019. godinu, s tim što je broj medicinskih djelatnika povećan za 2% ili njih 625, a administrativnih i tehničkih djelatnika bilježi povećanje za 0,5% ili njih 36.

Brojčano povećanje broja zdravstvenih djelatnika u 2020. u odnosu na 2019. godinu evidentirano je kod zdravstvenih djelatnika srednje stručne spreme za 216, doktora medicine za 143, ostalih zdravstvenih djelatnika visoke spreme za 111, doktora stomatologije za 75, farmaceuta za 72, farmaceuta-specijalista za 66, ostalih zdravstvenih djelatnika za 61 itd.

Brojčano smanjenje broja zdravstvenih djelatnika u 2020. u odnosu na 2019. godini bilježi se kod doktora medicine-specijalista i subspecijalista za 91, zdravstvenih djelatnika više stručne spreme za 22, i doktora stomatologije-specijalista za 20.

U strukturi uposlenih administrativne i tehničke struke najveće povećanje je iskazano kod ostalih djelatnika za njih 42 ili 1,4%, zatim kod VSS za njih 29 ili 2,9%, te kod VSS za njih 9 ili 4,9%. Smanjen je broj djelatnika sa SSS za 1,4% ili njih 32, i kvalificiranih djelatnika za 1,2% ili njih 13.

Raspoloživi podaci o broju uposlenih u privatnom sektoru se ne mogu elaborirati iz razloga što određen broj liječnika ima zasnovan stalni radni odnos u javnim zdravstvenim ustanovama, a kod privatnih djelatnika su angažirani po ugovoru o djelu ili samostalno obavlja privatnu praksu kroz dopunsku djelatnost.

U zavodima zdravstvenog osiguranja ukupan broj uposlenih u 2020. godini je povećan u odnosu na 2019. godinu za 13 uposlenika.

Pregled broja uposlenih dat je u Tablici 11. Privitka.

Od 2013. godine u Obračunu se iskazuju i podaci o broju dana bolovanja po osnovama bolovanja. Na temelju dostavljenih podataka, u 2020. godini je evidentirano ukupno 1.978.892 dana bolovanja (što je za 141.307 dana bolovanja više u odnosu na 2019. godinu), od kojih najveći dio od 1.206.822 čine bolovanja po temelju bolesti (što je za 29.241 dana bolovanja više u odnosu na 2019. godinu), 391.814 po temelju trudnoće i porođaja (što je za 47.405 dana bolovanja manje u odnosu na 2019. godinu), i 380.256 po temelju drugih osnova bolovanja (što je za 159.471 dana bolovanja više u odnosu na 2019. godinu). Ove podatke ne treba smatrati potpuno točnim i konačnim, s obzirom da u većini kant./župan. privatni sektor nije dostavio podatke o bolovanju, a kakvoća podataka o bolovanju dijela privatnog sektora koji je dostavio podatke ne može se smatrati pouzdanim. Također, DZ Kantona Sarajevo nije dostavio podatke za 2020. godinu i pored upućenih niza dopisa i urgencija za dostavu ovih podataka. Ne posjedujemo ostale analitičke podatke u svezi bolovanja (po MKB, dobnoj, spolnoj klasifikaciji i dr.).

5. Obračun sredstava u zdravstvu za 2020. godinu

Obračunom sredstava u zdravstvu za 2020. godinu prikazani su konsolidirani podaci o ukupno ostvarenim i utrošenim sredstvima u zdravstvenom sektoru Federacije BiH (zavodima zdravstvenog osiguranja i zdravstvenim ustanovama javnim i privatnim), sa usporednim podacima za 2019. godinu.

Podaci o ostvarenim sredstvima prikazani su po izvorima sredstava i to posebice za sredstva ostvarena u obvezatnom zdravstvenom osiguranju i sredstva ostvarena van obvezatnog zdravstvenog osiguranja.

Ukupna potrošnja u zdravstvu Federacije BiH u ovom obračunu za 2020. godinu prikazana je na dva načina i to:

- po namjenama prema vrsti i razinama zdravstvene zaštite, te drugim pravima iz osnova obvezatnog zdravstvenog osiguranja i
- prema vrsti troškova iskazanih po ekonomskoj klasifikaciji.

Radi boljeg uvida u poslovanje zdravstvenog sektora kao cjeline odnosno pojedinačno u oblasti zdravstvenog osiguranja i zdravstva u funkciji pružanja zdravstvene zaštite, podaci o financijskom rezultatu u poslovanju iskazani su kao konsolidirani za cijeli zdravstveni sektor i posebice za zavode zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

Konsolidirani podaci za Federaciju BiH iskazani su na tiskanicama obračuna ukupnih sredstava koji čine privitke ovog Obračuna. U cilju sagledavanja situacije u svakom kant./župan. pojedinačno i mogućnosti kompariranja po temelju uspostavljenih indikatora, pored konsolidiranih podataka za razinu Federacije u privitku se dostavljaju i podaci pojedinačno za svaki kant./župan..

Na temelju prezentiranih podataka u ovom Obračunu, moguće je sagledati ukupnu financijsku situaciju, kao i tokove novca u zdravstvu Federacije BiH, osim dijela privatnog sektora koji ovim obračunom nije obuhvaćen. Procjenjuje se da su sredstva koja građani izdvajaju iz “džepa” za pružene zdravstvene usluge u privatnom sektoru znatno veća od iskazanih u ovom obračunu.

Korisnici podataka i informacija iz ovog obračuna, a posebice poslanici u Parlamentu Federacije BiH kojima se isti dostavlja na razmatranje i usvajanje, imaju mogućnost cjelovitog sagledavanja problema vezanih za funkcioniranje zdravstvenog sektora, a time i donošenja odgovarajućih odluka na poboljšanje stanja i funkcioniranju zdravstvenog sektora kao cjeline kao i svakog njegovog dijela promatrano po djelatnostima, teritorijalnom načelu, obliku vlasništva i sl.

Pored podataka o ostvarenim i utrošenim sredstvima, prikazani su i konsolidirani podaci o ukupnom kapitalu, stanju stalnih sredstava, nenaplaćenim potraživanjima i neizmirenim obavezama prema dobavljačima preko 60 dana, sa 31.12.2020. godine. Ovi podaci prikazani su u Tablici 9. Privitka.

5.1. Ukupno ostvarena sredstva u zdravstvu FBiH u 2020. godini

U zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini ostvarena su ukupna sredstva u iznosu od 2.236.790.156 KM (tab.5 privitka) i veća su za 1,9% ili 42.450.949 KM u odnosu na 2019. godinu. Ova sredstva se sastoje od:

- ukupnih prihoda iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja ostvarenih u kant./župan. i u Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH u iznosu od 1.565.596.166 KM, od čega se 1.382.246.197 KM odnosi na ukupne prihode iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja ostvarene u kant./župan., a 183.349.969 KM na ukupne prihode ostvarene u Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH.

Ovi prihodi su za 1,3% ili 20,3 mil. KM manji u odnosu na 2019. godinu zbog, najvećim dijelom, smanjenja prihoda od ino naknada u iznosu od 10,5 mil. KM kao i zbog smanjenja prihoda od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje u svim zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u iznosu od 7,9 mil. KM, i

- ukupnih prihoda ostvarenih izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u iznosu od 671.193.990 KM, od čega je 251.421.234 KM ostvareno u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru u Federaciji BiH, a 419.772.756 KM u zdravstvenim ustanovama u privatnom sektoru u Federaciji BiH.

Ovi prihodi su za 10,3% ili 42,4 mil. KM veći u odnosu na ostvarene u 2019. godini i to zbog:

-većeg ostvarenja prihoda van obvezatnog zdravstvenog osiguranja u privatnom sektoru, i to za 8,2% ili 31,8 mil. KM, od čega najviše izravnih plaćanja pravnih i fizičkih osoba i to za 25,9 mil. KM, te ostalih prihoda za 14% ili 5,4 mil. KM, i

-većeg ostvarenja prihoda van obvezatnog zdravstvenog osiguranja u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru, i to za 14,08% ili za 31 mil. KM, od čega najviše prihoda po temelju donacija za 90,1% ili za 20,5 mil. KM, zatim prihoda iz proračuna i to za 43,56% ili za 15,7 mil. KM, te ostalih prihoda za 12,54% ili za 5,3 mil. KM. Istodobno, bilježi se smanjenje izravnih plaćanja pravnih i fizičkih osoba za 8,93% ili za 10,6 mil. KM.

Prihodi od doprinosa iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH (bez prihoda od ino naknada i prihoda od detašmana) ostvareni su u 2020. godini u svim zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji u iznosu od 1.441.936.200 KM (tab. 5 privitka, r.br.1.1+r.br.2.1.1.) i manji su za 0,55% ili 7.995.056 KM u odnosu na 2019. godinu, od čega je:

- u svim kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja ostvareno 1.290.414.114 KM što je za 0,5% ili za 6.069.053 KM manje u odnosu na 2019. godinu,
- u Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH ostvareno 151.522.086 KM što je za 1,3% ili za 1.926.003 KM manje u odnosu na 2019. godinu.

Epidemija virusa je u 2020. godini imala značaj utjecaj na ukupna privredna kretanja u Federaciji BiH u smislu smanjenja svih značajnijih ekonomskih parametara, i posebice je:

- ostvarila negativan efekt smanjenjem broja uposlenih u Federaciji BiH u odnosu na 2019. godinu i to, prema evidencijama kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja (tab. 2 privitka), za njih 12.861 ili za 2,40%, što je, posljedično, dovela do smanjenja prihoda od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje za ovu kategoriju osiguranih osoba,
- dovela do značajnog povećanja prihoda van obvezatnog zdravstvenog osiguranja u javnom sektoru za 31 mil. KM, od čega najviše povećanja prihoda po temelju donacija, zatim prihoda iz proračuna i ostalih prihoda, uz istodobno smanjenje

izravnih plaćanja. Povećanje prihoda van obvezatnog zdravstvenog osiguranja bilježi se, također, i u privatnom sektoru za 31,8 mil. KM, od čega najviše izravnih plaćanja.

Ilustrirani podaci o značajnom povećanju prihoda van obvezatnog zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2020. u odnosu na 2019. godinu za 10,3% ili za 62,8 mil. KM, indiciraju da su u Federaciji BiH u borbi protiv epidemije virusa korona u 2020. godini:

-fizička i pravna lica više trošili, tj. u većem iznosu su izvršili direktna plaćanja u privatnom sektoru i to za 25,9 mil. KM, te su u ovom sektoru uz bilježenje povećanja ostalih prihoda za 14% ili za 5,4 mil. KM, ukupna ostvarena sredstva van obvezatnog zdravstvenog osiguranja u privatnom sektoru veća za 8% ili za 31,8 mil. KM.

U svezi privatnog sektora posebice treba naglasiti činjenicu da je u Obračunu za 2020. godinu zabilježen najveći obuhvat privatnog sektora ikada i koji je iznosio 91%, tj. samo 100 privatnika nije dostavilo podatke za 2020. godinu. Usporedbe radi, u 2011. godini čak 326 privatnika nisu bila dostavila podatke za Obračun za 2011. godinu. Ova činjenica je, također, doprinijela iskazivanju potpunijih podataka privatnog sektora u Federaciji BiH za 2020. godinu u odnosu na ranije godine, a pretpostavlja se da su inspekcije sa razine kant./župan., sukladno svojim ovlaštenjima, značajno doprinijele iskazivanju točnijih i potpunijih podataka od strane privatnog sektora. Kao dokaz ovome, potrebno je navesti inspekciju iz Zeničko-dobojskog kantona koja je nekoliko puta telefonski kontaktirala Federalni zavod osiguranja i reosiguranja u cilju dobivanja informacija o rokovima i ostalim uvjetima dostave podataka za Obračun za 2020. godinu od strane privatnog sektora ovog kantona. Navedeno je dovelo do toga da je obuhvat privatnog sektora u ovom kantonu za 2020. godinu prvi put bio 100%, i koji u skoro svim ostalim kantonima bilježi povećanje, od čega posebice treba spomenuti povećanje obuhvata u privatnom sektoru Srednje-bosanskog kant./župan. za 11%, zatim u Hercegovačko-neretvanskoj kant./župan. za 7% itd., i

-fizička i pravna lica manje trošili, tj. u manjem iznosu su izvršili direktna plaćanja u javnom sektoru i to za 10,6 mil. KM, te se u ovom sektoru uz bilježenje povećanja prihoda iz proračuna za 15,7 mil. KM, povećanje prihoda po temelju donacija za 20,5 mil. KM i povećanje ostalih prihoda za 5,3 mil. KM, ukupna ostvarena sredstva van obvezatnog zdravstvenog osiguranja u javnom sektoru veća za 14,1% ili za 31 mil. KM.

Ukupni prihodi u svim kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja u 2020. godini ostvareni su u iznosu od 1.342.758.983 KM (tab. 5.1 privitka) i manji su za 1,4% ili za 19.287.979 KM u odnosu na ostvarene u 2019. godini. Istodobno, bilježi se, promatrajući zbirno sve kant./župan. zavode zdravstvenog osiguranja, smanjenje prihoda iz svih izvora.

U ukupnim prihodima kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja, najveće je učešće prihoda od doprinosa (čine 96,10% ukupnih prihoda) koji su u 2020. godini iznosili 1.290.414.113 KM što je za 0,5% ili za 6.069.054 KM manje u odnosu na 2019. godinu.

U ovim prihodima najznačajnije je iskazano smanjenje prihoda od doprinosa uposlenih za 9,4 mil. KM, dok se povećanje prihoda od doprinosa bilježi kod ostalih kategorija osiguranih osoba, od čega najznačajnije kod prihoda od doprinosa umirovljenika za 2,7 mil. KM, zatim kod prihoda od doprinosa za nezaposlene za 1,8 mil. KM, itd.

Prihodi od naknada ino nosilaca ostvareni u zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2020. godini iznosili su 33.833.861 KM i manji su za 23,71% ili za 10,5 mil. KM u odnosu na 2019. godinu.

Prihodi po temelju osobnog učešća osiguranih osoba u 2020. godini iznosili su 24.980.498 KM i manji su za 9,79% ili za 2,7 mil. KM u odnosu na 2019. godinu.

Prihodi iz proračuna ostvareni u obvezatnom zdravstvenom osiguranju u 2020. godini iznosili su 52.658.467 KM i veći su za 3,6 mil. KM u odnosu na ostvarene u 2019. godini. Ovi prihodi se sastoje od prihoda iz proračuna ostvarenih u svim kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja u iznosu od 366.778 KM, od prihoda iz proračuna ostvarenih u svim zdravstvenim

ustanovama (javnim i privatnim) u Federaciji BiH u iznosu od 22.201.943 KM, te od prihoda koje je Zavod zdravstvenog osiguranja ostvario iz Proračuna Federacije BiH u iznosu od 30.089.746 KM.

Ostali prihodi ostvareni u obvezatnom zdravstvenom osiguranju u 2020. godini iznosili su 12.187.141 KM i manji su za 18,7% ili za 2,8 mil. KM u odnosu na 2019. godinu. Od ovih prihoda 2.019.020 KM je ostvareno u svim kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja, 8.429.984 KM je ostvareno u svim zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) u Federaciji BiH, a 1.738.137 KM je ostvareno u Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH u što su uključeni prihodi od detašmana u iznosu od 661.912 KM.

U strukturi prihoda ostvarenih u obvezatnom zdravstvenom osiguranju, najveći dio od 92,10% čine prihodi od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje ostvarenih u Federaciji BiH, a prihodi iz svih drugih izvora sudjeluju samo sa 7,9%.

Kao i u prethodnim godinama, evidentna je nesrazmjera učešća broja osiguranih osoba i visine prihoda prema kategorijama osiguranja, a što ilustriraju slijedeći podaci:

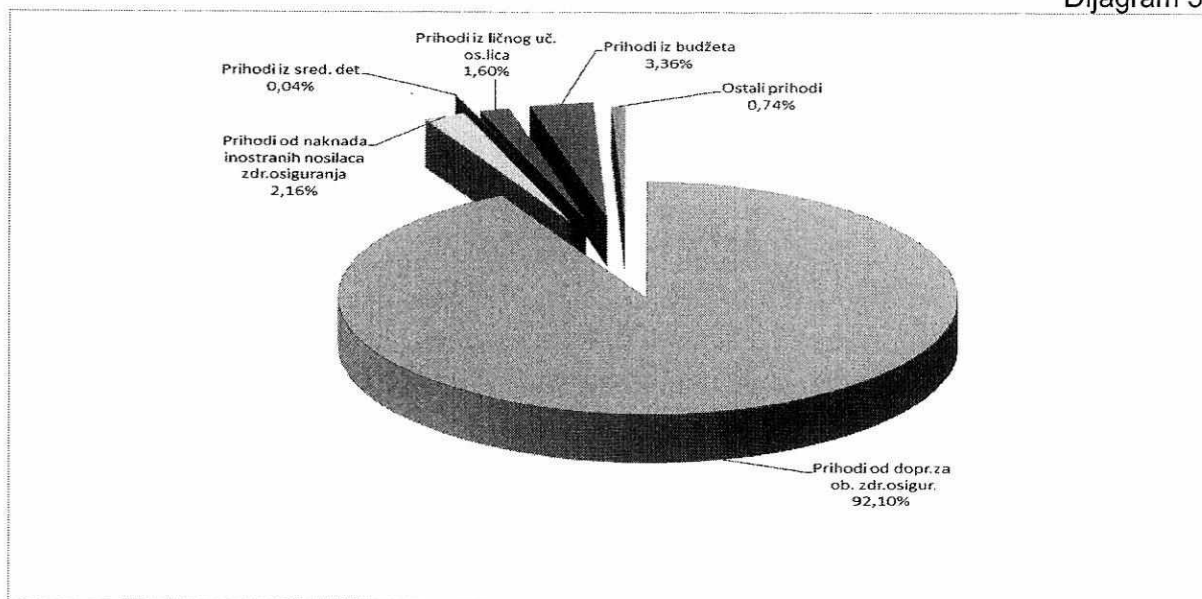
- osiguranici uposleni kod poslodavaca u ukupnom broju osiguranika sudjeluju sa 40,82%, a u prihodima od doprinosa sa 95,43%;
- osiguranici umirovljenici u ukupnom broju osiguranika sudjeluju sa 33,72%, a u prihodima od doprinosa sa 1,73%;
- osiguranici nezaposleni prijavljeni na osiguranje u ukupnom broju osiguranika sudjeluju sa 17,83%, a u prihodima od doprinosa sa 1,53%;
- ostale kategorije osiguranika sudjeluju u ukupnom broju osiguranika sa 7,63%, a u ukupnim prihodima od doprinosa sa 1,31% itd.

Kako je vidljivo iz navedenih podataka, sredstva za zdravstvenu zaštitu koja se osiguravaju iz doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje, najvećim dijelom od 95,43% se osiguravaju od doprinosa uposlenih kod poslodavaca kojih je u strukturi osiguranika 40,82%, dok sve ostale kategorije osiguranika, a koji čine 59,18% u strukturi osiguranika, sudjeluju sa 4,57% prihoda, a što je simbolično u odnosu na prava koja se obezbjeđuju tim sredstvima.

Iz navedenog proizilazi da najveći teret u obezbjeđivanju sredstava za zdravstvenu zaštitu snose uposleni kod poslodavaca, tako da svaka promjena koja se odnosi na ovu kategoriju osiguranika kao što je npr. broj uposlenih kod poslodavaca, visine plaća, visina stope doprinosa, se u najvećoj mjeri odražava i na visinu sredstava koja se ostvaruju po temelju doprinosa za zdravstveno osiguranje, a time i na ukupna sredstva u zdravstvu od kojih, između ostalog, ovisi opseg zdravstvenih prava i kakvoća zdravstvene zaštite.

Struktura prihoda ostvarenih iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2020. godini prikazuje se idućim dijagramom 3.

Dijagram 3

Zdravstvene ustanove (u javnom i privatnom sektoru) u Federaciji BiH ostvaruju i značajan iznos sredstava izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja.

U 2020. godini u Federaciji BiH ukupno ostvarena sredstva izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja iznosila su 671.193.990 KM i bilježe značajno povećanje od 10,3% ili za 62,8 mil. KM u odnosu na 2019. godinu. Razlozi značajnog povećanja ovih prihoda u 2020. u odnosu na ostvarene u 2019. godini obrazloženi su u ranijem dijelu ovog dokumenta.

Od ukupnih sredstava ostvarenih izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja, u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru ostvareno je 251.421.234 KM što predstavlja rast za 14,1% ili za 31 mil. KM u odnosu na 2019. godinu, a u privatnom sektoru, koji je obuhvaćen ovim obračunom, ostvareno je 419.772.756 KM što predstavlja rast za 8,2% ili za 31,8 mil. KM u odnosu na 2019. godinu.

Ukupni prihodi ostvareni u 2020. godini u privatnom sektoru iznosili su 586.358.959 KM, od kojih je 166.586.203 KM ostvareno iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja, a 419.772.756 KM je ostvareno izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja.

Prihodi ostvareni u privatnom sektoru čine 26,2 % ukupno ostvarenih sredstava u zdravstvu Federacije BiH. Prihodi koje ostvaruje privatni sektor iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja najvećim dijelom se odnose na financiranje nabavke i izdavanja lijekova na recept i manjim dijelom po temelju pružanja zdravstvenih usluga na temelju ugovora zaključenih sa kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja.

Detaljan pregled ukupno ostvarenih sredstava prikazan je u Tablici br.5 Privitka, a pregled prihoda iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja, po kant./župan., prikazan je u Tablici 5.1 Privitka.

U Tablici 3. koja slijedi prikazana je struktura ukupno ostvarenih sredstava po izvorima u 2018., 2019. i 2020. godini.

Tablica 3.

r. br.	Izvori sredstva	2018.		2019.		Ind 2019/2018	2020.		Ind 2020/2019
		Iznos u KM	% uč.	Iznos u KM	% uč.		Iznos u KM	% uč.	
I	Sredstva ostvarena u javnom sektoru zdravstva								
1	Sredstva od doprinosa za zdr.osiguranje *	1.411.643.220	67,9	1.494.833.077	68,1	105,9	1.476.431.972	66,0	98,8
2	Sredstva iz proračuna	83.736.243	4,0	85.218.152	3,9	101,8	104.629.597	4,7	122,8
3	Sredstva osobnog učešća osiguranih osoba	27.958.538	1,3	27.691.382	1,3	99,0	24.980.498	1,1	90,2
4	Sredstva iz donacija	17.471.752	0,8	22.787.088	1,0	130,4	43.317.868	1,9	190,1
5	Direktna plaćanja pravnih i fizičkih lica	113.462.687	5,5	115.785.512	5,4	104,7	108.172.351	4,8	91,1
6	Ostala sredstva **	61.080.987	2,9	57.054.998	2,6	93,4	59.485.114	2,7	104,3
	Ukupno sredstva ostvarena u javnom sektoru zdravstva	1.715.353.427	82,5	1.806.370.209	82,3	105,3	1.817.017.400	81,2	100,6
II	Sredstva ostvarena u privatnom sektoru ***	362.906.236	17,5	387.968.998	17,7	106,9	419.772.756	18,8	108,2
	SVEGA I + II	2.078.259.663	100	2.194.339.207	100	105,6	2.236.790.156	100	101,9

* U ostvarenim sredstvima od doprinosa uključeni su prihodi od doprinosa ostvareni u FBiH (1.441.936.199 KM), prihodi od naknada ino-nositelja osiguranja (33.833.861 KM), te posebnog doprinosa za zdravstvenu zaštitu detaširanih djelatnika (661.912 KM).

** "Ostala sredstva" se odnose na prihode ostvarene iz drugih izvora koji nisu specificirani od strane zdravstvenih ustanova.

*** Ukupno ostvarena sredstva u privatnom sektoru iznosila su 586.358.959 KM, od čega iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja u iznosu od 166.586.203 KM koja su prikazana ostvarenim sredstvima u javnom sektoru, a 419.772.756 KM je ostvareno izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja po temelju izravnih plaćanja i drugih izvora.

Iz podataka prikazanih u tablici 3. vidljivo je da je u strukturi ukupno ostvarenih sredstava u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini najveće učešće sredstava ostvarenih po temelju doprinosa za zdravstveno osiguranje od 66%, a učešće sredstava ostvarenih iz svih ostalih izvora je 34%.

U 2020. godini u javnom sektoru bilježi se:

- smanjenje prihoda od doprinosa (ostvarenih u Federaciji BiH, prihoda po temelju naknada ino-nositelja te posebnog doprinosa za detaširane djelatnike) i to za 1,2% ili za 18,4 mil. KM, smanjenje prihoda ostvarenih od sredstava osobnog učešća osiguranih osoba za 9,8% ili za 2,7 mil. KM, i smanjenje izravnih plaćanja za 8,9% ili za 10,6 mil. KM,
- povećanje prihoda iz proračuna za 22,8% ili za 19,4 mil. KM, povećanje prihoda ostvarenih po temelju donacija za 90,1% ili za 20,5 mil. KM, i povećanje ostalih prihoda za 4,3% ili za 2,4 mil. KM.

Kako je ranije navedeno, epidemija virusa korona u 2020. godini dovela je toga da su se iz proračuna povećala izdvajanja javnom sektoru zdravstva u cilju potpore zdravstvenim ustanovama u otežanim uvjetima poslovanja, te se, istodobno, bilježi povećanje prihoda od donacija koje je javni zdravstveni sektor ostvario po različitim osnovama i od raznih donatora.

U 2020. godini u privatnom sektoru van obvezatnog zdravstvenog osiguranja bilježi se povećanje ukupno ostvarenih sredstava za 8,2% ili za 31,8 mil. KM, pri čemu se bilježi značajno povećanje izravnih plaćanja za 7% ili za 25,9 mil. KM, i ostalih prihoda za 14% ili za 5,4 mil. KM. Mogući razlozi ovom povećanju sredstava ostvarenih u privatnom sektoru van obvezatnog zdravstvenog osiguranja su bilježenje najvećeg obuhvata privatnog sektora od 91% ikada, te veća potrošnja, tj. izdvajanja iz džepa fizičkih i pravnih lica po temelju direktnog plaćanja usljed epidemije virusa korona.

5.2. Ukupna potrošnja u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini

Ukupna potrošnja i izdaci u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini iznosila je 2.267.535.800 KM, od čega se na tekuće rashode odnosi 2.185.032.945 KM, a na kapitalne izdatke 82.502.855 KM.

Ukupna potrošnja i izdaci u 2020. godini povećani su za 4,4% ili za 95.831.299 KM u odnosu na iskazanu potrošnju i izdatke u 2019. godini.

Tekući rashodi su značajno povećani i to za 92.613.565 KM ili za 4,4%, a izdaci za kapitalna ulaganja, također, bilježe povećanje za 3.217.734 KM ili za 4,1%.

Podaci o ukupnoj potrošnji u zdravstvu Federacije BiH su iskazani na dva načina i to prema vrsti i razinama zdravstvene zaštite, te vrsti troškova prema ekonomskoj klasifikaciji.

Ukupna potrošnja strukturirana po vidovima i razinama zdravstvene zaštite sadrži podatke o potrošnji na teret sredstava obvezatnog zdravstvenog osiguranja, te potrošnji koja je financirana sredstvima ostvarenim iz drugih izvora izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja.

Struktura ukupne potrošnje u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini je slijedeća:

- potrošnja na teret sredstava obvezatnog zdravstvenog osiguranja iskazana je u iznosu od 1.536.433.959 KM što čini 67,8% ukupne potrošnje,
- potrošnja u zdravstvenim ustanovama koja se financira sredstvima ostvarenim iz drugih izvora izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja iznosi 648.598.986 KM što čini 28,6% ukupne potrošnje,
- kapitalni izdaci iznose 82.502.855 KM što čini 3,6% ukupne potrošnje.

U strukturi potrošnje koja je financirana sredstvima obvezatnog zdravstvenog osiguranja u 2020. godini iskazano je, u odnosu na 2019. godinu, povećanje na onim razinama zdravstvene zaštite koji, potrebno je naglasiti, ujedno, u značajnom postotku, odnosno iznosu sudjeluju u strukturi potrošnje.

Najveće povećanje rashoda iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2020. u odnosu na 2019. godinu iskazano je, kako slijedi, i to kod:

- bolničke zdravstvene zaštite za 3,2% ili za 20.364.889 KM,
- primarne zdravstvene zaštite sa stomatologijom za 3,5% ili za 11.588.014 KM,
- troškova lijekova na recept za 4,3% ili za 9.144.876 KM,
- ostalih izdataka za 5% ili za 1.561.489 KM,
- rashoda za funkcioniranje sustava za 1,1% ili za 396.008 KM.

Smanjenje rashoda iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja u 2020. u odnosu na 2019. godinu, bilježi se kod troškova zdravstvene zaštite u inozemstvu za 17% ili za 5.100.134 KM, kod naknada plaća za bolovanje preko 42 dana za 9,9% ili za 4.178.473 KM, kod rashoda specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite za 2,5% ili za 3.692.171 KM, kod troškova za ortopedska pomagala za 8,2% ili za 2.413.007 KM, te putnih izdataka i ostalih prava za 11,5% ili za 709.276 KM.

Potrošnja koja se pokriva sredstvima ostvarenim u zdravstvenim ustanovama izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja nije iskazana po vidovima zdravstvene zaštite iz razloga što bolničke zdravstvene ustanove koje pružaju usluge različitih razina zdravstvene zaštite, ne prate potrošnju po razinama zdravstvene zaštite, nego samo po vrsti troškova, bez obzira na koju zdravstvenu zaštitu se odnose i iz kojih se izvora financira.

Najveći dio potrošnje koja se financira sredstvima ostvarenim izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja je iskazan u bolničkim zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru, a u privatnom sektoru u potrošnji lijekova.

Potrošnja po vrstama i razinama zdravstvene zaštite prikazana je zbirno u Tablici 6. Privitka, a potrošnje iz osnova obvezatnog zdravstvenog osiguranja po kant./župan. prikazana je u Tablici 6.1. Privitka.

Prosječna potrošnja po osiguranoj osobi, kao i učešće potrošnje po pojedinim vidovima zdravstvene zaštite se razlikuju po kant./župan..

Razlike u potrošnji uvjetovane su visinom sredstava koja ostvaruju kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja kao i uspostavljenim načinom financiranja. Kao što je već istaknuto, to se direktno odražava i na opseg i razinu prava osiguranih osoba.

Podaci o prosječnoj potrošnji iz obvezatnog osiguranja po osiguranoj osobi i prosječnoj potrošnji lijekova na recept prikazani su u idućoj Tablici 4.

Tablica 4.

R. br.	Kanton /Županja	2018.			2019.			2020.		
		Broj osiguranih osoba	Pros. potrošnja iz ob. osig. po osig. osobi	Pros. potr. na recept po osig. osobi	Broj osiguranih osoba	Pros. potrošnja iz ob. osig. po osig. osobi	Pros. potr. na recept po osig. osobi	Broj osiguranih osoba	Pros. potrošnja iz ob. osig. po osig. osobi	Pros. potr. na recept po osig. osobi
1	Unsko-sanski	192.859	602	90	185.340	648	96	180.675	648	97
2	Posavska	26.404	644	41	25.825	704	40	25.429	688	44
3	Tuzlanski	419.831	634	96	408.196	702	106	400.715	749	114
4	Zeničko-dobojski	337.567	608	77	333.918	697	88	329.846	677	91
5	Bosansko-podrinjski	23.893	735	104	25.063	781	131	24.903	759	146
6	Srednje-bosanska	210.945	563	62	208.231	629	69	205.021	634	73
7	Hercegov.-neretvanska	185.409	836	67	182.954	874	70	181.407	925	74
8	Zapadno-hercegovačka	81.220	626	74	81.239	662	79	81.419	689	80
9	Sarajevo	428.051	975	174	427.269	1079	191	423.779	1.133	204
10	Kanton / Žup. 10	46.270	688	67	45.456	736	69	44.686	740	70
	UKUPNO FBiH	1.952.449	715	101	1.923.491	788	111	1.897.880	813	117

Na temelju podataka prikazanim u tablici 4, vidljivo je da je prosječna ukupna potrošnja iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja po osiguranoj osobi u Federaciji BiH u 2020. godini iznosila 813 KM i veća je za 3,17% ili 25 KM u odnosu na 2019. godinu, a prosječna potrošnja lijekova na recept po osiguranoj osobi u 2020. godini iznosila je 117 KM i veća je za 5,69% ili 6 KM u odnosu na 2019. godinu.

Prosječna potrošnja iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja po osiguranoj osobi po kantonima je neujednačena i kreće se od 634 KM u Srednje-bosanskom kant./župan., do 1.133 KM u Kantonu Sarajevo.

Prosječna potrošnja u Kantonu Sarajevo je veća za 39% u odnosu na prosječnu potrošnju iskazanu na razini Federacije BiH, a u odnosu na najnižu prosječnu potrošnju iskazanu u Srednjobosanskom kant./župan., veća je za 78%.

Veću prosječnu potrošnju po osiguranoj osobi od prosječne potrošnje na razini Federacije BiH u 2020. godini imala su samo dva kant./župan. (Hercegovačko-neretvanski i Kanton

Sarajevo), a u svim ostalim kant./župan. prosječna potrošnja je manja od prosječne u Federaciji BiH. Ovi podaci ukazuju da je na taj prosjek utjecala visoka ukupna prosječna potrošnja u dva kant./župan. (u Kantonu Sarajevo i Hercegovačko-neretvanskom kan./žup.).

Prosječna potrošnja lijekova na recept po osiguranoj osobi u 2020. godini iznosila je 117 KM i veća je za 5,69% ili 6 KM u odnosu na 2019. godinu.

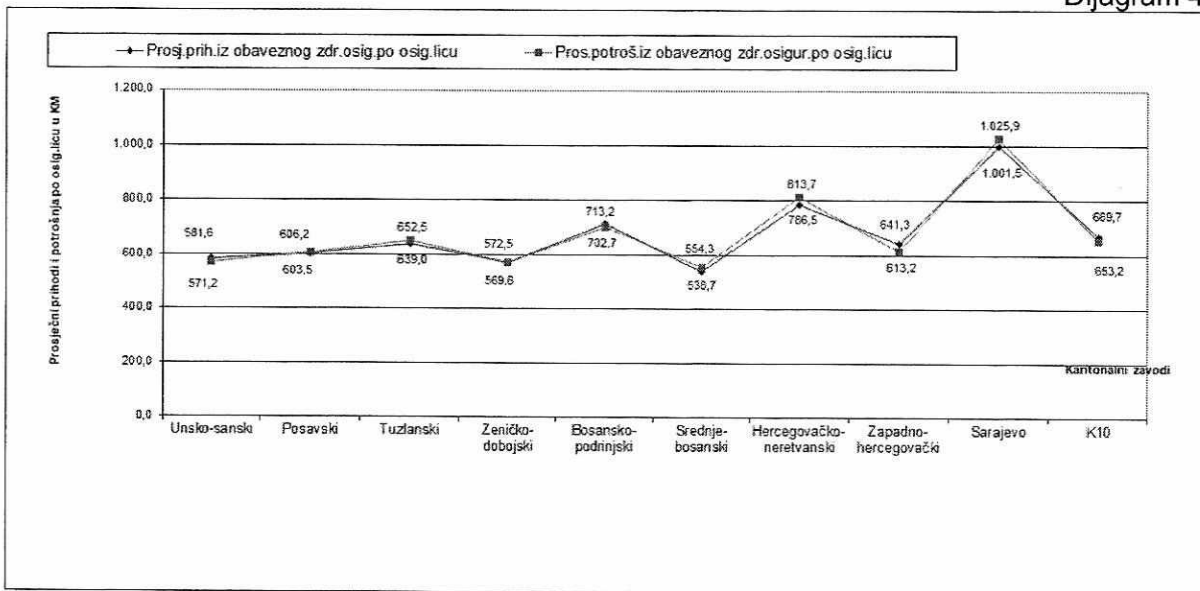
Prosječna potrošnja lijekova na recept po kant./župan. se kreće od 44 KM u Posavskom kantonu, do 204 KM u Kantonu Sarajevo.

Ovako velike razlike u prosječnoj potrošnji lijekova na recept po kant./župan. ne moraju nužno značiti i razlike u pravima osiguranih osoba na lijekove na recept u istom omjeru.

Na potrošnju lijekova, kako ukupnu tako i prosječnu, mogu utjecati brojni činioci od kojih kao najznačajniji su cijene po kojima se vrši nabava, kao i visina raspoloživih sredstava zavoda zdravstvenog osiguranja za financiranje troškova lijekova na recept.

Pregled prosječno ostvarenih sredstava i prosječne potrošnje po osiguranoj osobi, po kant./župan. predstavljen je Dijagramom br.4. koji slijedi.

Dijagram 4.

Radi potpunijeg i realnijeg sagledavanja troškova u zdravstvenom sektoru, a posebice u zdravstvenim ustanovama, u ovom obračunu iskazani su i podaci o potrošnji prema vrsti troškova koji se evidentiraju u zdravstvenim ustanovama i zavodima zdravstvenog osiguranja, prema ekonomskoj klasifikaciji.

Pregled ukupne potrošnje prema vrsti troškova po ekonomskoj klasifikaciji prikazuje se u tablici 5. koja slijedi.

Tablica 5.

R. b.	Potrošnja po namjeni (vrsta troška)	2018.godina		2019.godina		Ind 2019/ 2018	2020.godina		Ind 2020/ 2019
		Iznos	Struktura	Iznos	Struktura		Iznos	Struktura	
1	Bruto plaće i naknade	862.367.869	42,50	932.148.731	42,92	108,1	974.907.230	42,99	104,6
2	Lijekovi	491.838.661	24,24	565.884.249	26,06	115,1	609.307.771	26,87	107,7
3	Sanitetski, labar. i ostali med. materijal	133.542.570	6,58	145.131.265	6,68	108,7	160.284.820	7,07	110,4
4	Amortizacija	76.470.140	3,77	77.853.374	3,58	101,8	77.637.484	3,42	99,7
5	Materijalni troš.poslovanja zdr.ustanova	139.482.522	6,87	143.536.438	6,61	102,9	151.072.358	6,66	105,3
6	Ostali rashodi u zdrav. ustanovi	44.222.955	2,18	36.139.285	1,66	81,7	32.397.170	1,43	89,6
7	Ortopedska pomagala	27.306.197	1,35	29.337.150	1,35	107,4	26.924.143	1,19	91,8
8	Naknada plaća po osnovu bolovanja preko 42 dana	36.424.342	1,80	42.169.551	1,94	115,8	37.991.078	1,68	90,1
9	Zdr.zaštita u inozemstvu	29.231.359	1,44	29.937.111	1,38	102,4	24.836.977	1,10	83,0
10	Ostali rashodi i naknade u KZZO za ostv.zdr.zašt. *	64.773.942	3,19	54.663.969	2,52	84,4	53.659.649	2,37	98,2
11	Rashodi stručnih službi zavoda zdr.osig.	35.129.361	1,73	35.618.257	1,64	101,4	36.014.265	1,59	101,1
	RASHODI	1.940.789.918	95,66	2.092.419.380	96,35	107,8	2.185.032.945	96,36	104,4
12	Izdaci za kapitalna ulaganja	88.118.352	4,34	79.285.121	3,65	90,0	82.502.855	3,64	104,1
	UKUPNA POTROŠNJA	2.028.908.270	100,00	2.171.704.501	100,00	107,0	2.267.535.800	100,00	104,4

* Ostali rashodi i naknade u KZZO za ostv.zdr.zašt. se sastoje od: naknade za rad UO i drugih komisija, naknade za ugovore o obavljanju privremenih i povremenih poslova, ostale naknade (putni troškovi i ostala prava osiguranih osoba u svrhu korištenja zdr.zaštite) i ostali rashodi u KZZO.

U potrošnji iskazanoj prema ekonomskoj klasifikaciji, najveće učešće od 88,45% se odnosi na potrošnju u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, a 6,32% se odnosi na potrošnju za liječenja u inozemstvu i druga prava iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja koja se direktno financiraju od strane zavoda zdravstvenog osiguranja (ortopedska pomagala, naknade plaća za bolovanja preko 42 dana, ostale naknade i troškovi u funkciji ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu). Na troškove stručnih službi zavoda zdravstvenog osiguranja odnosi se 1,59%, a na kapitalne izdatke 3,64% ukupne potrošnje.

U zdravstvenim ustanovama u strukturi troškova, najveće učešće čine troškovi za plaće i naknade od 42,99%, potom lijekovi i medicinski materijali 33,94%, materijalni troškovi 6,66%, troškovi amortizacije 3,42% itd.

Bruto plaće i naknade u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) u 2020. godini iznosile su 974.907.230 KM i bilježe rast od 4,6% ili za 42.758.499 KM u odnosu na 2019. godinu.

Ovom povećanju troškova bruto plaća i naknada u zdravstvenim ustanovama doprinijela je činjenica da je u 2020. u odnosu na 2019. godinu povećan broj uposlenih u javnim zdravstvenim ustanovama za 576, kao i u privatnim za njih 85.

Ukupni troškovi za lijekove u 2020. godini iznosili su 609.307.771 KM, a uključuju:

- troškove lijekova izdanih na recept koji se financiraju iz sredstava obvezatnog zdravstvenog osiguranja, u iznosu od 222.561.813 KM,
- troškove lijekova sa komercijalnim receptom, u iznosu od 228.738.316 KM,
- troškove lijekova u bolničkim zdravstvenim ustanovama, u iznosu od 158.007.642 KM, od čega su lijekovi koje nabavlja Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH iskazani u iznosu od 88.083.600 KM.

Ukupni troškovi lijekova u 2020. godini povećani su za 7,7% ili za 43.423.522 KM u odnosu na 2019. godinu, i čije povećanje troškova se bilježi na svim pozicijama lijekova.

Tako je potrošnja lijekova na recept povećana za 4,3% ili 9.1 mil. KM, a potrošnja lijekova sa komercijalnim receptom je povećana za 10,5% ili za 21,7 mil. KM.

Potrošnja lijekova u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, također, bilježi povećanje za 8,6% ili za 12,5 mil. KM zbog povećanja troškova lijekova koji se financiraju na teret sredstava federalnog fonda solidarnosti i povećanja potrošnje lijekova u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH (od čega posebice u privatnim zdravstvenim ustanovama za 75% ili za 6,3 mil. KM), a što je posljedica proširenja pozitivne liste lijekova u Federaciji BiH.

Treba istaći da je u ukupnim troškovima lijekova uključen i trošak po temelju PDV-a, veleprodajne marže za lijekove sa Bolničke liste lijekova i lijekova koji se financiraju sredstvima federalnog fonda solidarnosti, te maloprodajne marže za lijekove koji se prometuju komercijalno u ljekarnama u maloprodaji, kao i naknade za izdavanje lijekova na recept sa Liste lijekova kant./župan.. Kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja posebnim odlukama reguliraju iznos naknade za izdavanje lijekova na recept kao i eventualnu visinu naknade za ljekarne koje imaju organizirana dežurstva tijekom 24 sata svaki dan u godini.

Troškovi sanitetskog, laboratorijskog i ostalog medicinskog materijala u 2020. godini iznosili su 160.284.820 KM i veći su za 110,4% ili za 15,1 mil. KM u odnosu na 2019. godinu. U ove troškove uključeni su i troškovi potrošnog dijaliznog materijala, trakica za kontrolu šećera u krvi kod djece, i troškovi inzulinskih pumpi za djecu, koje nabavlja Federalni zavod zdravstvenog osiguranja iz sredstava federalnog fonda solidarnosti, u ukupnom iznosu od 17.802.085 KM.

Mogući razlozi povećanja ovih troškova su povećanje broja izvršenih usluga za koje se koriste navedeni materijali ili eventualno povećanje cijena ovih materijala na tržištu, ili veća točnost i potpunost podataka dijela privatnog sektora koji je dostavio podatke za Obračun za 2020. godinu.

Troškovi amortizacije u zdravstvenim ustanovama u 2020. godini su iznosili 77.637.484 KM i manji su za 0,3% ili za 215.890 KM u odnosu na 2019. godinu.

Režijski i ostali troškovi zdravstvenih ustanova iznosili su 151.072.358 KM, a odnose se na troškove električne energije, plina, investicijskog i tekućeg održavanja, sitnog inventara, ishrane bolesnika u bolničkim ustanovama, kancelarijskog i drugog potrošnog materijala, komunalnih, PTT, bankarskih i drugih usluga itd. Ovi troškovi su u 2020. godini porasli za 5,3% ili za 7,5 mil. KM u odnosu na 2019. godinu i redovito bilježe trend rasta ako se promatraju prethodne godine.

Troškovi za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu u 2020. godini iznosili su 24.836.977 KM i manji su za 17% ili za 5.100.134 KM u odnosu na 2019. godinu. U ovim troškovima sadržani su troškovi naknada za ino-nositelje osiguranja u svim kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja, i troškovi Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH koji se odnose na troškove zdravstvene zaštite detaširanih djelatnika u inozemstvu kao i troškovi liječenja osiguranih osoba iz Federacije BiH koji su upućivani na liječenje u inozemstvo po odlukama nadležnih organa.

Od ukupnih troškova za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu izvršenih u 2020. godini, iskazani su slijedeći troškovi, i to:

-u kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja u iznosu od 11.222.991 KM, što je za 2.838.822 KM manje u odnosu na 2019. godinu,

-u Federalnom zavodu osiguranja i reosiguranja u iznosu od 13.613.986 KM, od kojih za liječenje na teret sredstava federalnog fonda solidarnosti 12.952.074 KM, a za zdravstvenu zaštitu detaširanih djelatnika 661.912 KM. Ovi troškovi su za 2,2 mil. KM manji u odnosu na izvršene u 2019. godini.

Pretpostavlja se da je epidemija virusa dovela u 2020. godini do manjeg broja upućivanja pacijenata iz Federacije BiH na liječenje u inozemstvu što je dovelo do iskazivanja manjih troškova za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu.

Naknade plaća po temelju bolovanja preko 42 dana koji terete sredstva obvezatnog zdravstvenog osiguranja iskazane su u iznosu od 37.991.078 KM i bilježe smanjenje za 9,9% ili za 4.178.473 KM u odnosu na 2019. godinu. Iako je ukupan broj dana bolovanja u 2020. godini veći za 141.307 a naknade plaća po temelju bolovanja preko 42 dana bilježe smanjenje za 4,1 mil. KM, u 2020. je u odnosu na 2019. godinu došlo do promjene u strukturi dana bolovanja pa je tako broj bolovanja po temelju bolesti povećan za 29.241, broj dana po temelju trudnoće bilježi smanjenje za 47.405, dok se bilježi značajno povećanje dana bolovanja po temelju ostalog bolovanja i to za 159.471. Moguće je da je značajno smanjenje dana bolovanja po temelju trudnoće i značajno povećanje broja dana bolovanja po temelju ostalih bolovanja koji, vjerovatno, uzrokuju manje naknade plaća, dovelo do smanjenja ovih naknada u 2020. u odnosu na 2019. godinu.

Za ortopedska pomagala u 2020. godini troškovi su iznosili 26.924.143 KM i manji su za 8,2% ili za 2.413.007 KM u odnosu na 2019. godinu.

Izdaci za kapitalna ulaganja u 2020. godini iznosili su ukupno 82.502.855 KM i bilježe povećanje za 4,1% ili za 3.217.734 KM u odnosu na 2019. godinu. Opće je poznata generalna činjenica da izdaci za kapitalna ulaganja variraju iznosom iz godine u godinu u ovisnosti od visine raspoloživih financijskih sredstva, potreba za investiranjem, vrste izvora financiranja itd. Glavni razlog povećanja izdataka za kapitalna ulaganja u 2020. u odnosu na 2019. godinu su veći izdaci za kapitalna ulaganja u javnim zdravstvenim ustanovama i to za 8,5 mil. KM, dok isti u privatnim zdravstvenim ustanovama bilježe smanjenje za 5,1 mil. KM.

Od ukupnih kapitalnih ulaganja u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini, na izgradnju, rekonstrukciju i adaptaciju građevinskih objekata se odnosilo 15.276.346 KM ili 18,52%, za nabavu opreme 63.696.944 KM ili 77,21% i ulaganja u ostala stalna sredstva 3.529.566 KM ili 4,28%.

Za kapitalna ulaganja iz vlastitih sredstava izdvojeno je 50.586.116 KM, iz sredstava proračuna 11.178.406 KM, kreditnih sredstava 1.750.577 KM i iz donacija 18.987.756 KM.

Kao i u prethodnim godinama, za kapitalna ulaganja u zdravstvenim ustanovama u 2020. godini, izdvojen je znatno manji iznos sredstava ostvarenih po temelju troškova amortizacije. Troškovi amortizacije u 2020. godini su iznosili 77.637.484 KM, a za kapitalne investicije iz sredstava amortizacije je utrošeno 19.246.371 KM iz čega proizilazi da je od ukupno iskazanih troškova po temelju amortizacije za kapitalna ulaganja usmjereno tek 24,79%. Financiranje kapitalnih ulaganja nije sistemski riješeno s obzirom da je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno da sredstva za kapitalna ulaganja izdvajaju osnivači što nikada nije implementirano, a javne zdravstvene ustanove su prinuđene obračunavati i iskazivati troškove amortizacije. Prema dostavljenim podacima, javne zdravstvene ustanove u Federaciji BiH su u 2020. godini izdvojile značajan iznos od 35,3 mil. KM vlastitih sredstava na ime kapitalnih ulaganja što je za 1,2 mil. KM više u odnosu na 2019. godinu, dok su privatne zdravstvene ustanove po ovom temelju izdvojile 13,1 mil. KM što je za 2,3 mil. manje u odnosu na 2019. godinu.

Pregled kapitalnih ulaganja, prema vrsti ulaganja i izvorima sredstava prikazan je u Tablici br.10 Privitka.

U ukupnim troškovima u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini sadržani su **troškovi po temelju PDV-a** u iznosu od 137,1 mil. KM, od kojih 37,3 mil. KM u svim kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja (za 722.770 KM više u odnosu na 2019.g.), 15,3 mil. KM u Federalnom zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja (za 725.062 KM više u odnosu na 2019.g.), i 84,4 mil. KM u svim javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama (za 8,9 mil. KM više u odnosu na 2019.g.). Ukupan trošak PDV-a u 2020. u odnosu na 2019. godinu veći je za 10,3 mil. KM.

Detaljan pregled ukupne potrošnje po vrsti troškova prikazan je u Tablici br. 7 Prilivka.

5.3. Financijsko stanje zdravstvenog sektora u 2020. godini

Poslovanje zdravstvenog sektora na razini Federacije BiH u 2020. godini je iskazano na temelju podataka o ostvarenim prihodima i rashodima u zavodima zdravstvenog osiguranja i u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim).

U zdravstvenom sektoru Federacije BiH kao cjeline, u 2020. godini iskazan je konsolidirana dobit u ukupnom iznosu od 51.757.212 KM (tab. 8 Prilivka), što predstavlja razliku ostvarenih financijskih pokazatelja kako slijedi:

pozitivan financijski rezultat (dobit):	91.297.728 KM
negativan financijski rezultat (gubitak):	39.540.516 KM

U idućoj tablici 1 dat je pregled ukupnih prihoda, ukupnih rashoda i financijskog rezultata u zavodima zdravstvenog osiguranja i u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, za 2019. i 2020. godinu.

Tablica 1

R.br.	FBiH (ZZO, JZU, PZU)	UKUPNI PRIHODI U KM		UKUPNI RASHODI U KM		FINANCIJSKI REZULTAT	
		2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
1 (1.1.+1.2.)	UKUPNO SVI ZZO U FBiH	1.548.592.438	1.526.108.952	1.519.720.790	1.547.349.957	28.871.648	-21.241.005
1.1.	10 KZZO	1.362.046.962	1.342.758.983	1.326.253.684	1.360.599.596	35.793.278	-17.840.613
1.2.	FZZOIR	186.545.476	183.349.969	193.467.106	186.750.361	-6.921.630	-3.400.392
2.	UKUPNO JZU	1.356.568.485	1.407.731.096	1.337.410.457	1.392.536.032	19.158.028	15.195.064
3	UKUPNO PZU	538.812.245	586.358.959	484.922.094	528.555.806	53.890.151	57.803.153
4 (1+2+3)	SVEUKUPNO	3.443.973.168	3.520.199.007	3.342.053.341	3.468.441.795	101.919.827	51.757.212

Kako se vidi iz prethodne tablice 1 i iz tablice 8 prilivka, u zdravstvenom sektoru Federacije BiH, kao cjeline, u 2020. godini ostvarena je konsolidirana dobit u ukupnom iznosu od 51.757.212 KM koja se sastoji od:

- konsolidiranog viška rashodima nad prihodima (konsolidiranog gubitka) u iznosu od 21.241.005 KM ostvarenog u svim zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH, a u 2019. godini je ostvaren konsolidirani višak prihoda nad rashodima (konsolidirana dobit) u iznosu od 28.871.648 KM,
- konsolidirane dobiti ostvarene u javnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH u iznosu od 15.195.064 KM što je za 3,9 mil. KM manje u odnosu na 2019. godinu, i
- konsolidirane dobiti ostvarene u privatnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH u iznosu od 57.803.153 KM, što je za 3,9 mil. KM više u odnosu na 2019. godinu.

Poslovanje zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH

U idućoj tablici 2 dat je kratak pregled poslovanja zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2019. i 2020. godini.

Tablica 2

ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	UKUPNI PRIHODI U KM		UKUPNI RASHODI U KM		FINANCIJSKI REZULTAT	
	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
ZZO USK-Bihac	109.462.952	105.080.949	106.629.741	103.198.045	2.833.211	1.882.904
ZZO PŽ-Odzak	16.135.837	15.346.517	15.767.583	15.414.345	368.254	-67.828
ZZO TK-Tuzla	251.986.377	256.050.232	243.844.973	261.460.684	8.141.404	-5.410.452
ZZO ZDK-Zenica	198.814.365	188.845.285	197.837.151	187.886.687	977.214	958.598
ZZO BPK-Goražde	18.003.889	17.760.075	17.811.173	17.498.367	192.716	261.708
ZZO SBŽ-Travnik	112.358.556	110.451.051	113.546.574	113.650.907	-1.188.018	-3.199.856
ZZO HNŽ-Mostar	146.602.544	142.667.853	139.600.943	147.618.160	7.001.601	-4.950.307
ZZO ZHŽ-Grude	51.739.511	52.215.513	48.075.677	49.926.653	3.663.834	2.288.860
ZZO KS	426.637.109	424.416.186	413.220.883	434.754.750	13.416.226	-10.338.564
ZZO Ž10	30.305.822	29.925.322	29.918.986	29.190.999	386.836	734.323
FZZOIR	186.545.476	183.349.969	193.467.106	186.750.361	-6.921.630	-3.400.392
UKUPNO	1.548.592.438	1.526.108.952	1.519.720.790	1.547.349.957	28.871.648	-21.241.005

Kako se vidi iz prethodne tablice 2 i tablice 8 Privitka, u 2020. godini na razini svih zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH ostvaren je konsolidirani višak rashoda nad prihodima (konsolidirani gubitak) u iznosu od 21.241.005 KM, od čega je:

- višak prihoda nad rashodima (dobit) u ostvaren u zavodima zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog, Zeničko-dobojskog, Bosansko-podrinjskog, Zapadno-hercegovačkog i kant./župan. 10, u ukupnom iznosu od 6.126.394 KM,

- višak rashoda nad prihodima (gubitak) iskazan je u zavodima zdravstvenog osiguranja Posavskog, Tuzlanskog, Srednje-bosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Kantona Sarajevo, te u Federalnom zavodu osiguranja i reosiguranja, u ukupnom iznosu od 27.367.399 KM.

Također, može se uočiti da je na razini svih zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2020. u odnosu na 2019. godinu iskazano:

- smanjenje ukupnih prihoda za 22.483.486 KM (prethodna tab.2) usljed smanjenja svih izvora prihoda (tab. 5 i tab. 5.1 Privitka), i
- rast ukupnih rashoda za 27.629.168 KM (prethodna tab. 2 i tablica 6.1 Privitka)

U zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH koji su u 2020. godini pozitivno poslovali, iskazan je ukupni višak prihoda nad rashodima (dobit) u iznosu od 6.126.394 KM, dok su oni zavodi zdravstvenog osiguranja, koji su u 2019. godini pozitivno poslovali, iskazali ukupan višak prihoda nad rashodima (dobit) u iznosu od 36.981.296 KM. U nastavku se, za ove zavode, daje pregled informacija i podataka o rasporedu viška prihoda nad rashodima (dobiti) iskazanog po Godišnjem obračunu za 2020. godinu.

Višak prihoda nad rashodima (dobit) ZZO Unsko-sanskog kantona u 2020. godini iznosio je 1.882.904 KM što je za 950.307 KM manje u odnosu na dobit ostvarenu u 2019. godini.

Ova sredstva, a na temelju Odluke Upravnog vijeća Zavoda, zadržavaju se kao neraspoređeni višak prihoda nad rashodima i bit će raspoređena u 2021. godini.

Višak prihoda nad rashodima (dobit) ZZO Zeničko-dobojskog kantona u 2020. godini iznosio je 958.598 KM što je za 18.616 KM manje u odnosu na dobit ostvarenu u 2019. godini. Ova sredstva su raspoređena na način da je 115.897 KM raspoređeno u zakonske pričuve, a iznos od 842.702 KM je ostao neraspoređen.

Višak prihoda nad rashodima (dobit) ZZO Bosansko-podrinjskog kantona u 2020. godini iznosio je 261.708 KM što je za 68.992 KM više u odnosu na dobit ostvarenu u 2019. godini. Ova sredstva su ostala neraspoređena.

Višak prihoda nad rashodima (dobit) ZZO Zapadnohercegovačkog kant./župan. u 2020. godini iznosio je 2.288.860 KM što je za 1.374.974 KM manje u odnosu na dobit ostvarenu u 2019. godini. Ova sredstva su ostala neraspoređena.

Višak prihoda nad rashodima (dobit) ZZO kant./župan. 10 u 2020. godini iznosio je 734.323 KM što je za 347.487 KM više u odnosu na dobit ostvarenu u 2019. godini.

Ova sredstva su u iznosu od 214.323 KM raspoređena na sredstva zakonske pričuve, a iznos od 520.000 KM ostao je neraspoređen.

U zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH, koji su u 2020. godini negativno poslovali, iskazan je ukupni višak rashoda nad prihodima (gubitak) u iznosu od 27.367.399 KM, dok su oni zavodi zdravstvenog osiguranja, koji su u 2019. godini negativno poslovali, iskazali ukupan višak rashoda nad prihodima (gubitak) u iznosu od 8.109.648 KM. U nastavku se, za ove zavode, daje pregled informacija i podataka o pokriću viška rashoda nad prihodima (gubitka) iskazanog po Godišnjem obračunu za 2020. godinu.

Višak rashoda nad prihodima (gubitak) ZZO Posavskog kant./župan. u 2020. godini iznosio je 67.828 KM koji je ostao nepokriven, dok je u 2019. godini iskazan višak prihoda nad rashodima (dobit) u iznosu od 368.254 KM.

Višak rashoda nad prihodima (gubitak) ZZO Tuzlanskog kantona u 2020. godini iznosio je 5.410.452 KM koji je pokriven sredstvima pričuve, dok je u 2019. godini iskazan višak prihoda nad rashodima (dobit) u iznosu od 8.141.404 KM.

Višak rashoda nad prihodima (gubitak) ZZO Srednjobosanskog kant./župan. u 2020. godini iznosio je 3.199.856 KM koji je pokriven iz akumuliranog viška prihoda nad rashodima iz ranijih godina, dok je u 2019. godini iskazan višak rashoda nad prihodima (gubitak) u iznosu od 1.188.018 KM.

Višak rashoda nad prihodima (gubitak) ZZO Hercegovačko-neretvanskog kant./župan. u 2020. godini iznosio je 4.950.307 KM koji je pokriven viškom prihoda nad rashodima iz ranijih razdoblja, dok je u 2020. godini iskazan višak prihoda nad rashodima (dobit) u iznosu od 7.001.601 KM.

Višak rashoda nad prihodima (gubitak) ZZO Kantona Sarajevo u 2020. godini iznosio je 10.338.564 KM koji je pokriven iz viška prihoda nad rashodima iz ranijih razdoblja, dok je u 2019. godini iskazan višak prihoda nad rashodima (dobit) u iznosu od 13.416.226 KM.

Višak rashoda nad prihodima (gubitak) Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH u 2020. godini iznosio je 3.400.392 KM koji je pokriven iz viška prihoda nad rashodima iz ranijih razdoblja.

U svezi pozitivnog poslovanja zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2020. godini potrebno je istaći slijedeće bitne činjenice.

U ukupnim prihodima svih zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH, najveće u postocima učešće imaju prihodi od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje u Federaciji BiH, od čega najviše prihodi od doprinosa uposlenih. Sukladno ovoj činjenici, potrebno je, generalno, navesti na koje direktne i indirektne načine se ukupni prihodi zavoda mogu povećati kako bi se stvorili uvjeti za optimalno unapređenje sustava zdravstvene zaštite po temelju povećanja opsega i kakvoće zdravstvenih usluga i razvoja disciplina koji nisu na zadovoljavajućoj razini, i to kako slijedi:

- povećanjem broja uposlenih u Federaciji BiH, što bilježi pad u 2020. godini usljed epidemije virusa korona, dok je u ranijem razdoblju bilježen trend rasta,
- povećanjem visine mirovina i visine plaća u Federaciji BiH, od čega posebice najniže plaće kao i prosječne plaće koje primaju većina uposlenih, a što, promatrajući ranije periode, nema značajno izražen trend rasta,

- povećanjem iznosa transfera za sektor zdravstva u cjelosti iz proračuna svake razine vlasti u Federaciji BiH, čije učešće u ukupnom ostvarenim sredstvima u zdravstvu Federacije BiH se kreće od 2,1% do 4,7%, dok je u razvijenim zemljama ovo učešće znatno veće,
- značajnim smanjenjem stope PDV-a ili uvođenje nulte stope PDV-a za posebice skupa medicinska pomagala i skupe lijekove, npr. lijekove iz programa federalnog fonda solidarnosti, od čega posebice citostatika kao i drugih skupih lijekova, čime bi se uštedila značajna sredstva koja bi se mogla usmjeriti npr. na smanjenje listi čekanja ili na neke druge programe zdravstvene zaštite,
- jačanje primarne zdravstvene zaštite i posebice poduzimanje preventivnih postupaka i programa, tako što će se na primarnoj razini prevenirati bolest ili liječiti u početnom stanju bolesti i time racionalnije i efikasnije koristiti sredstva namijenjena za zdravstvenu zaštitu, tj. umjesto skupe bolničke zdravstvene zaštite preusmjeravati pacijente i sredstva na jednostavniju, dostupniju i jeftiniju zdravstvenu zaštitu na primarnoj razini,
- usmjeravanje sredstava od akciza za duhan i duhanske proizvode u izvorne prihode zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH,
- uključivanje sive ekonomije u legalne tokove gospodarstva čime bi se ostvarila značajna sredstva za gospodarstvo cijele Federacije BiH, kako za budžete svih razina, tako i za sve vanbudžetske fondove putem kojih se obezbjeđuju određena prava osiguranicima. Međutim, činjenica je da svugdje u svijetu postoji siva ekonomija, ali ista je u Federaciji BiH značajnije izražena. U tom smislu potrebno je, u cjelosti, provesti Reformsku agendu kako bi se siva ekonomija ili barem njezin veći dio uključio u legalne tokove gospodarstva,
- redovne i izvanredne kontrole koje obavlja Porezna uprava Federacije BiH a u svezi naplate prihoda od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje u Federaciji BiH, kao i kontrole rada „na crno“ koje obavljaju nadležne inspekcije rada,
- primjena pravila da se ne vrši isplata plaće bez isplate svih doprinosa, što se, nažalost, u praksi ne štuje u cjelosti,
- zaključivanje sporazuma sa dužnicima po temelju doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje i realizacija istog,
- kreiranje pravnog okvira koji će omogućiti efektivnu naplatu prihoda od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje u slučajevima kada poduzeća dođu u fazu stečaja, odnosno likvidacije itd.

Prihodi od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje u Federaciji BiH koji ujedno imaju najveće učešće u ukupnim prihodima svih zavoda zdravstvenog osiguranje u Federaciji BiH kao i u ukupno ostvarenim sredstvima u zdravstvu kako kant./župan. tako i Federacije BiH, ujedno imaju najveći utjecaj i značaj na poslovanje zavoda, a posebice na prava pacijenata čiji se razina, opseg, kakvoća i dostupnost mogu povećati pod uvjetom da se i u idućem razdoblju nastavi trend rasta broja uposlenih u Federaciji BiH. Međutim, u 2020. godini se usljed epidemije virusa korona bilježi pad ukupnih prihoda svih zavoda zdravstvenog osiguranja, dok je u razdoblju 2016-2019. godina ostvarena konsolidirana dobit u zdravstvu Federacije BiH, kao cjeline.

U cilju boljeg uvida u kompletan finansijski položaj svih zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2020. godini, u nastavku se daje pregled određenih podataka.

Zavodi zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH	Financijski rezultat po Godišnjem obračunu za 2020. godinu	Akumulirani višak prihoda nad rashodima na dan 31.12.2020.	Akumulirani višak rashoda nad prihodima na dan 31.12.2020.	Ukupne obveze na dan 31.12.2020.	Ukupna potraživanja na dan 31.12.2020.
KZZO Bihać	1.882.904	1.882.904			
ŽZZO Odžak	-67.828		8.602.748	9.520.705	212.105
KZZO Tuzla	-5.410.452	46.219.733		13.851.818	57.871
KZZO Zenica	958.599	842.702		18.260.668	3.239.263
KZZO Goražde	261.708	512.834		2.200.730	671.138
ŽZZO Travnik	-3.199.856		3.199.856	13.229.097	272
ŽZZO Mostar	-4.950.307	9.578.368		17.629.584	7.217.042
ŽZZO Grude	2.288.860	2.738.840		6.447.657	530.753
KZZO Sarajevo	-10.338.564	41.302.735		19.520.188	4.589.160
ŽZZO Livno	734.323	734.323		6.062.847	659.659
FZZOIR	-3.400.392	17.604.194		27.504.407	986.756
UKUPNO	-21.241.005	121.416.633	11.802.604	134.227.701	18.164.019

Iz priložene tablice se vidi da su u svim zavodima zdravstvenog osiguranja, na dan 31.12.2020. godine, na razini Federacije BiH, iskazani slijedeći podaci:

- ukupne obveze u iznosu od 134.227.701 KM,
- ukupna potraživanja u iznosu od 18.164.019 KM,
- akumulirani višak prihoda nad rashodima (dobit) u iznosu od 121.416.633 KM,
- akumulirani višak rashoda nad prihodima (gubitak) u iznosu od 11.802.604 KM.

Iako je u svim zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH, na dan 31.12.2020. godine, iskazan značajan akumulirani višak prihoda nad rashodima (akumulirana dobit) u iznosu od 121, 4 mil. KM, potrebno je istodobno, na razini Federacije BiH, obratiti pozornost na podatke sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, i to velikih ukupnih obveza svih zavoda od 134,2 mil. KM, na ukupna potraživanja u iznosu od 18,1 mil. KM, te na akumulirani višak rashoda nad prihodima (akumulirani gubitak) u iznosu od 11,8 mil. KM.

Također, važno je istaći da u ukupnim potraživanjima nisu iskazana potraživanja po temelju neuplaćenih doprinosa od strane poslodavaca i drugih obveznika s obzirom da je naplata i kontrola uplate doprinosa u isključivoj nadležnosti Porezne uprave Federacije BiH.

Na temelju podataka iz Obračuna ranijih godina, može se zaključiti da su na razini Federacije BiH, posebice uzevši u obzir razdoblje 2002-2013. godina, iskazivani značajni gubici i obveze koji su se akumulirali u poslovanju zavoda zdravstvenog osiguranja. Međutim, u razdoblju 2014-2019. godina financijska situacija zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH se poboljšala usljed rasta prihoda od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje uposlenih nastalog povećanjem broja uposlenih u Federaciji BiH, kao i povećanja visine plaća uposlenih primjenom novih kolektivnih ugovora u oblasti zdravstva.

Nažalost, epidemija virusa korona u 2020. godini dovela je do pada privrednih aktivnosti i pada raznih ekonomskih parametara u Federaciji BiH, a prije svega do prekida trenda rasta broja uposlenih u Federaciji BiH, smanjenja ukupnih prihoda svih zavoda zdravstvenog osiguranja na razini Federacije BiH i iskazivanja konsolidiranog negativnog financijskog rezultata na razini svih zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH.

Također, korisno je spomenuti pitanje koje se ranije aktualiziralo, o mogućem smanjenju stope doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje uposlenih, a sve sa ciljem rasterećenja poslodavaca i povećanja zaposlenosti u Federaciji BiH, a što bi se kompenziralo drugim izvorima prihoda. U tom smislu, potrebno je izraditi kvalitetnu procjenu i analizu o tome kako bi eventualno smanjenje stope doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje u Federaciji BiH imalo utjecaj na financijski položaj i poslovanje zavoda, a kako se ne bi dogodilo da kompenzirajući izvori prihoda u zavodima u Federaciji BiH ne budu dostatni. Tako je u 2019. godini Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH upravo i izradio detaljnu analizu koja je pokazala da smanjenjem stope doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje uposlenih u Federaciji BiH uz istodobno ostvarivanje prihoda iz drugih kompenzirajućih izvora prihoda, a sve sa ciljem smanjenja opterećenja poslodavca, neće biti dostatno. Samim tim ozbiljno bi se ugrozio dosadašnji dostignuti kakvoća, dostupnost, kao i razina i opseg zdravstvenih prava pacijenata u Federaciji BiH.

Poslovanje zdravstvenih ustanova i djelatnika (javnih i privatnih)

Kod zdravstvenih ustanova i djelatnika, javnih i privatnih koji su obuhvaćeni ovim Obračunom, u Federaciji BiH u 2020. godini je iskazana konsolidirana dobit u iznosu od 72.998.217 KM (tablica 8 Privitka), što predstavlja razliku ostvarenih financijskih pokazatelja kako slijedi:

dobit javnih i privatnih zdravstvenih ustanova:	85.171.334 KM
gubitak javnih i privatnih zdravstvenih ustanova:	12.173.117 KM

odnosno, kako je u prikazano u tablici 8 Privitka, u 2020. godini iskazana konsolidirana dobit javnog i privatnog sektora u Federaciji BiH u iznosu od 72.998.217 KM sastoji se od:

- konsolidirane dobiti javnog sektora u Federaciji BiH u iznosu od 15.195.064 KM, i
- konsolidirane dobiti privatnog sektora u Federaciji BiH u iznosu od 57.803.153 KM.

Zdravstvene ustanove u javnom sektoru u Federaciji BiH su u 2020. godini ostvarile konsolidiranu dobit u iznosu od 15.195.064 KM (tablica 8 Privitka), dok su u 2019. godini ostvarile konsolidiranu dobit u iznosu 19.158.028 KM.

Na dan 31.12.2020. godine, iskazani su slijedeći pokazatelji o poslovanju javnih zdravstvenih ustanova:

- ukupne obveze u iznosu od 438.737.275 KM,
- ukupna potraživanja u iznosu od 86.611.694 KM,
- akumulirana dobit u iznosu od 120.052.120 KM,
- akumulirani gubitak u iznosu od 203.193.422 KM.

Na temelju podataka iz Obračuna ranijih godina može se izvesti zaključak da su javne zdravstvene ustanove, posebice u razdoblju 2002-2014. godina, iskazivale gubitke i obveze koji su se akumulirali u njihovom poslovanju. Njihov financijski položaj počeo se značajnije popravljati u razdoblju 2015-2019. godina, od čega najznačajnije u 2017. i 2018. godini, kada su svi zavodi zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u većem iznosu financirali javne zdravstvene ustanove zbog povećanja ukupnih prihoda.

Pored toga, važno je istaći da je ranije najavljeno smanjenje stopa doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje u Federaciji BiH kroz novi Zakon o doprinosima, što bi moglo dovesti do smanjenja ukupnih prihoda u zavodima zdravstvenog osiguranja, a također i ozbiljno ugroziti poslovanje većine javnih zdravstvenih ustanova, od čega posebice bolnica. Ovo bi posljedično vodilo smanjenju opsega i kakvoće zdravstvenih usluga prema korisnicima, a vjerovatno i pogoršanju materijalnog položaja zdravstvenih djelatnika. Također, to bi moglo imati za posljedicu pojačani odljev zdravstvenog kadra, a posebice doktora medicine.

Imajući u vidu da je epidemija virusa korona u 2020. godini dovela do brojnih ekonomskih poremećaja, od čega posebice smanjenja broja uposlenih, kao i poremećaja u sektoru zdravstva, kao cjeline, nužno je već u 2022. i u idućim godinama poduzeti hitne i adekvatne postupke koje će prvobitno doprinijeti stabilizaciji ekonomskog i zdravstvenog stanja, a zatim i dovesti do ostvarivanja pozitivnih trendova rasta najznačajnijih parametara u ovim oblastima.

U privatnom sektoru u Federaciji BiH, koji je dostavio podatke za Obračun sredstava u zdravstvu Federacije BiH za 2020. godinu, iskazana je najveća ikada zabilježena konsolidirana dobit u iznosu od 57.803.153 KM što je za 3.913.002 KM ili za 7% više u odnosu na 2019. godinu, te je čak veća i od konsolidirane dobiti na razini zdravstva, kao cjeline, u Federaciji BiH za 2020. godinu, i to za 6 mil. KM.

Obuhvat privatnog sektora koji je dostavio podatke za Obračun sredstava u zdravstvu Federacije BiH za 2020. godinu, iznosio je 91% i veći je za 7% u odnosu na 2019. godinu i najveći je ikada zabilježen. Ovo je ujedno jedan od mogućih razloga zašto se u 2020. godini bilježi i najveća konsolidirana dobit privatnog sektora ikada.

Međutim, budući da 9% ili 100 privatnih zdravstvenih ustanova u Federaciji BiH, od čega najveći broj njih od 30 iz Kantona Sarajevo, nije dostavilo podatke za 2020. godinu, to podaci privatnog sektora u Federaciji BiH iskazani u ovom dokumentu, kao i podaci o ukupno ostvarenim i utrošenim sredstvima u zdravstvu kant./župan. i Federacije BiH, nisu potpuni.

Ukupan kapital u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) u Federaciji BiH u 2020. godini iskazan je u iznosu 821.984.497 KM i bilježi povećanje za 2% ili za 16,3 mil. KM u odnosu na 2019. godinu, od čega se:

-iznos od 728.311.434 KM odnosi na kapital u javnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH i koji bilježi povećanje od 2,55% ili 18,08 mil. KM u odnosu na 2019. godinu, a

-iznos od 93.673.063 KM se odnosi na kapital u privatnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH i koji bilježi smanjenje od 2% ili 1,7 mil. KM u odnosu na 2019. godinu.

Kapital u javnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH bilježi povećanje u 2020. u odnosu na 2019. godinu, moguće iz razloga što su one javne zdravstvene ustanove u Federaciji BiH koje su ostvarile dobit po Godišnjem obračunu za 2020. godinu, kao i u ranijim godinama, isti prenijele u kapital.

Sa 31.12.2020. godine, u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) u Federaciji BiH su iskazana ukupno nenaplaćena potraživanja u iznosu od 111.899.137 KM što je za 0,9% ili 948.779 KM više nego na isti dan 2019. godine, od čega se:

-iznos od 84.508.418 KM odnosi na javne zdravstvene ustanove što je za 0,77% ili za 658.414 KM manje u odnosu na 2019. godinu, a

-iznos od 27.390.719 KM se odnosi na privatne zdravstvene ustanove što je za 6,23% ili za 1,6 mil. KM više u odnosu na 2019. godinu.

Neizmirene obveze dobavljačima preko 60 dana u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) u Federaciji BiH sa 31.12.2020. godine iznosile su 140.388.378 KM i bilježe smanjenje za 7% ili za 10,5 mil. KM u odnosu na isti dan 2019. godine, od čega se u javnom sektoru bilježi povećanje za 14,58% ili za 14,3 mil. KM, dok se u privatnom sektoru bilježi značajno smanjenje za 47,15% ili za 24,8 mil. KM.

Mogući razlog značajnom smanjenju ovog podatka sa 31.12.2020. godine u odnosu na isti dan 2019. godine, leži u činjenici da se, primjereno važećim propisima, ovaj podatak iskazuje za neizmirene obveze dobavljačima preko 60 dana, a u ranijim godinama se iskazivao preko 90 dana.

Stupanj otpisanosti stalnih sredstava u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) u Federaciji BiH, sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, je 58,34%, a stupanj otpisanosti medicinske opreme je 76,50%.

Ukupne obveze u zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) u Federaciji BiH u 2020. godini iznosile su 399.113.578 KM i bilježe značajno povećanje za 22% ili za 72,2 mil. KM u odnosu na 2019. godinu, od čega se:

-iznos od 286.112.576 KM odnosi na javne zdravstvene ustanove što je za 16,43% ili za 40,3 mil. KM više u odnosu na 2019. godinu, i

-iznos od 113.001.002 KM na privatne zdravstvene ustanove, što je za 39,31% ili za 31,8 mil. KM više u odnosu na 2019. godinu.

Treba imati u vidu da bi evidentirane obveze bile znatno manje da su obveznici uplate doprinosa redovito izmirivali svoje obveze po temelju doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje u Federaciji BiH, te bi zavodi zdravstvenog osiguranja imali mogućnost povećanja iznosa koji se ugovaraju sa zdravstvenim ustanovama.

6. Sažetak

Obračun sredstava u zdravstvu na razini Federacije BiH je zakonska obveza za Federalni zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja propisana Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Pravilnikom za izradu obračuna sredstava u zdravstvu. Na temelju ovih propisa, donosi se za svaku godinu posebice Uputa za izradu Obračuna kojim se detaljno propisuje način i postupak prikupljanja, obrade i konsolidacije podataka.

U izradi Obračuna sredstava u zdravstvu sudjeluje više od 1.000 ustanova i djelatnika (javnih i privatnih), 10 kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja, i Federalni zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja koji vrši računsku, formalnu i suštinsku kontrolu, sumiranje i konsolidaciju podataka za cijelu Federaciju BiH.

Imajući u vidu činjenicu da se kroz Obračun obrađuju podaci za ovoliki broj ustanova, da su podaci po sadržaju i opsegu brojni i kompleksni, a da određeni dio zdravstvenih ustanova, i dalje nije informatički adekvatno opremljen niti kadrovski osposobljen, prikupljanje i konsolidacija podataka se odvija sa velikim poteškoćama. Pored toga, pojedine ustanove, a specijalno u privatnom sektoru, još uvijek ne pridaju odgovarajući značaj ovom dokumentu, iako je ovo jedini dokument kojim je obuhvaćen, makar ne i u potpunosti, i privatni sektor.

U zdravstvenom sektoru Federacije BiH, kao cjeline, u 2020. godini je ostvarena konsolidirana dobit u iznosu od 51.757.212 KM, od čega je:

- u zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH iskazan konsolidirani višak rashoda nad prihodima (konsolidirani gubitak) u iznosu od 21.241.005 KM, dok je u 2019. godini iskazan konsolidirani višak prihoda nad rashodima (konsolidirana dobit) u iznosu od 28.871.648 KM.
- u javnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH iskazana konsolidirana dobit u iznosu od 15.195.064 KM što je za 3,9 mil. KM manje u odnosu na 2019. godinu.
- u zdravstvenim ustanovama u privatnom vlasništvu ostvarena konsolidirana dobit u iznosu od 57.803.153 KM što je za 3,9 mil. KM više u odnosu na 2019. godinu.

Međutim, isključimo li privatni sektor koji je u razdoblju 2004.-2020. godina ostvarivao konsolidiranu dobit, i koji je u 2020. godini iskazao konsolidiranu dobit od 57,8 mil. KM, tada bi se u sektoru zdravstva, kao cjeline, na razini Federacije BiH, iskazao konsolidirani gubitak od 6 mil. KM koji bi se u cjelosti odnosio na javni sektor zdravstva u Federaciji BiH (svi zavodi zdravstvenog osiguranja i sve javne zdravstvene ustanove). Međutim, i pored ove činjenice, posebice je nužno naglasiti, u cilju prikazivanja stvarne situacije, i brojne probleme koji već godinama postoje u zdravstvu Federacije BiH (duge liste čekanja na pojedine zdravstvene usluge i lijekove, nestašica pojedinih lijekova, neujednačen opseg prava osiguranika na zdravstvenu zaštitu po kant./župan., nepostojanje kapaciteta za liječenje određenih bolesti u Federaciji BiH čime bi se troškovi zdravstvene zaštite u inozemstvu značajno smanjili, troškovi amortizacije se, uglavnom, ne sufinanciraju od osnivača i dr.).

Konsolidirana dobit ostvarena u 2020. godini u zdravstvenom sektoru Federacije BiH, kao cjelini, bilježi značajno smanjenje za 50,1 mil. KM u odnosu na konsolidiranu dobit ostvarenu u 2019. godini. Razlog ovome leži, najvećim dijelom, u činjenici da je epidemija virusa korona u 2020. godini imala značajne negativne efekte i utjecaj na ekonomiju i zdravstvo u Federaciji BiH, od čega posebice na poslovanje zavoda zdravstvenog osiguranja. U tom smislu, u 2020. godini je, promatrano na razini Federacije BiH, u odnosu na 2019. godinu došlo do:

- smanjenja broja uposlenih za 12.861, povećanja broja nezaposlenih za 14.010, značajnog smanjenja broja članova obitelji osiguranika za 31.115, povećanja broja umirovljenika za 6.089, smanjenja ukupnog broja osiguranih osoba za 26.611, a prema evidencijama kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja o broju osiguranih osobe (tab. 2 privitka),

- smanjenja ukupnih prihoda kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja, promatrajući ih zbirno na razini Federacije BiH, i to za 19,2 mil. KM (tab.5.1 prilivita),
- smanjenja ukupnog prihoda Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja za 3,1 mil. KM (tab.5 prilitka),
- iskazivanja konsolidiranog gubitka, promatrajući zbirno sve zavode zdravstvenog osiguranja na razini Federacije BiH, u iznosu od 21,2 mil. KM (tab.8 prilitka),
- ostvarenja značajno visoke konsolidirane dobiti privatnog sektora u iznosu od 57,8 mil. KM (tab.8 prilitka), što je za 3,9 mil. KM više u odnosu na konsolidiranu dobit privatnog sektora ostvarenu u 2019. godini, zbog, najvećim dijelom, većeg ostvarenja prihoda izvan obvezatnog zdravstvenog osiguranja za 31,8 mil. KM, od čega su direktna plaćanja veća za 25,9 mil. KM, a ostali prihodi bilježe povećanje za 5,4 mil. KM.

Veliki problem u javnom sektoru (javne zdravstvene ustanove i zavodi zdravstvenog osiguranja) zdravstva Federacije BiH predstavljaju značajni akumulirani gubici iz ranijeg razdoblja, ukupne obveze i potraživanja, iskazani na dan 31.12.2020. godine.

U javnim zdravstvenim ustanovama i zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH iskazani su, na dan 31.12.2020. godine, slijedeći podaci, i to:

-akumulirana konsolidirana dobit od 26,4 mil. KM koja se sastoji od akumuliranog konsolidiranog gubitka iskazanog u javnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH u iznosu od 83,1 mil. KM, dok je u zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH iskazan akumulirani konsolidirani višak prihoda nad rashodima (akumulirana konsolidirana dobit) od 109,6 mil. KM,

-ukupne obveze od 572,9 mil. KM, od čega su 438,7 mil. KM ukupne obveze u javnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, dok u zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH one iznose 134 mil. KM,

-ukupna potraživanja od 104,7 mil. KM, od čega se 86,6 mil. KM odnosi na ukupna potraživanja u javnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, dok u zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH ona iznose 18,1 mil. KM.

Nesrazmjer između obveza i potraživanja ukazuje na probleme sa likvidnošću ovih zdravstvenih ustanova.

Također, problemi u zdravstvu Federacije BiH se mogu dodatno ilustrirati činjenicom da je u prethodnim godinama javni sektor kontinuirano iskazivan konsolidirani gubitak i to najvećim dijelom kod javnih zdravstvenih ustanova, kao i, pojedinih godina, kod određenih zavoda zdravstvenog osiguranja, posebice ako se u razmatranje uzme duže vremensko razdoblje 2004-2020. godina, što se prikazuje narednom tablicom.

Godina	Zavodi zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH (konsolidirani finansijski rezultat)	Javne zdravstvene ustanove u Federaciji BiH (konsolidirani finansijski rezultat)
2004	8.691.483	-35.824.327
2005	4.495.750	-30.467.064
2006	15.499.801	-24.286.900
2007	20.748.959	-13.215.000
2008	19.802.997	-16.763.978
2009	-13.669.371	-18.732.938
2010	-8.760.633	-36.332.549
2011	-10.635.082	-23.049.464
2012	-16.604.164	-47.066.715
2013	-36.568.242	-29.937.350
2014	19.221.645	-33.157.866
2015	-7.585.478	-38.441.862
2016	35.343.433	-733.171
2017	54.490.084	43.358.525
2018	66.308.090	19.311.741
2019	28.871.648	19.158.028
2020	-21.241.005	15.195.064

Šest zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH su u 2020. godini iskazali višak rashoda nad prihodima (gubitak) u svom poslovanju, i to Zavod zdravstvenog osiguranja Posavskog, Tuzlanskog, Srednje-bosanskog, Hercegovačko-neretvanskog, Kantona Sarajevo, i Federalni zavod osiguranja i reosiguranja, u ukupnom iznosu od 27.367.399 KM. Višak prihoda nad rashodima (dobit) u svom poslovanju u 2020. godini iskazali su Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog, Zeničko-dobojskog, Zapadno-hercegovačke i Županije 10, u ukupnom iznosu od 6.126.394 KM.

Na razini svih zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH u 2020. godini iskazan je konsolidirani višak rashoda nad prihodima (konsolidirani gubitak) u iznosu od 21.241.005 KM, a u 2019. godini je iskazan konsolidirani višak prihoda nad rashodima (konsolidirana dobit) u iznosu od 28.871.648 KM. Međutim, pored konsolidiranog gubitka iskazanog u 2020. godini na razini svih zavoda zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH, treba uzeti u obzir, a u cilju sagledavanja realne kompletne slike njihovog finansijskog položaja, i njihove ukupne obveze koje, na dan 31.12.2020. godine, iznose 134,2 mil. KM.

Privatni sektor u Federaciji BiH, uz manje oscilacije, promatrajući ranije periode, redovito bilježi konsolidiranu dobit koja ima trend konstantnog rasta iz godine u godinu.

U 2020. godini bilježi se najveća ikada iskazana konsolidirana dobit privatnog sektora u Federaciji BiH u iznosu od 57.803.153 KM i koja je za 7% ili za 3,9 mil. KM veća u odnosu na 2019. godinu. Ovo povećanje nastalo je zbog rasta prihoda privatnog sektora iz obvezatnog kao i prihoda van obvezatnog zdravstvenog osiguranja, od čega, najvećim dijelom, izravnih plaćanja i ostalih prihoda, kao i ostvarenja najvećeg obuhvaća prihvatnog sektora u Federaciji BiH ikada od 91%. Navedeno potvrđuje činjenicu da se dio finansijskih sredstava troši i u privatnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, može se zaključiti da konsolidirana dobit u zdravstvenom sektoru u Federaciji BiH iskazana u 2020. godini nikako ne odražava realno stanje posebice imajući u vidu akumulirane probleme iz proteklih godina.

Također, pored finansijskog rezultata, potrebno je navesti i ostale podatke koji su od značaja na poslovanje i finansijski položaj zdravstvenog sektora Federacije BiH, kao cjeline. To su

podaci o visini ukupnih potraživanja i obavezama prema dobavljačima preko 60 dana, i to za kant./župan. zavode zdravstvenog osiguranja, javni i privatni sektor u zdravstvu Federacije BiH, za razdoblje 2009-2020. godina, što se prikazuje u tablicama koje slijede.

Ukupna nenaplaćena potraživanja

U idućoj tablici daje se pregled ukupnih nenaplaćenih potraživanja u kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja, javnom i privatnom sektoru u zdravstvu Federacije BiH, u razdoblju 2009-2020. godina.

GODINA	UKUPNA NENAPLAĆENA POTRAŽIVANJA			
	KZZO	JZU	PZU	UKUPNO
2009.	15.572.713	74.915.696	13.850.544	104.338.953
2010.	16.683.223	109.775.083	22.104.369	148.562.675
2011.	15.844.827	80.917.906	28.582.373	125.345.106
2012.	44.104.942	79.507.069	25.527.044	149.139.055
2013.	18.231.479	95.455.636	52.796.301	166.483.416
2014.	27.117.980	85.339.384	61.680.988	174.138.352
2015.	24.601.020	86.175.965	34.162.888	144.939.873
2016.	12.397.869	76.820.211	27.751.141	116.969.221
2017.	20.985.077	76.289.702	26.849.715	124.124.494
2018.	20.706.239	82.569.795	25.103.060	128.379.094
2019.	13.972.140	85.166.832	25.783.526	124.922.498
2020.	18.365.549	84.508.418	27.390.719	130.264.686

U razdoblju 2009-2020. godina, može se uočiti da je u strukturi ukupno nenaplaćenih potraživanja u Federaciji BiH najveće u postocima učešće javnog sektora u zdravstvu Federacije BiH, i koje se kretalo od 49% u 2014. godini do 74% u 2010. godini.

Zatim slijede privatni sektor sa učešćem koje se kretalo od 13% u 2009. godini do 35% u 2014. godini, te učešće kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja koje se kretalo od 11% u 2016. godini do 30% u 2012. godini.

Obveze prema dobavljačima preko 60 dana

U idućoj tablici daje se pregled obveza prema dobavljačima preko 60 dana evidentiranih u kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja, javnom i privatnom sektoru u zdravstvu Federacije BiH, u razdoblju 2009-2020. godina.

GODINA	OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA PREKO 60 DANA			
	KZZO	JZU	PZU	UKUPNO
2009.	25.054.194	78.052.838	15.357.827	118.464.859
2010.	35.016.845	111.858.191	19.096.041	165.971.077
2011.	36.816.061	110.436.305	29.017.319	176.269.685
2012.	35.905.752	139.429.688	27.438.949	202.774.389
2013.	29.462.577	153.030.815	26.316.642	208.810.034
2014.	26.208.584	163.504.663	30.901.438	220.614.685
2015.	30.461.579	183.354.944	34.282.177	248.098.700
2016.	27.114.842	148.165.912	26.645.403	201.926.157
2017.	40.610.258	110.863.500	27.517.265	178.991.023
2018.	36.464.582	97.914.173	35.607.163	169.985.918
2019.	28.799.574	98.231.688	52.663.515	179.694.777
2020.	33.372.006	112.555.490	27.832.888	173.760.384

U razdoblju 2009-2020. godina, može se uočiti da je u strukturi obveza prema dobavljačima preko 60 dana u Federaciji BiH najveće u postocima učešće javnog sektora u zdravstvu Federacije BiH koje se kretalo od 55% u 2019. godini do 74% u 2014. godini.

Zatim slijede kant./župan. zavodi zdravstvenog osiguranja sa učešćem koje se kretalo od 12% u 2014. godini do 23% u 2017. godini, te učešće privatnog sektora koje se kretalo od 12% u 2010. godini do 29% u 2019. godini.

Razlike u ostvarenju prava osiguranika na zdravstvenu zaštitu po kant./župan., obuhvat stanovništva zdravstvenim osiguranjem u FBiH, broj stanovnika u FBiH

Na temelju podataka i pokazatelja prezentiranih u Obračunu sredstava u zdravstvu Federacije BiH za 2020. godinu, te pokazatelja iz obračuna po kant./župan., može se zaključiti da je situacija u zdravstvu Federacije BiH, kao cjeline, zadovoljavajuća, samo ukoliko se promatra konsolidirana dobit ostvarena na razini Federacije BiH, kao cjeline, a čemu je, potrebno je još jedanput naglasiti, isključivo doprinijela najveća ikada iskazana konsolidirana dobit privatnog sektora.

Međutim, kada se pored konsolidirane dobiti ostvarene na razini Federacije BiH, kao cjeline, uzmu u obzir akumulirani gubici i ukupne obveze javnog sektora, prethodno navedeni dugogodišnji problemi u zdravstvu Federacije BiH, neujednačenost zdravstvenih prava osiguranika po kant./župan., različit postotak obuhvata stanovništva zdravstvenim osiguranjem po kant./župan., visok stupanj otpisanosti stalnih sredstava kao i medicinske opreme, značajan iznos nenaplaćenih potraživanja, nisko u postocima učešće sredstava iz proračuna svih razina vlasti u Federaciji BiH u ukupno ostvarenim sredstvima u zdravstvu kant./župan. i Federacije BiH promatrano u odnosu na druge, posebice razvijene zemlje itd., tada se dobiva potpuno drugačija slika financijskog stanja i financijskog položaja zdravstvenog sektora Federacije BiH, kao cjeline, u 2020. godini.

Tako, promatrano po kant./župan., a što dostatno ilustriraju prezentirani podaci, evidentne su značajne razlike kako glede provedbe zdravstvene zaštite tako i opsega prava osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu (podaci o prosječnoj potrošnji iz obvezatnog osiguranja po osiguranoj osobi prikazani su u tablici 6 Privitka).

Razlike po kant./župan. su najvećim dijelom uzrokovane visinom sredstava za obvezatno zdravstveno osiguranje, ali i nizom drugih činioca koji proističu iz odredbi Zakona o zdravstvenom osiguranju po kojima kant./župan. mogu utvrđivati samostalno politiku u raspodjeli sredstava za zdravstvenu zaštitu.

Visina sredstava koja se ostvaruju u kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja u ovisnosti je od brojnih činioca od kojih kao najznačajnije treba spomenuti: stupanj obuhvata stanovništva obveznim zdravstvenim osiguranjem, visina osnovica i stopa za obračun doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje, stupanj zaposlenosti, visine plaća uposlenih, stupanj naplativosti sredstava od doprinosa, visina učešća osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite i dr. Neki od navedenih činioca kao što su broj uposlenih, visina plaća i stupanj naplate doprinosa, nisu u nadležnosti zavoda zdravstvenog osiguranja, ali je njihov utjecaj na visinu ostvarenih sredstava od presudnog značaja. Međutim, ne treba zanemariti i ostale činioce kojima se može utjecati na visinu sredstava kao što su politike utvrđivanja osnovica i stopa doprinosa, obuhvata osiguranjem, visine participacije osiguranih osoba i što je posebice važno politike glede raspodjele sredstava, odnosno načina financiranja zdravstvene zaštite.

Obuhvat stanovništva obveznim zdravstvenim osiguranjem na razini Federacije BiH u 2020. godini je 86,87% i manji je za 0,95% u odnosu na 2019. godinu, čemu je doprinijelo smanjenje ukupnog stanovništva u Federaciji BiH za njih 25.611 i ukupnog broja osiguranih osoba za njih 5.418.

Kao zabrinjavajuće podatke nužno je navesti da se, prema evidencijama kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja, u strukturi osiguranih osoba (tab.2 Privitka) u 2020. u odnosu na 2019. godinu:

- smanjio broj uposlenih u Federaciji BiH za 12.861 ili 2,4%,
- povećao broj nezaposlenih u Federaciji BiH za 14.010 ili 6,4%,
- povećao broj umirovljenika za 6.089 ili 1,4%,
- smanjio broj članova obitelji osiguranika za 31.115 ili 5%,
- smanjio ukupan broj osiguranih osoba za 25.611 ili 1,33%, te se
- smanjio ukupan broj osiguranih osoba u Federaciji BiH koji je u 2020. godini iznosio 1.897.880, dok se u razdoblju 2011-2019. godina ovaj podatak kretao od 1.923.491 u 2019. do 2.023.049 osiguranih osoba u 2012. godini.

Također, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku (tablica 1 Privitka), u Federaciji BiH u 2020. u odnosu na 2019. godinu se bilježi:

- smanjenje ukupnog stanovništva za 5.418,
- povećanje broja umrlih za 4.002,
- negativan prirodni priraštaj u svim kant./župan., kao i ukupno za Federaciju BiH, itd.

Epidemija virusa korona u 2020. godini dovela je do negativnih efekata u ekonomiji i zdravstvu Federacije (od čega posebice u javnom sektoru), što se ilustrira u prethodno navedenim podacima, tj. evidencijama kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja i Federalnog zavoda za statistiku.

Različite razine vlasti u Federaciji BiH su pokušali raznim ekonomskim mjerama, kao i mjerama iz oblasti zdravstva, stabilizirati gospodarstvo i zdravstveni sektor u 2020. godini. Međutim, podaci, za razinu Federacije BiH o smanjenju, u 2020. u odnosu na 2019. godinu, ukupnog broja osiguranih osoba i ukupnog stanovništva, smanjenju obuhvata stanovništva zdravstvenim osiguranjem, iskazivanju konsolidiranog gubitka u poslovanju javnog sektora u zdravstvu Federacije BiH (zavodi zdravstvenog osiguranja i javne zdravstvene ustanove) u iznosu od 6 mil. KM i dr. podaci, upućuju na zaključak da je potrebno i dalje nastaviti na mjerama koje će doprinijeti stabilizaciji postojećeg stanja u ekonomiji i zdravstvu kant./župan. i Federacije BiH.

Stupanj obuhvata zdravstvenim osiguranjem po kant./župan. je različit, te, izuzimajući Bosansko-podrinjski kanton i Kanton Sarajevo u kojima je broj osiguranih osoba veći od broja stanovnika, kreće se od 56,25% u kant./žup. 10, do 92,32% u Zeničko-dob. kantonu.

Ukupno ostvarena sredstva

Ukupno ostvarena sredstva u zdravstvu Federacije BiH u 2020. godini iznosila su 2.236.790.156 KM i veća su za 42,4 mil. KM ili za 1,9% u odnosu na 2019. godinu, a u odnosu na 2018. godinu veća su za 158,5 mil. KM ili za 7,6%.

Razlog ovome povećanju ukupno ostvarenih sredstava je, kako je ranije navedeno, povećanje sredstava ostvarenih van obvezatnog zdravstvenog osiguranja, u iznosu od 62,8 mil. KM (tab. 5 Privitka), što se sastoji od:

-31 mil. KM ostvarenih u javnom sektoru, od čega se 15,7 mil. KM odnosi na povećanje prihoda iz proračuna, 20,5 mil. KM na povećanje prihoda ostvarenih po temelju donacija, 5 mil. KM odnosi na povećanje ostalih prihoda, uz istodobno smanjenje izravnih plaćanja za 10,6 mil. KM,

-31,8 mil. KM ostvarenih u privatnom sektoru, od čega se 25,9 mil. KM odnosi na povećanje izravnih plaćanja, 5,4 mil. KM na povećanje ostalih prihoda, te 0,4 mil. KM što se odnosi na povećanje prihoda po temelju donacija i prihoda iz proračuna.

Istodobno, bilježi se smanjenje sredstava ostvarenih iz obveznog zdravstvenog osiguranja za 20,3 mil. KM, od čega se 10,5 mil. KM odnosi na smanjenje prihoda od naknada ino nosilaca, 7,99 mil. KM se odnosi na smanjenje prihoda po temelju doprinosa ostvarenih u zavodima zdravstvenog osiguranja zbog, najvećim dijelom, smanjenja broja uposlenih, i 1,8 mil. KM po temelju smanjenja svih ostalih izvora prihoda iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja.

Ukupna potrošnja i izdaci

Ukupna potrošnja i izdaci u 2020. godini iznosili su 2.267.535.800 KM i veći su za 4,4% ili 95,8 mil. KM u odnosu na 2019. godinu, a u odnosu na 2018. godinu veći su za 238,6 mil. KM ili za 11%. Od ukupne potrošnje u 2020. godini, na tekuću potrošnju se odnosi 2.185.032.945 KM ili 96,4%, a na kapitalne izdatke 82.502.855 KM ili 3,6% ukupne potrošnje.

U strukturi potrošnje iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja, u 2020. u odnosu na 2019. godinu povećano je učešće potrošnje na većini stavki rashoda iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja koje u značajnom postotku/iznosu sudjeluju u rashodima iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja. Tako se povećanje ovih troškova bilježi najviše kod troškova bolničke zdravstvene zaštite za 20,3 mil. KM ili za 3,2%, zatim kod troškova primarne zdravstvene zaštite za 11,5 mil. KM ili za 3,5%, troškova lijekova izdanih na recept za 9,1 mil. KM ili za 4,3%, ostalih izdataka za provedbu zdravstvene zaštite 1,5 mil. KM ili za 5% itd. Smanjenje troškova bilježi se kod zdravstvene zaštite u inozemstvu za 5,1 mil. KM ili za 17% usljed smanjenja broja osoba upućivanih na liječenje u inozemstvo zbog ograničenja putovanja usljed epidemije virusa korona, naknada za bolovanje preko 42 dana za 4,1 mil. KM ili za 9,9%, zatim kod troškova specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite za 3,6 mil. KM ili za 2,5%, kod troškova ortopedskih pomagala za 2,4 mil. KM ili za 8,2% itd.

U strukturi potrošnje van obvezatnog zdravstvenog osiguranja, koja je iskazana u iznosu od 648,5 mil. KM i što čini 28,6% sveukupne potrošnje u Federaciji BiH, bilježi se u 2020. u odnosu na 2019. godinu, značajno povećanje od 65,6 mil. KM ili za 11,3%, od čega se:

-u javnom sektoru bilježi povećanje za 37,7 mil. KM ili za 15,6%, i

-u privatnoj praksi, također, bilježi povećanje, za 27,9 mil. KM ili za 8,2%

i čemu je, vjerovatno, doprinijela epidemija virusa koja dovelo do većih izravnih plaćanja fizičkih i pravnih lica i u javnom sektoru i u privatnoj praksi.

U zdravstvenim ustanovama (javnim i privatnim) u Federaciji BiH u 2020. u odnosu na 2019. godinu, između ostalog, bilježi se rast u potrošnji lijekova na recept za 12,3 mil. KM ili za 6,5%, rast u potrošnji lijekova bez izdavanja na recept za 21,7 mil. KM ili za 10,5%, rast potrošnje lijekova u zdravstvenim ustanovama za 6,1 mil. KM ili za 6,8%, rast troškova potrošnog materijala za laboratorijsku i dijagnostičku djelatnost za 1,4 mil. KM ili za 2,7%, rast troškova sanitetskog i ostalog medicinskog materijala za 14,1 mil. KM ili za 21%, rast ostalih troškova i rashoda iskazanih u okviru troškova materijala, energije i usluga i to za 6,5 mil. KM ili za 12%, itd.

Također, bilježi se značajan rast troškova plaća i naknada zbog povećanja broja uposlenih u zdravstvu Federacije BiH za njih 661, od čega je 576 više uposleno u javnom sektoru, a 85 je više uposleno u privatnom sektoru.

Smanjenje troškova bilježi se na poziciji ostalih troškova i rashoda za 3,7 mil. KM ili za 10%, zatim kod troškova zubarskog materijala iskazanih u okviru troškova materijala, energije i usluga i to za 1,5 mil. KM ili za 16% zbog mjera vlasti na privremenoj obustavi rada stomatoloških ordinacija sa ciljem smanjenja epidemije virusa korona, itd.

Izdaci za kapitalna ulaganja u 2020. u odnosu na 2019. godinu bilježe rast za 3,2 mil. KM ili za 4,1%, a također je izmijenjen i omjer u izvorima sredstava za financiranje kapitalnih izdataka.

U Tablici 6 koja slijedi, prikazani su ključni financijsko-zdravstveni indikatori sa trendom kretanja od 2008-2020. godine.

Podatak o BDP Federacije BiH preuzima se od Federalnog zavoda za statistiku i koji, za 2020. godinu, nije bio dostupan u trenutku izrade ovog dokumenta. Zbog navedene činjenice nije izračunata ukupna zdravstvena potrošnja u Federaciji BiH kao % BDP-a Federacije BiH za 2020. godinu.

Tablica 6.

r.b.	INDIKATORI	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	Ind 20/19.
1	Stepen obuhvata osiguranjem	83,98%	85,08%	84,55%	85,55%	86,52%	86,47%	86,43%	85,96%	90,61%	89,74%	88,90%	87,83%	86,87%	
2	Ukupna sredstva u zdravstvu FBiH	1.338.469.478	1.409.606.655	1.484.062.048	1.528.715.833	1.565.448.014	1.575.287.927	1.660.725.238	1.681.472.387	1.809.161.608	1.941.678.114	2.078.259.663	2.194.339.207	2.236.790.156	101,9
3	Ukupno ostvarena sredstva u zdravstvu po stanovniku	575	606	635	654	669	674	711	720	820	882	946	1.002	1.024	102,2
4	Ukupno ostvarena sredstva u zdravstvu po osiguranoj osobi	685	712	751	764	774	779	822	838	905	983	1.064	1.141	1.179	103,3
5	Ukupno ostvarena sredstva u obveznom zdravstvenom osiguranju	1.047.172.836	1.059.387.691	1.119.869.704	1.171.501.810	1.195.242.487	1.177.121.934	1.259.327.458	1.239.862.690	1.323.896.346	1.405.588.268	1.501.775.411	1.585.979.314	1.565.596.166	98,7
6	Ukupno ostvarena sredstva u privatnom sektoru	168.599.214	213.638.555	223.327.991	238.601.151	267.692.222	300.389.217	319.462.106	363.940.021	429.113.453	455.528.224	503.616.171	538.812.245	586.358.959	108,8
7	Ukupna potrošnja u zdravstvu FBiH	1.449.424.978	1.531.239.787	1.568.238.840	1.617.362.654	1.669.609.556	1.659.585.491	1.708.251.276	1.821.519.198	1.742.003.308	1.802.849.511	1.940.789.918	2.092.419.380	2.185.032.945	104,4
8	Ukupna potrošnja u obveznom zdravstvenom osiguranju	1.000.111.385	1.047.462.062	1.095.315.098	1.148.578.337	1.178.689.016	1.181.318.940	1.206.158.505	1.211.774.143	1.248.947.021	1.305.903.259	1.389.319.301	1.509.471.744	1.536.433.959	101,8
9	Ukupna potrošnja u privatnom sektoru	160.356.289	206.277.851	212.146.377	234.357.559	252.855.033	279.927.864	300.061.652	342.335.214	396.565.415	414.548.229	451.766.257	484.922.094	528.555.806	109
10	Ukupna zdravstvena potrošnja kao % GDP	9,16%	9,92%	9,86%	9,86%	10,09%	10,19%	9,59%	9,75%	8,92%	8,78%	8,83%	9,05%		
11	Ukupna zdravstvena potrošnja po glavi stanovnika	623	658	671	692	714	710	731	780	790	819	884	955	1.000	104,7
12	Ukupna zdravstvena potrošnja po osiguranoj osobi	742	773	793	809	825	821	846	908	871	913	994	1.088	1.151	105,8
13	Potrošnja na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja kao % ukupne zdravstvene potrošnje	69,00%	68,41%	69,84%	71,02%	70,60%	71,18%	70,61%	66,53%	71,70%	72,44%	71,59%	72,14%	70,32%	
14	Potrošnja u javnom sektoru kao % ukupne zdravstvene potrošnje	91,70%	105,97%	90,18%	89,93%	89,41%	88,38%	87,90%	87,55%	84,34%	83,93%	83,61%	83,69%	83,11%	
15	Bolnička potrošnja koja se financira iz obveznog zdravstvenog osiguranja kao % ukupne zdravstvene potrošnje	29,80%	29,54%	29,74%	30,18%	28,88%	29,81%	29,15%	27,27%	29,39%	29,94%	30,27%	30,50%	30,14%	
16	Farmaceutska potrošnja kao % ukupne zdravstvene potrošnje	22,95%	23,78%	22,83%	23,57%	23,65%	25,11%	26,00%	25,13%	27,45%	26,51%	25,34%	27,04%	27,89%	
17	Farmaceutska potrošnja po glavi stanovnika	143	156	153	163	169	178	190	196	217	217	224	258	279	107,9
18	Potrošnja lijekova na recept po osiguranoj osobi	67	78	79	85	87	90	93	97	100	99	101	111	117	105,7
19	Plaće i druga osobna primanja u zdravstvenim ustanovama kao % ukupne zdravstvene potrošnje	40,57%	40,32%	41,02%	40,46%	40,42%	41,66%	41,54%	39,64%	42,22%	42,29%	44,43%	44,55%	44,62%	
20	Amortizacija kao % ukupne zdravstvene potrošnje i dr.	3,14%	3,60%	4,42%	3,84%	3,93%	4,64%	4,02%	3,93%	4,49%	4,39%	3,94%	3,72%	3,55%	
21	Troškovi stručnih službi zavoda zdravstvenog osiguranja kao % ukupne zdravstvene potrošnje	1,65%	1,60%	1,61%	1,60%	1,56%	1,67%	1,73%	1,68%	1,81%	1,91%	1,81%	1,70%	1,65%	
22	Efekat primjene PDV-a u ZZO i ZU u obveznom zdravstvenom osiguranju	77,6 mil.KM	92,1 mil.KM	86,4 mil.KM	100 mil.KM	107,3 mil.KM	104,3 mil.KM	110,5mil. KM	105,9mil.KM	109,1mil.KM	110,7mil.KM	122,9mil.KM	126,7mil.KM	137,1mil.KM	108,2

7. Zaključci i preporuke

Na temelju prethodno navedenog mogu se izvući slijedeći zaključci:

- Kao i prethodnih, tako i u 2020. godini, zbog manjka sredstava nije učinjen iskorak kada je u pitanju implementacija osnovnog paketa zdravstvenih prava za osigurane osobe, što znači da se prava pacijenata u odnosu na utvrđena osnovnim paketom uskraćuju. I dalje je prisutan visok stupanj nejednakosti u pristupu i dostupnosti zdravstvenoj zaštiti i po opsegu i sadržaju kada su u pitanju prava pacijenata na teritoriju Federacije BiH. Za neosigurane osobe nisu osigurana sredstva i ove kategorije nemaju dostupnost zdravstvenoj zaštiti,
- Na razini sektora zdravstva u Federaciji BiH, kao cjelini, u 2020. godini iskazana je ukupna konsolidirana dobit u iznosu od 51,7 mil. KM, čemu je doprinio isključivo privatni sektor koji je ostvario konsolidiranu dobit u iznosu od 57,8 mil. KM. Javne zdravstvene ustanove u Federaciji BiH su u 2020. godini iskazale konsolidiranu dobit u iznosu od 15,1 mil. KM, dok su zavodi zdravstvenog osiguranja, promatrajući ih zbirno za razinu Federacije BiH, iskazali konsolidirani višak rashoda nad prihodima (konsolidirani gubitak) u iznosu od 21,2 mil. KM. Međutim, i pored ovake iskazane konsolidirane dobiti u zdravstvu Federacije BiH, kao cjeline, ne može se dati pozitivna ocjena financijskog stanja i financijskog položaja kada je u pitanju javni sektor zbog visine akumuliranih gubitaka i akumuliranih obveza iskazanih na dan 31.12.2020. godine, visine neizmirenih obveza prema dobavljačima, postotka otpisanosti medicinske opreme i dr.,
- Zbog primjene različitih propisa u vođenju poslovnih knjiga i iskazivanja financijskog rezultata od strane zdravstvenih ustanova odnosno zavoda zdravstvenog osiguranja, konsolidirani podaci mogu poslužiti isključivo kao jedan okvir i smjernica za dalje financijske analize. Naime, zavodi su dužni u poslovanju primjenjivati sve propise koji se odnose na proračunske korisnike, dok zdravstvene ustanove poslovne knjige vode po propisima koja se odnose na poduzeća, te se tako priznavanje prihoda i iskazivanje troškova vrši po različitim osnovama, Treba uzeti u obzir i činjenicu da zavodi zdravstvenog osiguranja primjenjuju trezorski sustav poslovanja, što smanjuje njihovu fleksibilnost glede rashoda (posebice onih za zdravstvenu zaštitu prema zdravstvenim ustanovama). Zbog toga se dešava u skoro svim kant./župan. zavodima, pa i ZZOiR FBiH, da prihod na samom kraju godine ima najveći utjecaj na rezultat poslovanja, kada više nema vremena za provedbu postupka rebalansa financijskih planova.

Generalno se može konstatirati da, u onim zavodima zdravstvenog osiguranja koji su pozitivno poslovali u 2020. godini, iskazani višak prihoda nad rashodima nije rezultat stvarnog viška sredstava u zavodima zdravstvenog osiguranja. Mogući su razni objektivni činioci na koje zavodi nemaju utjecaj kao npr. proceduralna ograničenja u usvajanju rebalansa financijskih planova zavoda od strane nadležnih tijela, zatim eventualnog donošenja i usvajanja rebalansa financijskih planova zavoda krajem godine kada se isti tehnički ne može realizovati do kraja godine. Slična je situacija i u zdravstvenim ustanovama, koje su prisiljene tijekom cijele godine upravljati troškovima na način da ostvare održivo poslovanje iako zdravstvene potrebe stalno rastu.

Ne treba ispustiti iz vida ni ogromne akumulirane obveze javnog sektora u zdravstvu Federacije BiH (javnih zdravstvenih ustanova i zavoda zdravstvenog osiguranja) koje su, na dan 31.12.2020. godine, dostigle iznos od 572,9 mil. KM. Konsolidiranu dobit ostvarenu u 2020. godini u zdravstvu Federacije BiH, kao cjeline, treba promatrati i u tom svjetlu, jer bi, ovakvom godišnjom dinamikom ostvarivanja poslovnih rezultata na razini zdravstva Federacije BiH, bez učešća privatnog sektora, bilo nemoguće da se izmire ukupne akumulirane obveze javnog sektora u zdravstvu Federacije BiH. Uz navedeno, treba imati u vidu i ostale dugogodišnje problem u zdravstvu Federacije BiH (liste čekanja za pojedine zdravstvene usluge i lijekove, nesufinansiranje

troškova amortizacije od strane osnivača, nedovoljna razvijenost domaćih kapaciteta za liječenje određenih bolesti koje se financiraju u inozemstvu itd.),

- Troškovi bruto plaća i naknada u zdravstvu, na razini Federacije BiH, u 2020. godini bilježe značajan rast u odnosu na 2019. godinu i to za 4,6% ili za 42,7 mil. KM, od čega troškovi bruto plaća bilježe povećanje za 42,1 mil. KM, dok naknade i druga primanja iz radnog odnosa, također, bilježe povećanje za 565.857 KM.

Glavni razlog povećanju troškova bruto plaća i naknada u zdravstvu, na razini Federacije BiH, je činjenica da je povećan broj uposlenih za njih ukupno 661, od čega je u javnom sektoru 576 više uposlenih (od toga je 445 više uposleno medicinskog osoblja, a 131 je više uposleno administrativnih, tehničkih i ostalih djelatnika), a u privatnom sektoru je njih 85 više zaposleno (od toga je 180 više uposleno medicinskog osoblja, a za 95 je manje uposleno administrativnih, tehničkih i ostalih djelatnika). Osim toga, u prethodnoj godini su u skoro svim kant./župan. zaključeni novi kolektivni ugovori sa sindikatima doktora medicine i stomatologije te djelatnika u zdravstvu. Po ovom temelju je u javnim zdravstvenim ustanovama povećan koeficijent ljekarima i zdravstvenim djelatnicima, te im je, generalno, povećan materijalno-pravni status, zatim su poboljšani materijalno-tehnički uvjeti rada, itd. Međutim, u situaciji velike potražnje za doktorima i drugim zdravstvenim djelatnicima u Europi, a što će biti posebice izraženo nakon završetka epidemije virusa korona, trenutačno poboljšani materijalni status zdravstvenih djelatnika u Federaciji BiH vjerovatno neće biti dostatan da spriječi značajan odliv zdravstvenog kadra. To bi moglo, u bliskoj budućnosti, rezultirati ozbiljnim problemima u pružanju zdravstvene zaštite. To se posebice odnosi na liječnički kadar za čiju edukaciju je, pored šestogodišnjeg fakultetskog studija, potrebno još 4-6 godina za specijalistička usavršavanja. Također, u zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH, promatrajući ih zbirno na razini Federacije BiH, bilježi se povećanje broja uposlenih za njih 13,

- Ukupni troškovi lijekova na razini Federacije BiH u 2020. bilježe rast u odnosu na 2019. godinu za 7,7% ili za 43,4 mil. KM. Potrošnja lijekova na recept povećana je za 4,3% ili za 9,1 mil. KM, troškovi lijekova sa komercijalnim receptom veći su za 10,5% ili za 21,7 mil. KM, sa trendom konstantnog rasta počevši od 2012. godine što, ujedno, implicira da se dio troškova lijekova prenio na teret pacijenata.

Potrošnja lijekova u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH, također, bilježi povećanje za 8,6% ili za 12,5 mil. KM zbog povećanja troškova lijekova koji se financiraju na teret sredstava federalnog fonda solidarnosti i povećanja potrošnje lijekova u svim javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH što je posljedica proširenja pozitivne liste lijekova u Federaciji BiH.

Navodimo i činjenicu da kant./župan. neopravdano kasne sa revidiranjem kant./župan. listi lijekova i usklađivanjem sadržaja sa sadržajem obigatorne A federalne liste, kao i cijena lijekova, a što je suprotno zakonskim propisima o lijekovima u Federaciji BiH. Poseban naglasak stavljamo na značajna kašnjenja kada je u pitanju usklađivanje cijena lijekova, prilikom čega ZZO duži razdoblje izdvajaju sredstva u većem iznosu nego je potrebno i na taj način čine direktnu štetu prije svega osiguranicima,

- U 2020. godini na razini Federacije BiH evidentan je, pored rasta troškova lijekova, veći rast troškova bolničke zdravstvene zaštite za 3,2% ili za 20,3 mil. KM i rast troškova primarne zdravstvene zaštite za 3,5% ili za 11,5 mil. KM,
- U svezi troškova u kant./župan. zavodima zdravstvenog osiguranja po temelju refundacija bolovanja preko 42 dana potrebno je navesti da je u 2020. Godini iskazano smanjenje za 9,9% ili za 4,1 mil. KM. Međutim, generalno treba istaći činjenicu na potrebu detaljnije analize općenito bolovanja i posebice bolovanja preko 42 dana kako bi se ustanovili stvarni uzroci i posebice bolesti koja iziskuju duža

bolovanja ili ima i zloupotreba bolovanja posebice kod onih poslodavaca kod kojih se za vrijeme bolovanja naknada isplaćuje u 100% iznosu plaće.

Također, neujednačena je regulativa po kant./župan. u glede visine osnovice i stope za obračun naknada za bolovanje preko 42 dana.

U cilju unaprijeđenja zdravstvenog sektora u Federaciji BiH, kao cjelini, i stvaranja uvjeta za izjednačavanje zakonom utvrđenih prava osiguranih osoba na zdravstvenu zaštitu, u idućem razdoblju potrebno je poduzeti slijedeće mjere:

- Jačati primarnu zdravstvenu zaštitu i specijalno prevenciju u cilju preveniranja nastanka bolesti, ranog otkrivanja bolesti i blagovremenog liječenja, kako bi se smanjili troškovi skupog bolničkog liječenja za bolesti i stanja sa uznapredovalim stadijem bolesti,
- Izvršiti izmjene i dopune Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava na način da se izmijeni struktura prava, izvrši kvantifikaciju opsega prava, te da se donesu svi potrebni akti neophodni za potpunu provedbu osnovnog paketa na području cijele Federacije BiH. Kvantifikacija opsega prava, ukoliko bi se uradila na način da razluči potrebite i tražene usluge, bi otvorila prostor i za efikasnije metode ugovaranja zdravstvene zaštite, čime bi se u značajnoj mjeri mogla povećati dostupnost potrebnih usluga i zadovoljstvo osiguranih osoba. U okviru ovih aktivnosti je posebice važno uspostaviti održiv način osiguranja sredstva za izravnavanje rizika, kako bi osigurana osoba u svim kant./župan. imala isti minimum zdravstvenih prava. Kvantifikacija opsega prava bi otvorila prostor i za dopunsko zdravstveno osiguranje;
- Povećati izdvajanja za zdravstvo uvođenjem dodatnih izvora financiranja kao što su akcize, povrat PDV-a, participacije i korištenjem drugih vrsta prava na zdravstveno osiguranje (prošireno i dobrovoljno zdravstveno osiguranje) i sl., a kako bi se osigurala kvalitetnija zdravstvena zaštita za osigurane osobe;
- Razmotriti mogućnost utvrđivanja obvezatnog učešća osiguranih osoba u troškovima korištenja pojedinih zdravstvenih usluga i lijekova;
- Osigurati takav način financiranja federalnog fonda solidarnosti kojim bi se obezbijedila potrebna raspoloživa sredstva u opsegu koji bi doveo do ukidanja ili reduciranja listi čekanja kako za lijekove tako i za zdravstvene usluge ili formirati poseban fond za skupe lijekove;
- Nastaviti intenzivniju suradnju sa Poreznom upravom Federacije BiH vezano za kontrolu naplate doprinosa u Federaciji BiH i prisilnoj naplati za obveznike koji ne izmiruju redovito obveze, te kontroli rada „na crno“ od strane nadležnih inspekcijских službi u cilju postizanja prikupljanja propisane razine prihoda od doprinosa za obvezatno zdravstveno osiguranje;
- Uskladiti organizaciju u zdravstvenim ustanovama sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti na način da se rad učini efikasnijim, a poslovanje racionalnije i ekonomičnije;
- Poticati razvoj i jačanje kapaciteta zdravstvenih ustanova u Federaciji BiH za pružanje zdravstvenih usluga iz programa liječenja u inozemstvu čime bi se smanjio odliv sredstava prema inozemstvu, a institucionalno i finansijski jačao javni sektor zdravstva u Federaciji BiH;
- Unapređenje načina ugovaranja zdravstvenih usluga kojim će se stimulirati viši stupanj sigurnosti i kakvoća zdravstvenih usluga i poboljšanja zdravstvenih ishoda. U tom smislu, obveza svih kant./župan. zavoda zdravstvenog osiguranja je da primjenjuju Jedinstvenu metodologiju ugovaranja;
- Unapređenje načina u izvještavanju kod izrade Obračuna, kroz doradu Upute za izradu Obračuna sredstava u zdravstvu Federacije BiH;
- Jačati koordinaciju institucija na federalnoj razini sa kant./župan. institucijama unutar sektora zdravstva u Federaciji BiH;
- U kontekstu spomenutih aktivnosti na provedbi reforme zdravstvenog sektora, osigurati kontinuitet u funkcioniranju i provedbi zdravstvene zaštite na cijelom području Federacije BiH;

- Obavezati osnivače zdravstvenih ustanova na dosljednu primjenu Zakona o zdravstvenoj zaštiti glede izdvajanja sredstava iz proračuna za kapitalna ulaganja u zdravstvenim ustanovama imajući u vidu da se ova ulaganja ne mogu financirati iz sredstava obvezatnog zdravstvenog osiguranja, a evidentan je rast stupnja otpisanosti stalnih sredstava, a specijalno medicinske opreme;
- Nastaviti aktivnosti na izradi nove Tarife zdravstvenih usluga.

8. Privitci

TABLICA 1	PREGLED STRUKTURE STANOVNIŠTVA U FEDERACIJI BiH – PROSJEČNO STANJE U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 2	PREGLED OSIGURANIKA I OSIGURANIH OSOBA U FEDERACIJI BiH – PROSJEČNO STANJE U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 3	PREGLED OSNOVICA I STOPA DOPRINOSA ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U F BiH U 2020. GODINI
TABLICA 4.	PREGLED ZAPOSLENOSTI I PLAĆA U FBIH U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 5	PREGLED UKUPNO OSTVARENIH SREDSTAVA U ZDRAVSTVU FBIH U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 5.1	PREGLED PRIHODA U OBVEZKOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU OSTVARENIH U KANTON./ŽUPAN. ZAVODIMA U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 6	PREGLED POTROŠNJE ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU U FBIH U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 6.1	PREGLED RASHODA U OBVEZKOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU IZVRŠENIH U KANTON./ŽUPAN. ZAVODIMA U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 6.1.1	RASHODI U OBVEZKOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU ZA LIJEČENJE IZVAN KAN./ŽUP. U BOSNI I HERCEGOVINI U 2020. GODINI
TABLICA 7	UKUPNA POTROŠNJA U ZDRAVSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. I 2020. GODINI PO VRSTI TROŠKOVA
TABLICA 8	PREGLED OSNOVNIH POKAZATELJA POSLOVANJA U ZAVODIMA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA NA PODRUČJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2020. GODINI
TABLICA 9	PREGLED OSNOVNIH POKAZATELJA U POSLOVANJU JAVNIH, FEDERALNIH I PRIVATNIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA U 2020.GODINI
TABLICA 10	PREGLED KAPITALNIH ULAGANJA U FBIH U 2020. GODINI
TABLICA 11	ZBIRNI PREGLED BROJA UPOSLENIH U ZDRAVSTVU FBIH (JAVNIM I PRIVATNIM ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA I ZAVODIMA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA) U 2020. GODINI

9. Tablice za objavu

TABLICA 1	PREGLED UKUPNO OSTVARENIH SREDSTAVA U ZDRAVSTVU U FEDERACIJI BIH U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 2	PREGLED POTROŠNJE ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU U FEDERACIJI BIH U 2019. I 2020. GODINI
TABLICA 3	PREGLED OSIGURANIKA I OSIGURANIH OSOBA U FEDERACIJI BiH U 2019. I 2020. GODINI

TABLICE U PRIVITKU OBRAČUNA SREDSTAVA U ZDRAVSTVU

- 1 PREGLED STRUKTURE STANOVNIŠTVA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE - PROSJEČNO STANJE U 2019. I 2020. GODINI
- 2 PREGLED OSIGURANIKA I OSIGURANIH OSOBA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE - PROSJEČNO STANJE U 2019. I 2020. GODINI
- 3 PREGLED OSNOVICA I STOPA DOPRINOSA ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U F BiH U 2020. GODINI
- 4 PREGLED ZAPOSLENOSTI I PLAĆA U F BiH U 2019. I 2020. GODINI
- 5 PREGLED UKUPNO OSTVARENIH SREDSTAVA U ZDRAVSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. I 2020. GODINI
- 5.1. PREGLED PRIHODA U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU OSTVARENIH U KANT.ŽUPAN. ZAVODIMA U 2019. I 2020. GODINI
- 6 PREGLED POTROŠNJE ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. I 2020. GODINI
- 6.1. PREGLED RASHODA U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU IZVRŠENIH U KANT.ŽUPAN. ZAVODIMA U 2019. I 2020. GODINI
- 6.1.1. RASHODI U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU ZA LIJEČENJE VAN KANT.ŽUPAN. U BOSNI I HERCEGOVINI U 2020. GODINI
- 7 UKUPNA POTROŠNJA U ZDRAVSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. I 2020. GODINI PO VRSTI TROŠKOVA
- 8 PREGLED OSNOVNIH POKAZATELJA POSLOVANJA U ZAVODIMA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA NA PODRUČJU F BiH U 2020. GODINI
- 9 PREGLED OSNOVNIH POKAZATELJA U POSLOVANJU JAVNIH, FEDERALNIH I PRIVATNIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA U 2019. I 2020. GODINI
- 10 PREGLED KAPITALNIH ULAGANJA U FBiH U 2020. GODINI
- 11 ZBIRNI PREGLED BROJA UPOSLENIH U ZDRAVSTVU F BiH (JAVNIM I PRIVATNIM ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA I ZAVODIMA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA) U 2019. I 2020. GODINI

TABLICE ZA OBJAVU

- 1 PREGLED UKUPNO OSTVARENIH SREDSTAVA U ZDRAVSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. I 2020. GODINI
- 2 PREGLED POTROŠNJE ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. I 2020. GODINI
- 3 PREGLED OSIGURANIKA I OSIGURANIH OSOBA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. I 2020. GODINI

TABLICE U TEKSTU

- 1 PREGLED STANOVNIŠTVA, OSIGURANIH OSOBA I POKRIVENOSTI STANOVNIŠTVA ZDRAVSTVENIM OSIGURANJEM U RAZDOBLJU 2018-2020. GODINA
- 2 PREGLED BROJA REGISTRIRANIH PRIVATNIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA, PZU KOJE SU DOSTAVILE PODATKE ZA OBRAČUN I POSTOTAK PZU KOJE SU DOSTAVILE PODATKE ZA OBRAČUN SREDSTAVA U ZDRAVSTVU U RAZDOBLJU 2018-2020. GODINA
- 3 STRUKTURA UKUPNO OSTVARENIH SREDSTAVA PO IZVORIMA U RAZDOBLJU 2018-2020. GODINA
- 4 PREGLED PROSJEČNE UKUPNE POTROŠNJE I POTROŠNJE LIJEKOVA NA RECEPT PO OSIGURANOJ OSOBI U 2018., 2019. I 2020. GODINI PO KANTONIMA ŽUPANIJAMA
- 5 PREGLED UKUPNE POTROŠNJE U FBiH U 2018., 2019. I 2020. GODINI
- 6 PREGLED OSNOVNIH INDIKATORA U ZDRAVSTVENOM SEKTORU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U RAZDOBLJU 2008-2020. GODINA

GRAFIKONI U TEKSTU

- 1 Pregled broja osiguranih lica po kategorijama osiguranja
- 2 Struktura osiguranika i članova obitelji osiguranika u ukupnom broju osiguranih osoba
- 3 Pregled ostvarenih sredstava u zdravstvu po izvorima
- 4 Pregled prosječnih prihoda i potrošnje iz obveznog zdravstvenog osiguranja po osiguranoj osobi

PREGLED STRUKTURE STANOVNIŠTVA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE - PROSJEČNO STANJE U 2019. I 2020. GODINI

Tablica 1

STANOVNIŠTVO	Kantonalni/Županijski zavodi zdravstvenog osiguranja										Ukupno 2020.		Ukupno 2019.		Index
	USK - Bihac	Posavska- Odžak	Tuzlanski- Tuzla	Zeničko- dobojski - Zenica	Bosansko- podrinjski- Goražde	Srednje bosanska- N.Travnik	HNK/Ž- Mostar	Zapadno hercegovačka- Grude	Kanton Sarajevo- Sarajevo	Županija 10-Livno	Broj	Struktura u %	Broj	Struktura u %	20./19
Ukupno stanovništvo	266.535	40.959	437.607	357.275	22.778	249.062	216.248	93.213	421.555	79.448	2.184.680		2.190.098		99,8
<i>1. Spolna struktura:</i>															
Žene	134.435	20.421	223.885	179.783	11.481	124.049	109.970	46.566	222.360	39.181	1.112.131	50,91%	1.115.081	50,91%	99,7
Muškarci	132.100	20.538	213.722	177.492	11.297	125.013	106.278	46.647	199.195	40.267	1.072.549	49,09%	1.075.017	49,09%	99,8
<i>2. Dobna struktura:</i>															
Od 0 do 14 godine	37.143	3.982	62.348	54.976	3.222	35.271	29.348	13.275	66.294	8.407	314.266	14,38%	320.184	14,62%	98,2
Od 15 do 64 godine	192.427	29.597	304.059	248.333	15.076	176.573	146.950	63.902	282.343	54.237	1.513.497	69,28%	1.526.894	69,72%	99,1
65 i više godina	36.965	7.380	71.200	53.966	4.480	37.218	39.950	16.036	72.918	16.804	356.917	16,34%	343.020	15,66%	104,1
<i>3. Prirodno kretanje stanovništva:</i>															
Živorodeni	1.552	128	3.425	3.259	173	1.854	1.532	756	4.206	326	17.211		18.019		95,5
Umrli novorođenčad	10		34	24	1	11	15	1	23		119		167		71,3
Ukupno umrli	2.677	572	5.259	4.571	357	2.868	2.471	1.064	5.254	933	26.026		22.024		118,2
Prirodni priraštaj	-1.125	-444	-1.834	-1.312	-184	-1.014	-939	-308	-1.048	-607	-8.815		-4.005		220,1
Prirodni priraštaj u 0/00	-0,42	-1,08	-0,42	-0,37	-0,81	-0,41	-0,43	-0,33	-0,25	-0,76	-0,40		-0,18		
Ukupno stanovništvo 2020.	266.535	40.959	437.607	357.275	22.778	249.062	216.248	93.213	421.555	79.448	2.184.680				
Ukupno stanovništvo 2019.	267.874	41.346	438.811	358.292	23.041	249.879	216.970	93.385	420.496	80.004	2.190.098				

IZVOR PODATAKA: FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU (PROJCENA SA STANJEM NA 30.06.2020.)

PREGLED OSIGURANIK I OSIGURANIH OSOBA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE - PROSJEČNO STANJE U 2019. I 2020. GODINI

Tablica 2

Osiguranci i članovi obitelji po osnovima osiguranja	Kantonalni/Zupanijski zavodi zdravstvenog osiguranja										Ukupno		Ukupno		Index 20./19	
	USK -Bihac	Posavska- Odžak	Tuzlanski- Tuzla	Zeničko- dobojski - Zenica	Bosansko- podrinjski- Goražde	Srednje bosanska- N.Travnik	HNK/Ž- Mostar	Zapadno hercegovačka- Grude	Kanton Sarajevo- Sarajevo	Županija 10- Livno	F BiH 2020.		F BiH 2019.			
	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan br.	Prosječan broj	strukt. u %	Prosječan broj	strukt. u %		
1. Osiguranci obveznog zdravstvenog osiguranja:																
Uposljeni kod poslodavaca	38.705	6.233	106.110	89.644	7.832	54.887	52.714	20.874	142.447	11.789	531.235	27,99	544.096	28,29	97,6	
Poljodjelci	4	1.417	0	18	7	1.317	2	1.578		135	4.478	0,24	4.856	0,25	92,2	
Umirovljenici	35.569	4.705	92.990	72.666	6.794	53.392	42.214	12.217	107.665	10.574	438.786	23,12	432.697	22,50	101,4	
Nezaprijavljeni na zdr.osiguranje	21.204	3.533	49.301	46.909	1.811	16.127	26.162	12.114	49.937	4.967	232.065	12,23	218.055	11,34	106,4	
Invalidi, civilne žrtve rata i sl.	11.522	575	11.875	654	688	6.034	4.547	1.182	6.385	550	44.012	2,32	44.729	2,33	98,4	
INO osiguranci	7.229	683	9.120	5.748	66	92	3.128	1.727	3.457	1.621	32.871	1,73	33.164	1,72	99,1	
Ostali osiguranci	78	817	0	5.928	84	2.415	1	3.207	247	1.204	13.981	0,74	14.199	0,74	98,5	
Lica koja sama plaćaju doprinos	532	250	1.075	112	17	109	134	164	1.233	306	3.932	0,21	4.060	0,21	96,8	
Ukupno osiguranci zdr.osigur.	114.843	18.213	270.471	221.679	17.299	134.373	128.902	53.063	311.371	31.146	1.301.360	68,57	1.295.856	67,37	100,4	
2. Član obitelji osiguranika koji su pokriveni osiguranjem:																
Čl. obitelji uposlenih kod poslod.	27.482	3.222	62.603	51.189	4.582	37.144	29.559	15.829	71.986	7.603	311.199	16,40	329.112	17,11	94,6	
Članovi obitelji poljodjelaca	1	646	0	17	3	374		459		84	1.584	0,08	1.694	0,09	93,5	
Čl.obitelji umirovljenika	9.017	1.161	24.629	24.118	2.099	16.302	9.295	3.302	16.916	2.329	109.168	5,75	113.586	5,91	96,1	
Čl.obitelji nezaposlenih osiguran.	14.636	1.548	29.620	27.543	703	11.004	11.333	5.780	21.424	2.332	125.923	6,63	127.706	6,64	98,6	
Čl.obit.poginulih, inval.civ.žrtava rata..	4.289	166	3.476	580	184	3.600	1.262	1.039	1.165	387	16.148	0,85	17.370	0,90	93,0	
Članovi obitelji INO osiguranika	10.233	183	9.529	3.768	20	9	1.014	415	673	648	26.492	1,40	31.687	1,65	83,6	
Članovi obitelji ostalih osiguranika		215	0	952	12	2.175		1.489	44	87	4.974	0,26	5.348	0,28	93,0	
Čl.obit.osoba koje same plaćaju dopr.	174	75	387		1	40	42	43	200	70	1.032	0,05	1.132	0,06	91,2	
Ukupno čl. obitelji osiguranika	65.832	7.216	130.244	108.167	7.604	70.648	52.505	28.356	112.408	13.540	596.520	31,43	627.635	32,63	95,0	
3. Osigurane osobe	180.675	25.429	400.715	329.846	24.903	205.021	181.407	81.419	423.779	44.686	1.897.880	100,00	1.923.491	100,00	98,7	
Osigurane osobe 2019.godine	185.340	25.825	408.196	333.918	25.063	208.231	182.954	81.239	427.269	45.456	1.923.491					

IZVOR PODATAKA ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

Obveznici doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje	Kantonalni/županijski zavodi zdravstvenog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine																			
	Bihac		Odžak		Tuzla		Zenica		Goražde		N. Travnik		Mostar		Grude		Sarajevo		Livno	
	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.	Osnov.	St.dop.
Uposleni kod poslodavca	BLD	16,5%	BPZ	16,5%	BPZ	16,50%	Plaća, naknada plaće	16,5%	Bruto plaća	16,50%	Bruto plaća	16,5%	589,22 KM	16,50%	Najniža bruto satnica 3,35*broj sati rada (176)	16,5%	Obračunata bruto plaća koja ne može biti niža od najniže plaće utvrđene Općim kolektivnim ugovorom na teritoriji FBiH (posljednja obračunata najniža bruto plaća iznosi 589,22 KM)	16,5%	BPZ	16,50%
Poljodjelci	393 KM PAUŠAL 339 KM	16,50%	Paušal	20 KM	393	16,50%	Samostalni poljodjelci (prosječna plaća za FBiH iz prošle godine x koeficijent 0,35) i paušalci	16,5%, paušalni iznos kako odredi PU	Paušal	16,50%	Paušalno 10,00KM	420,35 KM	16,50%	1418*0,35=496,30*16,5%	12,5% iz osnovice i 4% na osnovicu	Osnovica za samostalnu djelatnost u poljodjelstvu i šumarstvu iznosi 381,00 KM (obveznici koji utvrđuju dohodak na osnovu poslovnih knjiga) dok je osnovica 329 KM u poljodjelstvu i šumarstvu za obveznike koji uplaćuju doprinose paušalno	16,50%	Po nositelju	30 KM	
Umirovljenici	Neto mirovina	19,1%	Isplaćena mirovina	1,20%	Isplaćena mirovina	1,20%	Isplaćena mirovina	1,20%	Neto mirovina	1,20%	Mirovina	1,2%	Isplaćena mirovina	1,20%	Iznos isplaćene mirovine	1,20%	Isplaćena mirovina	1,20%	Neto mirovina	1,20%
Nezaposl. prijavljeni na zdr.osig.	40% Prosječna BLD u FBiH	1,25%	Paušal	6 KM	40% BPZ u FBiH	1,75%	40%prosječne bruto plaće za upostene na teritoriju FBiH prema zadnjem objavljenom podatku	1,25%	Paušal	10 KM	Paušalno 7,00KM	360,30 KM	3%	1418*2,5%*30%	2,50%	JU Služba za zapošljavanje uplaćuje paušalni iznos od 6 KM po nositelju osiguranja i 3 KM po osiguranoj osobi kao članu uže obitelji nositelja osiguranja		BPZ	0,70%	
Invalidi, civilne žrtve rata i sl.	40% Prosječna BLD u FBiH	1,5%	Paušal	10 KM	40% BPZ u FBiH	2,30%	40%prosječne bruto plaće za upostene na teritoriju FBiH prema zadnjem objavljenom podatku	1,25%	Paušal	20 KM	Prosječna neto plaća županije za prošlu godinu	8 KM u apsolutnom iznosu		1418*2,5%*30%	2,50%	Plaća se paušalni iznos doprinosa u iznosu od 20 KM za civilne žrtve rata. Za RVI Ministarstvo za boračka pitanja uplaćuje 20KM po osiguraniku. Odlukom Vlade KS (Sl.novine KS br.29/09, 20/16) ovaj iznos je smanjen na 10KM.		BPZ FBiH	0,70%	
Ostali osiguranici	40% Prosječna BLD u FBiH	1,5%	Svećenici	10 KM	40% BPZ u FBiH	7,5% + 5KM po prijavljenom članu obitelji			Paušal	20 KM	*	*				Za taxi prijevoznike osnovicu objavljuje Ministarstvo financija godišnje u paušalnom iznosu (366 KM za 2021.g.). Za samostalne djelatnike trgovce (pijaćni štand) osnovicu objavljuje Min.financija godišnje (424 KM za 2021.g.). Za uposlenike u nisko akumulativnim djelatnostima, rudnicima i tekstilnoj industriji Ministarstvo financija objavljuje povlaštene osnovice (424 KM za 2021.g.) ukoliko je uposleniku obračunata i isplaćena minimalna plaća ili plaća u iznosu do 60% prosječne plaće u FBiH (Pravilnik o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, članak 40a)	16,50%	Isplata ino mirovine	10%	
Osobe koje same plaćaju doprinos	Prosječna BLD u FBiH	5%	Paušal	50 KM	40% BPZ u FBiH	7,5% + 5KM po prijavljenom članu obitelji	60 % prosječne neto plaće FBiH za prošlu godinu	12,50%	40% od prosječna bruto plaće	7,50%	50% prosječne bruto plaće u F BiH	13%	411 KM	12,50%	1418*60%=850,8*12,5%	12,50%	Zadnja objavljena prosječna bruto plaća u FBiH za osiguranje po članku 27. ZZO. Doprinosi za studente u razdoblju od 26 do 30 godine života iznose paušalno 20 KM.	0,05%	BPZ FBiH	10%

* U SBKŽ za kategoriju osiguranih osoba "Ostali osiguranici" osnovice i stope su slijedeće. Za osobe smještene u ustanove za socijalnu skrb i osobe koje primaju stalnu novčanu pomoć, osnovica je prosječna neto plaća u Županiji za prethodnu godinu, a stopa je 1%; za djecu do navršeni 7g. koja nisu osigurana preko roditelja i osobe starije od 65.g. koje nemaju osiguranje, osnovica je prosječna mjesečna neto plaća u Županiji za prethodnu godinu, a stopa je 1,5%; za učenike i studente vojnih i policijskih škola i akademija, osnovica je 40% prosječne bruto plaće FBiH, a stopa je 7,5%; za osobe na odsluženju vojnog roka, osnovica je 40% prosječne bruto plaće FBiH, a stopa je 7,5%; za osobe osigurane u određenim okolnostima (javni radovi na teritoriji FBiH, civilna zaštita, vatrogasne službe), doprinos se uplaćuje u paušalnom iznosu od 2 KM po danu; za dodatna primanja (povjerenstvo), doprinos se uplaćuje po stopi od 4% na iznos dodatnog primanja.

PREGLED ZAPOSLENOSTI I PLAĆA U F BiH U 2019. I 2020. GODINI

Tablica 4

(Plaće u KM)

Grane djelatnosti	Broj uposlenih		Index (3=2/1)	Mjesečna neto plaća		Index (6=5/4)
	Pros. br. 2019. god	Pros. br. 2020. god		Prosjek za 2019.	Prosjek za 2020.	
0	1	2	3	4	5	6
I. Registrovani uposleni:						
A. Poljodjelstvo, šumarstvo i ribolov	10.989	10.743	97,8	899	912	101,4
B. Vađenje ruda i kamena	13.259	12.671	95,6	1.015	1.054	103,8
C. Prerađivačka industrija	106.385	101.729	95,6	677	693	102,4
D. Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	8.724	8.645	99,1	1.691	1.691	100,0
E. Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	8.652	8.527	98,6	917	931	101,5
F. Građevinarstvo	26.007	26.363	101,4	630	657	104,3
G. Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	98.951	95.570	96,6	694	712	102,6
H. Prijevoz i skladištenje	24.857	24.419	98,2	894	888	99,3
I. Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	27.414	24.473	89,3	545	521	95,6
J. Informacije i komunikacije	15.509	16.224	104,6	1.363	1.399	102,6
K. Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	12.115	12.070	99,6	1.652	1.655	100,2
L. Poslovanje nekretninama	3.206	3.073	95,9	839	805	95,9
M. Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	16.593	16.594	100,0	1.075	1.054	98,0
N. Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	12.068	12.464	103,3	613	627	102,3
O. Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	48.077	48.228	100,3	1.323	1.356	102,5
P. Obrazovanje	43.436	43.113	99,3	954	982	102,9
Q. Djelatnosti zdravstvene i socijalne skrbi	34.627	35.360	102,1	1.284	1.335	104,0
R. Umjetnost, zabava i rekreacija	10.087	9.350	92,7	732	720	98,4
S. Ostale uslužne djelatnosti	10.527	10.546	100,2	1.064	1.092	102,6
T. Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca						
U. 00 Neraspoređeno po djelatnostima KD						
Ukupno registrirani uposleni i prosj. mj. plaća	531.483	520.162	97,9	928,00	956,00	103,0

2. Registrirani neuposleni:	Broj neuposlenih		Indeks (3=2/1)
	Pros. br. 2019. god	Pros. br. 2020. god	
Ukupno registrirani neuposleni	307.864	323.244	105,0

3. Umirovljenici:	Broj umirovljenika		Indeks (3=2/1)
	U XII 2019. god	U XII 2020. god	
Ukupno umirovljenika u XII	424.009	428.117	101,0

4. Iznos mirovine	U KM		Indeks (3=2/1)
	Pros. u XII 2019. god	Pros. u XII 2020. god	
Prosječna mirovina u XII	416,45	427,92	102,8

IZVOR PODATAKA FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

**PREGLED UKUPNO OSTVARENIH SREDSTAVA U ZDRAVSTVU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. i 2020. GODINI**

Tablica 5

R.br.	IZVORI SREDSTAVA	2019.godina		2020.godina		Index (4/2)
		Iznos	% učešća	Iznos	% učešća	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz obveznog zdravstvenog osiguranja ostvareni u županijama					
1.1.	Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	1.296.483.167	58,4	1.290.414.114	56,8	99,5
1.2.	Prihodi od naknada inozemnih nosilaca zdravstvenog osiguranja	44.351.601	2,0	33.833.861	1,5	76,3
1.3.	Prihodi iz osobnog učešća osiguranih osoba *	27.691.382	1,2	24.980.498	1,1	90,2
1.4.	Prihodi iz proračuna	18.517.211	0,8	22.568.721	1,0	121,9
1.5.	Ostali prihodi	12.390.477	0,6	10.449.004	0,5	84,3
	UKUPNI PRIHODI IZ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U ŽUPANIJAMA (1)	1.399.433.838	63,0	1.382.246.197	60,8	98,8
2.	Prihodi ostvareni u ZZOR F BiH		0,0			
2.1.	Prihodi iz sredstava fonda solidarnosti F BiH	185.995.256	8,4	182.688.057	8,0	98,2
2.1.1.	Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	153.448.089	6,9	151.522.086	6,7	98,7
2.1.2.	Prihodi iz proračuna	30.500.000	1,4	30.089.746	1,3	98,7
2.1.3.	Ostali prihodi federalnog fonda solidarnosti	2.047.167	0,1	1.076.225	0,0	52,6
2.2.	Prihodi iz sredstava detašmana	550.220	0,02	661.912	0,03	120,3
	UKUPNI PRIHODI U ZZOR F BiH (2)	186.545.476	8,4	183.349.969	8,1	98,3
	UKUPNI PRIHODI IZ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U ŽUPANIJAMA I ZZOR F BiH (1 + 2)	1.585.979.314	71,5	1.565.596.166	68,9	98,7
3.	Prihodi ostvareni van obveznog zdravstvenog osiguranja					
3.1.	Prihodi ostvareni u zdravstvenim ustanovama * *					
3.1.1.	Prihodi u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru (3.1.1.1. do 3.1.1.4)	220.390.895	9,9	251.421.234	11,1	114,1
3.1.1.1.	Prihodi - direktna plaćanja pravnih i fizičkih osoba	118.785.512	5,4	108.172.351	4,8	91,1
3.1.1.2.	Prihodi iz proračuna	36.200.941	1,6	51.971.130	2,3	143,6
3.1.1.3.	Donacije	22.787.088	1,0	43.317.868	1,9	190,1
3.1.1.4.	Ostali prihodi	42.617.354	1,9	47.959.885	2,1	112,5
3.2.	Prihodi ostvareni u zdravstvenim ustanovama u privatnom vlasništvu ***	387.968.998	17,5	419.772.756	18,5	108,2
	UKUPNO PRIHODI IZVAN OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U F BiH (3)	608.359.893	27,4	671.193.990	29,5	110,3
4.	UKUPNO OSTVARENI PRIHODI U ZDRAVSTVU F BiH (1 + 2 + 3)	2.194.339.207	98,9	2.236.790.156	98,4	101,9
5.	Sredstva pričuve	25.332.891	1,1	36.949.466	1,6	145,9
6.	UKUPNA SREDSTVA U ZDRAVSTVU F BiH (4 + 5)	2.219.672.098	100,0	2.273.739.622	100,0	102,4

* U ukupnim prihodima iz obveznog zdravstvenog osiguranja iskazani su ukupni prihodi po osnovu osobnog učešća osiguranih osoba ostvareni u ŽZZO (16.125.211 KM) i zdravstvenim ustanovama (8.855.287 KM).

** Za 2020.godinu prihodi javno zdravstvene djelatnosti su iznosili 29.537.930 KM i iskazani su prema izvorima sredstava kao i za sve ostale zdravstvene ustanove.

*** Iskazani su samo prihodi izvan obveznog zdravstvenog osiguranja, dok su prihodi u iznosu od 166.586.203 KM, koji je privatni sektor ostvario iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENE USTANOVE - IZVEDENI POKAZATELJI

PREGLED PRIHODA U OBVEZnom ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU OSTVARENIH U ŽUPANIJSKIM ZAVODIMA U 2019. I 2020. GODINI

Tablica 5.1

VRSTE PRIHODA U KANT. \ ŽUPAN. ZAVODIMA	Kantonalni \ Županijski zavodi zdravstvenog osiguranja										Ukupno 2020.		Ukupno 2019.		Index 20./19
	USK -Bihać	Posavska- Odžak	Tuzlanski- Tuzla	Zeničko- dobojski - Zenica	Bosansko- podrinjski- Goražde	Srednje bosanska- N.Travnik	HNK/Ž- Mostar	Zapadno hercegova čka-Grude	Kanton Sarajevo- Sarajevo	Županija 10- Livno	Federacija BiH u KM bez decimala	strukt. u %	Federacija BiH u KM bez decimala	strukt. u %	
1. Prihodi od doprinosa za obvezno zdr. osig.:															
<i>Iz plaća i na plaće zaposl.kod poslodavaca</i>	84.739.155	13.124.366	228.923.662	173.974.870	17.054.542	100.636.045	132.158.303	49.079.738	405.340.353	26.386.882	1.231.417.916	91,71%	1.240.901.775	91,11%	99,2
<i>Iz dohotka od poljodjelne djelatnosti</i>		43.734	0		0	86.340		49.180		346	41.421	0,02%	257.070	0,02%	86,0
<i>Na mirovine, inval. i druge nakn.iz PIO/MIO</i>	1.397.763	234.599	4.601.002	3.936.735	320.265	2.371.895	2.500.785		6.542.930	481.383	22.387.357	1,67%	19.676.025	1,44%	113,8
<i>Od dopr. na neupostlene prijavlj. na osig.</i>	1.460.979	193.758	5.387.937	3.832.831	192.673	1.090.250	2.351.501	995.444	3.770.472	478.083	19.753.928	1,47%	17.925.544	1,32%	110,2
<i>Dopr.na nakn.za pog.civ.žrtve rata, inval.isl.</i>	300.685	123.515	1.814.435	302.545	2.280	965.611	0		2.513.837	175.413	6.198.321	0,46%	6.194.094	0,45%	100,1
<i>Od doprinosa za ostale djelatnosti</i>		101.492	1.513.013	1.018.177	122.371	701.421	0	354.020	4.565.402	158.603	8.534.499	0,64%	9.532.451	0,70%	89,5
<i>Od osoba koje same plaćaju doprinos</i>	305.370	110.971	553.917	74.952	6.123	77.815	123.085	63.597	394.727	190.514	1.901.071	0,14%	1.996.208	0,15%	95,2
Ukupno prihodi od doprinosa	88.203.952	13.932.435	242.793.966	183.140.110	17.698.254	105.929.377	137.133.674	50.541.979	423.128.067	27.912.299	1.290.414.113	96,10%	1.296.483.167	95,19%	99,5
2. Prihodi od naknada inozemnih nositelja osiguranja:															
<i>Paušalne naknade</i>	14.101.116	374.381	9.264.437	4.246.136	50.899	783.341	1.596.370	609.898	484.355	1.153.550	32.664.483	2,43%	42.812.691	3,14%	76,3
<i>Naknade po osnovu stvarnih troškova</i>			437.143		1.330	104.502	516.175	74.448		35.780	1.169.378	0,09%	1.538.910	0,11%	76,0
Ukupno prihodi od ino-nositelja osig.	14.101.116	374.381	9.701.580	4.246.136	52.229	887.843	2.112.545	684.346	484.355	1.189.330	33.833.861	2,52%	44.351.601	3,26%	76,3
3. Prihodi iz proračuna		353.422					5.937	7.419			366.778	0,03%	673.811	0,05%	54,4
4. Prihodi iz osobnog učešća osigur. Osoba	2.423.396	601.820	3.116.952	1.400.950		3.560.630	2.743.908	937.623	596.023	743.909	16.125.211	1,20%	18.253.733	1,34%	88,3
5. Ostali prihodi (don. pomoći, takse, kamate)	352.485	84.459	437.734	58.089	9.592	73.201	671.789	44.146	207.741	79.784	2.019.020	0,15%	2.284.650	0,17%	88,4
Ukupni prihodi u obv. zdr.osigur. u 2020.godini (1 do 5)	105.080.949	15.346.517	256.050.232	188.845.285	17.760.075	110.451.051	142.667.853	52.215.513	424.416.186	29.925.322	1.342.758.983	100,00%	1.362.046.962	100,00%	98,6
<i>Prenešena sredstva pričuve iz ranijih godina</i>	9.656.123		5.410.452						21.882.891		36.949.466				
Ukupni prihodi u obv.zdr.osigur.u 2019.godini	109.462.952	16.135.837	251.986.377	198.814.365	18.003.889	112.358.556	146.602.544	51.739.511	426.637.109	30.305.822	1.362.046.962				

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

PREGLED POTROŠNJE ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. i 2020. GODINI

Tablica 6

R.br.	POTROŠNJA PO NAMJENAMA	2019.g.		2020.g.		Index 2020./2019
		Iznos	%učeš.	Iznos	%učeš.	
1	Potrošnja u javno - zdravstvenoj djelatnosti *					
2	Potrošnja za ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja					
2.1.	Zdravstvena zaštita iz obveznog zdravstvenog osiguranja					
2.1.1.	Primarna zdravstvena zaštita sa stomatologijom	335.169.273	15,4	346.757.287	15,3	103,5
2.1.2.	Lijekovi na recept	213.416.937	9,8	222.561.813	9,8	104,3
2.1.3.	Specijalističko - konzultativna zdravstvena zaštita	148.109.328	6,8	144.417.157	6,4	97,5
2.1.4.	Bolnička zdravstvena zaštita	638.191.811	29,4	658.556.700	29,0	103,2
2.1.5.	Zdravstvena zaštita u inozemstvu	29.937.111	1,4	24.836.977	1,1	83,0
2.2.	Naknade plaća za bolovanje preko 42 dana	42.169.551	1,9	37.991.078	1,7	90,1
2.3.	Ortopedska pomagala	29.337.150	1,4	26.924.143	1,2	91,8
2.4.	Putni izdaci i ostala prava	6.177.344	0,3	5.468.068	0,2	88,5
2.5.	Ostali izdaci za provođenje zdravstvene zaštite	31.344.982	1,4	32.906.471	1,5	105,0
2.6.	Sredstva za funkcioniranje sustava	35.618.257	1,6	36.014.265	1,6	101,1
	Ukupni rashodi iz obveznog zdravstvenog osiguranja	1.509.471.744	69,5	1.536.433.959	67,8	101,8
3	Potrošnja za zdravstvenu zaštitu van obveznog zdravstvenog osiguranja					
3.1.	Potrošnja u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru	241.777.480	11,1	279.517.881	12,3	115,6
3.2.	Potrošnja u privatnoj praksi **	341.170.156	15,7	369.081.105	16,3	108,2
	Ukupni rashodi van obveznog zdravstvenog osiguranja	582.947.636	26,8	648.598.986	28,6	111,3
	UKUPNI RASHODI U ZDRAVSTVU U SEKTORU ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	2.092.419.380	96,3	2.185.032.945	96,4	104,4
4.	Kapitalni izdaci					
4.1.	Kapitalna ulaganja iz obveznog zdravstvenog osiguranja	36.141.875	1,7	31.339.745	1,4	86,7
4.2.	Ostali kapitalni izdaci	43.143.246	2,0	51.163.110	2,3	118,6
	Ukupno kapitalni izdaci	79.285.121	3,7	82.502.855	3,6	104,1
5.	SVEUKUPNA POTROŠNJA U F BiH (1 + 2 + 3 + 4)	2.171.704.501	100,0	2.267.535.800	100,0	104,4

* U 2020. godini ostvareni rashodi u županijskim zavodima za javno zdravstvo i Federalnom zavodu za javno zdravstvo su iznosili 29.537.930 KM i isti su obuhvaćeni u stavkama rashoda iz obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu od 10.863.349 KM, dok su rashodi u iznosu od 18.674.581 KM iskazani u rashodima izvan obveznog zdravstvenog osiguranja.

** Rashodi za lijekove na recept u privatnim ljekarnama u iznosu od 154.471.567 KM iskazani su u stavci 2.1.2. lijekovi na recept, jer se financiraju iz obveznog z.o.

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENE USTANOVE - IZVEDENI POKAZATELJI

PREGLED RASHODA U OBVEZKOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU IZVRŠENIH U ŽUPAN./KANT. ZAVODIMA U 2019. I 2020. GODINI

Tablica 6.1

VRSTE RASHODA U KANT./ŽUPAN. ZAVODIMA	Kantonalni/županijski zavodi zdravstvenog osiguranja										Ukupno 2020.		Ukupno 2019.		Ind 20/19	
	USK-Bihać	Posavska- Odžak	Tuzlanski- Tuzla	ZDK-Zenica	BPK-Goražde	SBZ- N. Travnik	HNŽ-Mostar	ZHŽ-Grude	Sarajevo	HBŽ-Livno	u Federaciji BiH	struk. u %	u Federaciji BiH	struk. u %		
Primarna zdravstvena zaštita:																
<i>1.1. Opća medicina i ostali vidovi primarne zdravstvene zaštite</i>	20.220.906	2.506.489	42.980.734	53.576.512	2.326.840	36.537.460	20.129.732	17.338.222	63.776.340	7.093.086	266.486.321	19,6	256.994.530	19,4	103,7	
<i>1.2. Obiteljska medicina</i>	9.047.336	1.559.645	33.183.920		1.856.250		9.826.952		23.039.461		78.513.564	5,8	76.431.105	5,8	102,7	
Ukupno primarna zdravstvena zaštita bez lijekova (1.1.-1.2.)	29.268.242	4.066.134	76.164.653	53.576.512	4.183.090	36.537.460	29.956.684	17.338.222	86.815.801	7.093.086	344.999.884	25,4	333.425.635	25,1	103,5	
<i>1.3. Lijekovi na recept</i>	17.487.086	1.112.806	45.757.064	29.999.402	3.624.480	15.035.637	13.490.661	6.473.646	86.456.259	3.124.772	222.561.813	16,4	213.416.937	16,1	104,3	
1. Ukupno primarna zdravstvena zaštita sa lijekovima (1.1.-1.3.)	46.755.328	5.178.940	121.921.717	83.575.914	7.807.570	51.573.097	43.447.345	23.811.868	173.272.060	10.217.858	567.561.697	41,7	546.842.572	41,2	103,8	
Specijalističko-konzultativna zdravstvena zaštita:																
2. Ukupno specijalističko-konzultativna zdravstvena zaštita	13.190.800	983.916	49.778.426	17.382.694	0	1.802.394	24.912.382	6.828.352	27.452.739	2.085.454	144.417.157	10,6	148.109.328	11,2	97,5	
Bolnička zdravstvena zaštita:																
<i>3.1. Sekundarna zdravstvena zaštita</i>	21.600.290	4.504.905	41.714.567	54.816.876	5.218.422	40.798.312	9.468.934	5.929.885	47.963.773	7.947.467	239.963.431	17,6	218.916.163	16,5	109,6	
<i>3.2. Tercijarna zdravstvena zaštita</i>	4.351.727	1.071.963	20.745.613	11.252.839	2.071.509	6.965.848	45.402.336	5.211.111	149.081.855	3.886.570	250.041.371	18,4	246.083.508	18,6	101,6	
3. Ukupno bolnička zdravstvena zaštita (3.1.-3.2.)	25.952.017	5.576.868	62.460.180	66.069.715	7.289.931	47.764.160	54.871.270	11.140.996	197.045.628	11.834.037	490.004.802	36,0	464.999.671	35,1	105,4	
4. Rashodi za financiranje javno zdravstvene djelatnosti *	846.939	24.638	2.217.450	2.740.999	141.364	777.027	589.000	52.650	3.322.932	203.000	10.915.999	0,8	10.249.046	0,8	106,5	
Zdravstvena zaštita u inozemstvu:																
<i>5.1. Troškovi liječenja upućenih na liječenje u inozemstvo</i>		330.787	116.104	71.952			637.164	419.151	205.630	212.345	1.993.133	0,1	3.639.068	0,3	54,8	
<i>5.2. Troškovi za naknade ino-nosiocima osiguranja</i>	1.160.905	491.584	111.348	2.604.387		1.247.979	202.425	513.309	1.996.458	901.463	9.229.858	0,7	10.422.745	0,8	88,6	
5. Ukupno zdravstvena zaštita u inozemstvu (5.1.-5.2.)	1.160.905	822.371	227.451	2.676.339	0	1.247.979	839.589	932.460	2.202.088	1.113.808	11.222.990	0,8	14.061.813	1,1	79,8	
Druga prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja:																
<i>6.1. Naknade plaća zbog bolovanja preko 42 dana</i>	3.267.486	664.506	10.833.123	6.765.856	1.066.036	4.307.874	2.323.067	770.550	7.392.611	599.969	37.991.078	2,8	42.169.551	3,2	90,1	
<i>6.2. Ortopedska pomagala</i>	3.953.994	138.080	4.890.360	4.570.918	416.923	1.767.617	2.208.570	1.382.106	6.816.473	779.102	26.924.143	2,0	29.337.150	2,2	91,8	
<i>6.3. Putni troškovi i ostala prava</i>	2.231.140	409.188	18.523		169.237		1.117.958	1.424.081		97.941	5.468.068	0,4	6.177.344	0,5	88,5	
6. Ukupno druga prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (6.1.-6.3.)	9.452.620	1.211.774	15.742.006	11.336.774	1.652.196	6.075.491	5.649.595	3.576.737	14.209.084	1.477.012	70.383.289	5,2	77.684.045	5,9	90,6	
Ostali rashodi:																
<i>7.1. Naknade za rad lječničkih pojerenstava i drugih tijela</i>	59.072	26.939	46.014	318.820	43.086	48.582	222.688	79.110	109.828	46.263	1.000.402	0,1	1.014.303	0,1	98,6	
<i>7.2. Naknade za rad članova upravnog vijeća</i>	31.663	22.200	10.849	30.585	7.100	39.650	85.729	41.850	27.846	29.275	326.747	0,0	356.422	0,0	91,7	
<i>7.3. Naknade za rad Federalnog zavoda zdrav. osiguranja i reosiguranja</i>		0				0	3.920				3.920	0,0	9.890	0,0		
<i>7.4. Ostali troškovi i naknade</i>	1.972.267	584.419	4.133.596	505.423	18.761	1.404.178	8.950.189	1.269.379	12.268.875	468.315	31.575.402	2,3	29.964.367	2,3	105,4	
7. Ukupno ostali rashodi za provođenje zdravstvene zaštite (7.1-7.4.)	2.063.002	633.558	4.190.459	854.828	68.947	1.496.330	9.258.606	1.390.339	12.406.549	543.853	32.906.471	2,4	31.344.982	2,4	105,0	
Rashodi stručne službe:																
<i>8.1. Bruto plaće i naknade uposlenih</i>	3.516.927	774.773	3.645.455	2.821.762	383.740	2.623.001	5.405.815	1.878.532	3.951.381	1.261.685	26.263.071	1,9	25.850.158	1,9	101,6	
<i>8.2. Materijalni i drugi troškovi stručne službe</i>	259.507	207.507	1.277.539	427.662	154.619	291.428	2.644.558	314.719	892.289	454.292	6.924.120	0,5	7.112.068	0,5	97,4	
8. Ukupno rashodi stručne službe za funkcioniranje sustava (8.1.-8.2.)	3.776.434	982.280	4.922.994	3.249.424	538.359	2.914.429	8.050.373	2.193.251	4.843.670	1.715.977	33.187.191	2,4	32.962.226	2,5	100,7	
Ukupni rashodi u kant./žup. zavodima zdr. osiguranja (1do8)	103.198.045	15.414.345	261.460.684	187.886.687	17.498.367	113.650.907	147.618.160	49.926.653	434.754.750	29.190.999	1.360.599.597	100,0	1.326.253.684	100,0	102,6	
Ukupni rashodi u kant./žup. zavodima zdr. osiguranja u 2019.	106.629.741	15.767.583	243.844.973	197.837.151	17.811.173	113.546.574	139.600.943	48.075.677	413.220.883	29.918.986	1.326.253.684					

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

RASHODI U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU ZA LIJEČENJE IZVAN KANTONA ŽUPANIJE U BOSNI I HERCEGOVINI U 2020. GODINI

Tablica 6.1.1

(u KM)

R.br.	Rashodi po nivoima zdravstvene zaštite	Iznosi rashoda za liječenje na područjima drugih zavoda zdravstvenog osiguranja u Bosni i Hercegovini											
		U drugim županijama u F BiH			U Republici Srpskoj			U Distriktu Brčko			Ukupno van županije u BiH		
		Ostvareno 2019.	Ostvareno 2020.	Indeks (3/2.)	Ostvareno 2019.	Ostvareno 2020.	Indeks (6/5.)	Ostvareno 2019.	Ostvareno 2020.	Indeks (9/8.)	Ostvareno 2019.	Ostvareno 2020.	Indeks (12/11.)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.1.	Primarna zdravstvena zaštita	2.516.971	2.319.187	92	95.810	68.655	72	976,75	566	58	2.613.757	2.388.409	91
1.2.	Specijalističko-konzultativna z.z.	9.498.578	8.936.359	94	7.128	9.712	136	1310,2	1.197	91	9.507.016	8.947.269	94
1.3.	Sekundarna zdravstvena zaštita	9.406.807	8.048.725	86	151.492	98.675	65	13.628	12.683	93	9.571.927	8.160.083	85
1.4.	Tercijarna zdravstvena zaštita	32.558.578	24.886.413	76	563.386	701.681	125	18.824	6.180	33	33.140.789	25.594.274	77
1.	Ukupni rashodi van kanton\županijea	53.980.934	44.190.684	82	817.815	878.724	107	34.739	20.625	59	54.833.488	45.090.034	82

Napomena: Ovi rashodi su sadržani u rashodima kant.\žup. zavoda zdravstvenog osiguranja iskazanim po razinama zdravstvene zaštite u tablici OKZ-6, a na ovoj tiskanici se iskazuje zbog informacija o troškovima liječenja osiguranih osoba van područja županije u okviru BiH.

UKUPNA POTROŠNJA U ZDRAVSTVU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
U 2019. I 2020. GODINI PO VRSTI TROŠKOVA

Tablica 7

R.br.	POTROŠNJA PO NAMJENI	2019.GODINA		2020.GODINA		INDEX 04/02.
		IZNOS	Struktura u %	IZNOS	Struktura u %	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Potrošnja u zdravstvenim ustanovama					
1.1.	Troškovi lijekova					
1.1.1.	Lijekovi na recept	213.416.937	9,8	222.561.813	9,8	104,3
1.1.2.	Komercijalni lijekovi u ljekarnama	206.964.013	9,5	228.738.316	10,1	110,5
1.1.3.	Lijekovi u zdravstvenim ustanovama	145.503.299	6,7	158.007.642	7,0	108,6
	<i>Ukupno troškovi lijekova (1.1.1.-1.1.3.)</i>	<i>565.884.249</i>	<i>26,1</i>	<i>609.307.771</i>	<i>26,9</i>	<i>107,7</i>
1.2.1.	Sanitetski i ostali medicinski materijal u zdravstvenim ustanovama	83.273.316	3,8	98.573.907	4,3	118,4
1.2.2.	Zubarski materijal	9.657.804	0,4	8.101.296	0,4	83,9
1.2.3.	Laboratorijski materijal	52.200.145	2,4	53.609.617	2,4	102,7
	<i>Ukupno troškovi sanitetskog i ostalog medicinskog materijala (1.2.1.-1.2.3.)</i>	<i>145.131.265</i>	<i>6,7</i>	<i>160.284.820</i>	<i>7,1</i>	<i>110,4</i>
1.3.	Ostali materijalni troškovi (*)	143.536.438	6,6	151.072.358	6,7	105,3
1.4.	Troškovi amortizacije	77.853.374	3,6	77.637.484	3,4	99,7
1.5.	<i>Bruto plaće i druga primanja iz radnog odnosa (1.5.1 + 1.5.2)</i>	<i>932.148.731</i>	<i>42,9</i>	<i>974.907.230</i>	<i>43,0</i>	<i>104,6</i>
1.5.1.	Bruto plaće	838.060.115	38,6	880.252.757	38,8	105,0
1.5.2.	Naknade i ostala osobna primanja iz radnog odnosa	94.088.616	4,3	94.654.473	4,2	100,6
1.6.	Naknade za rad Upravnog vijeća i drugih povjerenstava	2.849.415	0,1	2.665.672	0,1	93,6
1.7.	Naknade za ugovore o obavljanju privremenih i povremenih poslova	14.292.228	0,7	12.619.438	0,6	88,3
	<i>Ukupno ostali troškovi, plaće i naknade (1.3 do 1.7.)</i>	<i>1.170.680.186</i>	<i>53,9</i>	<i>1.218.902.182</i>	<i>53,8</i>	<i>104,1</i>
1.8.	Ostali rashodi	36.139.285	1,7	32.397.170	1,4	89,6
	UKUPNO POTROŠNJA U ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA (1.1 do 1.8)	1.917.834.985	88,3	2.020.891.943	89,1	105,4
2.	Potrošnja u kant./žup. zavodima zdravstvenog osiguranja izvan financiranja neposredne zdravstvene djelatnosti zdravstvenih ustanova					
2.1.	Druge prava iz osnova obveznog zdrav. osiguranja					
2.1.1.	Ortopedska pomagala	29.337.150	1,4	26.924.143	1,2	91,8
2.1.2.	Naknade plaća zbog bolovanja preko 42 dana	42.169.551	1,9	37.991.078	1,7	90,1
2.1.3.	Ostale naknade (putni troškovi i ostala prava)	6.177.344	0,3	5.468.068	0,2	88,5
	<i>Ukupno (2.1.1.-2.1.3.)</i>	<i>77.684.045</i>	<i>3,6</i>	<i>70.383.289</i>	<i>3,1</i>	<i>90,6</i>
2.2.	Zdravstvena zaštita u inozemstvu	29.424.326	1,4	24.175.065	1,1	82,2
2.3.	Ostali rashodi u kant./žup. zavodima zdravstvenog osiguranja	31.344.982	1,4	32.906.471	1,5	105,0
2.4.	Naknada ino-nosiocima osiguranja-detašmani	512.785	0,0	661.912	0,0	129,1
2.5.	Rashodi stručnih službi zavoda zdravstvenog osiguranja	35.618.257	1,6	36.014.265	1,6	101,1
	UKUPNO POTROŠNJA U ZZO IZVAN FINANCIRANJA NEPOSREDNE ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI (2.1. do 2.5.)	174.584.395	8,0	164.141.002	7,2	94,0
	SVEUKUPNO RASHODI ZU I ZZO	2.092.419.380	96,3	2.185.032.945	96,4	104,4
	<i>Kapitalna ulaganja iz obveznog zdravstvenog osiguranja</i>	<i>36.141.875</i>	<i>1,7</i>	<i>31.339.745</i>	<i>1,4</i>	<i>86,7</i>
	<i>Ostali kapitalni izdaci</i>	<i>43.143.246</i>	<i>2,0</i>	<i>51.163.110</i>	<i>2,3</i>	<i>118,6</i>
	SVEGA KAPITALNA ULAGANJA	79.285.121	3,7	82.502.855	3,6	104,1
	UKUPNA POTROŠNJA	2.171.704.501	100,0	2.267.535.800	100,0	104,4

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENE USTANOVE - IZVEDENI POKAZATELJI

PREGLED OSNOVNIH POKAZATELJA POSLOVANJA U ZAVODIMA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA
I ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA NA PODRUČJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2020. GODINI

Tablica 8

NAZIV	Financijski rezultat				Sredstva pričuve iz prošle godine
	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Višak prihoda nad rashodima	Višak rashoda nad приходima	
0	1	2	3	4	
1.Kant.\Župan. zavodi zdravstvenog osiguranja	1.342.758.983	1.360.599.596	6.126.394	23.967.007	36.949.466
2.Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja F BiH	183.349.969	186.750.361		3.400.392	
Svega zavodi zdravstvenog osiguranja (1 + 2)	1.526.108.952	1.547.349.957	6.126.394	27.367.399	36.949.466
Konsolidirani financijski rezultat zavoda zdravstvenog osiguranja (1 + 2)				21.241.005	
3. Zdravstvene ustanove:					
3.1 Javne zdravstvene ustanove	1.391.957.427	1.376.648.078	24.811.157	9.501.808	
3.2. Federalne zdravstvene ustanove	15.773.669	15.887.954		114.285	
Svega javno zdravstvene ustanove (3.1. + 3.2.)	1.407.731.096	1.392.536.032	24.811.157	9.616.093	
Konsolidirani financijski rezultat javno zdravstvenih ustanova (3.1.+3.2.)			15.195.064		
3.3.Svega privatne zdravstvene ustanove	586.358.959	528.555.806	60.360.177	2.557.024	
Konsolidirani financijski rezultat privatnih zdravstvenih ustanova (3.3.)			57.803.153		
3.Svega javne i privatne zdravstvene ustanove (3.1. + 3.2. + 3.3.)	1.994.090.055	1.921.091.838	85.171.334	12.173.117	
Konsolidirani financijski rezultat javnih i privatnih zdravstvenih ustanova (3.1. + 3.2. + 3.3.)			72.998.217		
UKUPNO (KZZO + FZZOIR + JZU + PZU)	3.520.199.007	3.468.441.795	91.297.728	39.540.516	36.949.466
FINANCIJSKI REZULTAT NA RAZINI F BiH (KZZO + FZZOIR + JZU + PZU)			51.757.212		

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENE USTANOVE

**PREGLED OSNOVNIH POKAZATELJA U POSLOVANJU
 JAVNIH, FEDERALNIH I PRIVATNIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA
 U 2019. I 2020.GODINI**

Tablica 9

Red. br.	Osnovni pokazatelji poslovanja u zdravstvenim ustanovama	Ostvareno		Index (3/2)
		u 2019.godini	u 2020.godini	
0	1	2	3	4
1	<i>Kapital</i>	805.599.211	821.984.497	102,0
2	<i>Nenaplaćena potraživanja</i>	110.950.358	111.899.137	100,9
3	<i>Obveze prema dobavljačima preko 60 dana</i>	150.895.203	140.388.378	93,0
4	<i>Stalna sredstva ukupno - stepen otpisanosti</i>	55,46%	58,34%	105,2
4.1.	<i>Medicinska oprema - stepen otpisanosti</i>	74,75%	76,50%	102,3

Napomena:

Sukladno važećim propisima, podatak za 2020.god. pod r.br.3 odnosi se na obveze prema dobavljačima preko 60 dana, dok se za 2019.g. ovaj podatak odnosi na obveze prema dobavljačima preko 90 dana. Zbog navedene činjenice, evidentno je smanjenje ovih obveza u 2020. u odnosu na 2019. god. koje ne predstavlja stvarno smanjenje

IZVOR PODATAKA: ZDRAVSTVENE USTANOVE (godišnji obračun za 2020.godinu)

PREGLED KAPITALNIH ULAGANJA U FBIH U 2020. GODINI

Tablica 10

R. br.	ULAGANJE	IZVORI SREDSTAVA								Ukupno (od 2 do 10 bez 6)
		Vlastita sredstva		Sredstva proračuna	Kreditna sredstva		Donacije			
		Sredstva izdvojena po temelju amortizacije	Ostala vlastita sredstva		Kratkoročna	Dugoročna		Financijska	U opremi	
						Ukupan iznos kredita	Godišnji anuitet			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Izgradnja građevinskih objekata	1.862.963	2.145.885	996.617	200.000	2.180.331	409.890	918.509	119.415	6.653.279
2	Rekonstruiranje i adaptiranje građevinskih objekata	2.331.551	1.467.314	2.873.964	0	250.000	50.000	667.977	1.232.261	8.623.067
3	Nabava opreme	14.410.096	25.346.371	7.281.975	310.705	4.261.998	726.032	2.798.007	12.823.758	63.696.944
4	Ostala ulaganja u stalna sredstva	641.761	2.380.176	25.850	7.415	155.714	46.535	150.404	277.425	3.529.566
	UKUPNO	19.246.371	31.339.745	11.178.406	518.120	6.848.043	1.232.457	4.534.897	14.452.859	82.502.855

BOSNA I HERCEGOVINA - FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH Sarajevo

**ZBIRNI PREGLED BROJA UPOSLENIH U
 ZDRAVSTVU F BiH (JAVNIM I PRIVATNIM ZDRAVSTVENIM USTANOVAMA
 I ZAVODIMA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA)
 U 2019. I 2020. GODINI**

Tablica 11

R. br.	Uposleni po strukama i stupnjevima stručne spreme	Broj uposlenih		Index (2/1)
		2019.g.	2020.g.	
	0	1	2	3
1.	Zdravstveni djelatnici i suradnici:			
	Ljekari / doktori medicine	1.904	2.047	107,5
	Ljekari/ Doktori medicine-specijalisti i subspecijalisti	3.735	3.644	97,6
	Ljekari stomatologije	839	914	108,9
	Ljekari stomatologije-specijalisti	400	380	95,0
	Farmaceuti	1.469	1.541	104,9
	Farmaceuti specijalisti	171	237	138,6
	Inženjeri medicinske biokemije	62	74	119,4
	Inženjeri medicinske biokemije-specijalisti	33	35	106,1
	Ostali zdravstveni djelatnici visoke spreme	1.439	1.550	107,7
	Zdravstveni djelatnici više stručne spreme	1.466	1.444	98,5
	Zdravstveni djelatnici srednje stručne spreme	12.420	12.636	101,7
	Ostali zdravstveni djelatnici	746	807	108,2
	Ukupno zdravstveni djelatnici i suradnici	24.684	25.309	102,5
2.	Administrativni, tehnički i ostali djelatnici u zdravstvenoj ustanovi:			
	Visoka stručna sprema	1.002	1.031	102,9
	Viša stručna sprema	183	192	104,9
	Srednja stručna sprema	2.259	2.227	98,6
	Visokokvalifikovani	518	519	100,2
	Kvalifikovani	1.058	1.045	98,8
	Ostali djelatnici	2.908	2.950	101,4
	Ukupno administrativni, tehnički i ostali djelatnici	7.928	7.964	100,5
	Ukupno uposleni u zdravstvenim ustanovama (1+2) *	32.612	33.273	102,0
3.	Uposleni u zavodima zdravstvenog osiguranja			
	Visoka stručna sprema	367	378	103,0
	Viša stručna sprema	52	63	121,2
	Srednja stručna sprema	390	383	98,2
	Niža stručna sprema	49	47	95,9
	Ukupno uposleni u zavodima zdravstvenog osiguranja	858	871	101,5
	UKUPNO UPOSLENI U ZDRAVSTVU F BiH	33.470	34.144	102,0

* Od ukupnog broja uposlenih u zdravstvenim ustanovama, na javne zdravstvene ustanove se odnosi 28.184, a na privatne 5.089 uposlenika.

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENE USTANOVE
 (godišnji obračun za 2019. i 2020. godinu)

PREGLED UKUPNO OSTVARENIH SREDSTAVA U ZDRAVSTVU
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. i 2020. GODINI

Tablice za objavu
Tablica 1

R.br.	IZVORI SREDSTAVA	2019.godina		2020.godina		Index (4/2)
		Iznos	% učešća	Iznos	% učešća	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz obveznog zdravstvenog osiguranja ostvareni u kantonima\ županijama					
1.1.	Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	1.296.483.167	58,4	1.290.414.114	56,8	99,5
1.2.	Prihodi od naknada inozemnih nosilaca zdravstvenog osiguranja	44.351.601	2,0	33.833.861	1,5	76,3
1.3.	Prihodi iz osobnog učešća osiguranih osoba *	27.691.382	1,2	24.980.498	1,1	90,2
1.4.	Prihodi iz proračuna	18.517.211	0,8	22.568.721	1,0	121,9
1.5.	Ostali prihodi	12.390.477	0,6	10.449.004	0,5	84,3
	UKUPNI PRIHODI IZ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U ŽUPANIJAMA (1)	1.399.433.838	63,0	1.382.246.197	60,8	98,8
2.	Prihodi ostvareni u ZZOR F BiH					
2.1.	Prihodi iz sredstava fonda solidarnosti F BiH	185.995.256	8,4	182.688.057	8,0	98,2
2.1.1.	Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	153.448.089	6,9	151.522.086	6,7	98,7
2.1.2.	Prihodi iz proračuna	30.500.000	1,4	30.089.746	1,3	98,7
2.1.3.	Ostali prihodi federalnog fonda solidarnosti	2.047.167	0,1	1.076.225	0,0	52,6
2.2.	Prihodi iz sredstava detašmana	550.220	0,02	661.912	0,03	120,3
	UKUPNI PRIHODI U ZZOR F BiH (2)	186.545.476	8,4	183.349.969	8,1	98,3
	UKUPNI PRIHODI IZ OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U ŽUPANIJAMA I ZZOR F BiH (1 + 2)	1.585.979.314	71,5	1.565.596.166	68,9	98,7
3.	Prihodi ostvareni izvan obveznog zdravstvenog osiguranja					
3.1.	Prihodi ostvareni u zdravstvenim ustanovama * *					
3.1.1.	Prihodi u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru (3.1.1.1. do 3.1.1.4)	220.390.895	9,9	251.421.234	11,1	114,1
3.1.1.1.	Prihodi - direktna plaćanja pravnih i fizičkih osoba	118.785.512	5,4	108.172.351	4,8	91,1
3.1.1.2.	Prihodi iz proračuna	36.200.941	1,6	51.971.130	2,3	143,6
3.1.1.3.	Donacije	22.787.088	1,0	43.317.868	1,9	190,1
3.1.1.4.	Ostali prihodi	42.617.354	1,9	47.959.885	2,1	112,5
3.2.	Prihodi ostvareni u zdravstvenim ustanovama u privatnom vlasništvu ***	387.968.998	17,5	419.772.756	18,5	108,2
	UKUPNO PRIHODI IZVAN OBVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA U F BiH (3)	608.359.893	27,4	671.193.990	29,5	110,3
4.	UKUPNO OSTVARENI PRIHODI U ZDRAVSTVU F BiH (1 + 2 + 3)	2.194.339.207	98,9	2.236.790.156	98,4	101,9
5.	Sredstva pričuve	25.332.891	1,1	36.949.466	1,6	145,9
6.	UKUPNA SREDSTVA U ZDRAVSTVU F BiH (4 + 5)	2.219.672.098	100,0	2.273.739.622	100,0	102,4

* U ukupnim prihodima iz obveznog zdravstvenog osiguranja iskazani su ukupni prihodi po osnovu osobnog učešća osiguranih osoba ostvareni u ŽAK ZZO (16.125.211 KM) i zdravstvenim ustanovama (8.855.287 KM).

** Za 2020.godinu prihodi javno zdravstvene djelatnosti su iznosili 29.537.930 KM i iskazani su prema izvorima sredstava kao i za sve ostale zdravstvene ustanove.

*** Iskazani su samo prihodi izvan obveznog zdravstvenog osiguranja, dok su prihodi u iznosu od 166.586.203 KM, koji je privatni sektor ostvario iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENE USTANOVE - IZVEDENI POKAZATELJI

PREGLED POTROŠNJE ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. i 2020. GODINI

Tablice za objavu

Tablica 2

R.br.	POTROŠNJA PO NAMJENAMA	2019.g.		2020.g.		Index 2020./2019
		Iznos	%učeš.	Iznos	%učeš.	
1	Potrošnja u javno - zdravstvenoj djelatnosti *					
2	Potrošnja za ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja					
2.1.	Zdravstvena zaštita iz obveznog zdravstvenog osiguranja					
2.1.1.	Primarna zdravstvena zaštita sa stomatologijom	335.169.273	15,4	346.757.287	15,3	103,5
2.1.2.	Lijekovi na recept	213.416.937	9,8	222.561.813	9,8	104,3
2.1.3.	Specijalističko - konzultativna zdravstvena zaštita	148.109.328	6,8	144.417.157	6,4	97,5
2.1.4.	Bolnička zdravstvena zaštita	638.191.811	29,4	658.556.700	29,0	103,2
2.1.5.	Zdravstvena zaštita u inozemstvu	29.937.111	1,4	24.836.977	1,1	83,0
2.2.	Naknade plaća za bolovanje preko 42 dana	42.169.551	1,9	37.991.078	1,7	90,1
2.3.	Ortopedska pomagala	29.337.150	1,4	26.924.143	1,2	91,8
2.4.	Puni izdaci i ostala prava	6.177.344	0,3	5.468.068	0,2	88,5
2.5.	Ostali izdaci za provođenje zdravstvene zaštite	31.344.982	1,4	32.906.471	1,5	105,0
2.6.	Sredstva za funkcioniranje sustava	35.618.257	1,6	36.014.265	1,6	101,1
	Ukupni rashodi iz obveznog zdravstvenog osiguranja	1.509.471.744	69,5	1.536.433.959	67,8	101,8
3	Potrošnja za zdravstvenu zaštitu van obveznog zdravstvenog osiguranja					
3.1.	Potrošnja u zdravstvenim ustanovama u javnom sektoru	241.777.480	11,1	279.517.881	12,3	115,6
3.2.	Potrošnja u privatnoj praksi **	341.170.156	15,7	369.081.105	16,3	108,2
	Ukupni rashodi van obveznog zdravstvenog osiguranja	582.947.636	26,8	648.598.986	28,6	111,3
	UKUPNI RASHODI U ZDRAVSTVU U SEKTORU ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	2.092.419.380	96,3	2.185.032.945	96,4	104,4
4.	Kapitalni izdaci					
4.1.	Kapitalna ulaganja iz obveznog zdravstvenog osiguranja	36.141.875	1,7	31.339.745	1,4	86,7
4.2.	Ostali kapitalni izdaci	43.143.246	2,0	51.163.110	2,3	118,6
	Ukupno kapitalni izdaci	79.285.121	3,7	82.502.855	3,6	104,1
5.	SVEUKUPNA POTROŠNJA U F BiH (1 + 2 + 3 + 4)	2.171.704.501	100,0	2.267.535.800	100,0	104,4

* U 2020. godini ostvareni rashodi u županijskim zavodima za javno zdravstvo i Federalnom zavodu za javno zdravstvo su iznosili 29.537.930 KM i isti su obuhvaćeni u stavkama rashoda iz obveznog zdravstvenog osiguranja u iznosu od 10.863.349 KM, dok su rashodi u iznosu od 18.674.581 KM iskazani u rashodima izvan obveznog zdravstvenog osiguranja.

** Rashodi za lijekove na recept u privatnim ljekarnama u iznosu od 154.471.567 KM iskazani su u stavci 2.1.2. lijekovi na recept, jer se financiraju iz obveznog z.o.

IZVOR PODATAKA: ZAVODI ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENE USTANOVE - IZVEDENI POKAZATELJI

**PREGLED OSIGURANIKA I OSIGURANIH OSOBA U
 FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE U 2019. i 2020. GODINI**

Tablice za objavu
 Tablica 3

R.br.	OSIGURANE OSOBE PO KATEGORIJAMA OSIGURANJA	2019.g.		2020.g.		Index
		Broj	% učeš.	Broj	% učeš.	
1	Uposleni kod poslodavaca	544.096	28,29	531.235	27,99	97,64
2	Poljodjelci	4.856	0,25	4.478	0,24	92,22
3	Umirovljenici	432.697	22,50	438.786	23,12	101,41
4	Nezaposleni prijavljeni na zdravstveno osiguranje	218.055	11,34	232.065	12,23	106,42
5	Invalidi, civilne žrtve rata i sl.	44.729	2,33	44.012	2,32	98,40
6	INO osiguranici	33.164	1,72	32.871	1,73	99,12
7	Ostali osiguranici	14.199	0,74	13.981	0,74	98,46
8	Osobe koje sama plaćaju doprinos	4.060	0,21	3.932	0,21	96,85
	Ukupno osiguranici	1.295.856	67,37	1.301.360	68,57	100,42
9	Članovi obitelji osiguranika	627.635	32,63	596.520	31,43	95,04
	Ukupno osigurane osobe	1.923.491	100,00	1.897.880	100,00	98,67
	Ukupno stanovništvo	2.190.098		2.184.680		99,75
1	Prosječna potrošnja po osiguranoj osobi iz sred.obv.zdr.osig.	784,76		809,55		103,16
2	Prosječna potrošnja po stanovniku	689,23		703,28		102,04